53

SAN-ANTONIO

BRAVO, DOCTORE BÉRU!

Editura FORUM

Fidelilor mei prieteni din Clubul San-Antonio din Dreux
San-A.

„E mai puţin grav decât dacă ar fi fost mai rău."
Doctor – A.-B. BÉRURIER

CAPITOLUL I

CIUDATA PĂŢANIE A FOARTE ONORABILULUI PINAUD. NOUA VOCAŢIE A FOARTE DEVOTATULUI BÉRURIER

– Parcă nici n-ar fi ticluită, zău că arată bine, declară Béru roşu de emoţie, trăgându-se un pas înapoi.

Îşi clatină nobila căpăţână de boxer beţiv şi adaugă:

– Dacă biata maică-mea ar vedea-o, ar plânge de bucurie.

Trebuie să recunoaştem că e cu adevărat impresionantă. Pe uşa acestei case delicios de provinciale, străluceşte în soarele de septembrie o placă mare de aramă, minuţios meşterită. Cu caractere grase (cum ar fi putut fi altfel dată fiind persoana la care se referă) firma anunţă:

Doctor Alexandre-Benoît BÉRURIER
Medicină Generală
Fost internist la spitalele din Paris
Consultaţii zilnice cu excepţia duminicilor
între orele 14-17

Maiestatea sa scoate o cârpă hârtănită din buzunare pentru a-şi şterge cele câteva lacrimi pe care nu şi le mai poate opri.

– Ţine-ţi firea, Pépère, îl sfătuiesc eu, arzându-i pe spinare o palmă realistă; dacă funcţia creează organul, o placă de aramă nu creează funcţia!

– Totuşi, bodogăne valorosul meu colaborator, totuşi, să citeşti aşa ceva te stimulează! Te rog să remarci că, dacă aş fi avut înclinaţii pentru studii, m-aş fi făcut cu dragă inimă doctor!

– Se nimereşte cum nu se poate mai bine, îl iau eu în zeflemea, dar ia spune-mi, Hippocrate, ce-ai făcut cu Pinaud? Parcă stabiliserăm să-l aduci cu tine?

Grasu consimte în cele din urmă să-şi desprindă privirea bulbucată de pe firma fascinantă.

– Să nu te mai aud vorbind de el, e o poveste întreagă...

Dornic să discutăm în condiţii prielnice, îl iau cu mine înăuntrul casei. E o construcţie veche, copleşită de iederă. Comportă două etaje. Parterul e consacrat uzului profesional, cu un cabinet de consultaţii, o sală de radiografie şi un vast salon de aşteptare. La etajul întâi se află apartamentul privat al „noului" medic din Caducet-sur-Parbrise (Drag şi Scump).

Ne lăsăm pe nişte fotolii surmenate din salon, dispuse pe o parte şi pe cealaltă a unei mese de sticlă crăpată, unde numere din *Match*, datând din 1952 şi fascicole din *Mercure de France*, datând din 1852, se îngrămădesc mototolite ca vai de lume.

– Dă-i drumul, te ascult!

– Habar n-ai prin câte periferii n-am mai trecut, începe doctorul Béru, răcorindu-şi faţada cu ajutorul sărmanei lui pălării.

„Închipuie-ţi, continuă Inexorabilul, că după treizeci de kilometri de Paris, îmi explodează aia din spate. Bun, schimbăm roata, Ramolitul şi cu mine, şi plecăm mai departe. După zece kilometri plesneşte aia din faţă. Maşina se smuceşte, urcă pe taluz şi ia în bot un măr. Trosc! Radiatorul e praf. Încercăm noi să astupăm găurile cu ciungă, dar cum să-i dai de rost unei strecurători, cu tot masticul nu merge. Atunci, ne luăm de mână, o părăsim pe Célestine (aşa se numeşte hârbul lui) şi încercăm să facem autostopul. Se îndură de noi un camion de vite, dar trebuie să urcăm printre porci, fiindcă în cabină mai erau doi popi. Ne-a ieşit sufletul, încercând să respingem asalturile animalelor care voiau cu orice preţ să ne mănânce efectele. În lupta care s-a încins, Pinuche a fost nevoit să renunţe la fularul lui de lână. Dar să trecem peste. Camionagiul

ne dă jos în faţa gării din Pithiviers. Foarte bine. Tocmai aveam un tren peste cinci minute pentru Caducet-sur-Parbrise. Încântaţi. Ne cumpărăm bilete de clasa întâi, ne ţinem rangul, ce vrei, şi ne tolănim pe canapele ca nişte paşale din Camera Lorzilor, când moş Pinauche începe să-şi scarpine curul. „Ce-ai păţit?" îl întreb... Se scotoceşte în nădragi şi mă anunţă că s-o fi aşezat probabil pe un muşuroi de furnici. Domnişoarele astea triviale i se iau de clopoţei, şi bietul boşorog nu mai rezistă. „Du-te la căcătoare, îl îndemn eu, îţi scoţi şalvarii, tipule, îi întorci pe dos şi-i scuturi pe fereastră ca să te descotoroseşti de obraznicile astea."

„Îmi răspunde mersi, că i-am dat un sfat aşa de bun, şi uite-l că pleacă. În situaţia asta, tu mă ştii, mă fură un pui de somn. Nu ştiu cât timp a durat soileala mea, în orice cazuri, naşu' e cel care mă trezeşte. «Biletul!» strigă la mine. Îmi frec vasistasurile şi mă scotocesc prin buzunare. Atunci mi-aduc aminte că Pinaud avea biletele. Dintr-o dată, constat că amicul nu s-a mai întors de la budă. Îi explic tipului îngrijorarea mea şi mă duc să bat în uşa de la W.C.

«Ocupat» behăi bietul glas al moşului.

– Eu sunt, îl liniştesc, ce-ai păţit, Pinuche, furnicile au făcut un cap de pod între nucile tale, sau ţi-au luat găoaza drept adăpost antiatomic?

– Pantalonul, pantalonul meu, bâzâie dragul de el.

– Ce-i cu pantalonul tău?...

– În vreme ce eu îl scuturam pe fereastră, a trecut un alt tren în sens invers şi mi l-a smuls din mână împreună cu izmenele. Am rămas în curul gol, Grasule. Nu mai pot ieşi afară. De mai bine de o oră stau aici."

Bérurier se opreşte şocat de râsul meu nebun.

– Nu văd ce-ar putea fi aşa de vesel în toate astea, îmi reproşează el. Să te fi văzut eu în locul lui Pinaud...

Printr-un gest scurtez lecţia de morală consacrată altruismului şi el reia firul povestirii.

– Eu, în cazurile grave, nu mă laud, dar sunt la înălţime!

„Strecoară-mi biletele pe sub uşă. Ajungem peste douăzeci de minute. *Immediately* mă duc să vorbesc cu şeful gării să-mi împrumute o salopetă şi un halat de mecanic. Până una alta, stai şi tu pe tron.

– Ce rost mai are, geme el.

– Când eşti aşa nătărău ca tine, într-adevăr, i-o întorc eu." Ca un suflet bun ce sunt, rămân în faţa uşii ca să-i fac conversaţie. Între paranteze, am avut o ceartă cu un subofiţer de infanterie pe care-l apucase pântecăraia şi ţipa la mine cât îl ţinea gura că celălalt W.C. căzuse în mâinile unuia constipat rău şi că el nu şi-a cumpărat bilet de clasa întâi ca să-şi golească maţul într-un closet de clasa a doua. Îi răspund că dacă vrea, n-are decât să se uşureze în compartimentul meu. Afurisitul dă să protesteze, dar intestinul se dovedeşte mai puternic ca furia lui. După un început de calamitate în nădragi, tipul se evacuează la clasa a doua. Şi uite aşa ajungem la Caducet-sur-Parbrise.

Potrivit promisiunii mele, alerg ca un nebun la şeful de gară. Un ăla morocănos, fie blestemat în treacăt. Încornoratul îmi opreşte explicaţiile în gură.

– Un moment, vă rog, mă întrerupe el, am ceva foarte urgent de făcut". Şi iese pe peron. Ştii care era urgenţa lui? Să fluiere plecarea trenului. Când mă prind, era prea târziu: vagonul cu Pinaud al meu, îşi începuse defilarea, cu Ramolitul la fereastra budei, gesticulând ca o paiaţă şi strigând la mine ceva ce n-am putut auzi."

Dolofanul îşi desface cravata.

– N-am putea să telefonăm la gara din Vierzon să fie aşteptat acolo Pinaud cu un pantalon, ce zici?

– Nu, sigur că nu! pufnesc eu. E prea pasionant. Vreau să ştiu cum poate ieşi singur din rahat, în asemenea cazuri un pinguin bătrân ca Pinaud?

– Rahat, ăsta-i cuvântul, bodogăne Béru, totuşi, dă-mi voie să-ţi spun că n-ai inimă nici cât un crocodil împăiat; tipule!

Mă încrunt, fiindcă nu suport criticile mai ales când sunt fondate.

– Ascultă, Grasule, rasa imbecililor e în continuă creştere, dată fiind rapiditatea cu care se măreşte populaţia globului. Prin urmare, e interesant să i se studieze comportamentul în toate împrejurările. Consider problema ridicată de o rară calitate: un tontălău a rămas închis cu fundul gol în toaleta unui tren expres care aleargă cu viteza medie de nouăzeci şi cinci de kilometri la oră în direcţia Vierzon-ului. Unde, când

şi cum bătrânul tontălău, menţionat mai sus, va găsi posibilitatea să-şi înfrunte contemporanii? În faţa unui asemenea caz, ai fi înclinat să te laşi pradă milei. Acestea fiind spuse, nu ne-am adunat aici pentru a epiloga asupra tristelor fese ale Ramolitului.

Finele diatribei mele a restabilit acea frumoasă autoritate fără de care nici un civil n-ar consimţi să se facă miliar, şi nici un militar să se lase ucis.

– Mai întâi, să vizităm localul! tranşez eu, ridicându-mă. Vreţi să mă urmaţi, domnule doctor?

Maiestatea sa îl dă imediat uitării pe amicul „sans-culotte“ [1] ca să se ia după mine. Îşi compune un mers doct şi afectat: cel al anumitor mari patroni care-şi inspectează dimineaţa angajaţii.

Medic!

Pentru Gras, acest nou rol e o apoteoză!

– Aici, fac eu înainte de a părăsi încăperea, cred că ai ghicit: e sala de aşteptare... În faţă, cabinetul tău de consultaţii.

Împing o uşă vopsită într-un alb-crem. Cabinetul cuprinde un birou mare, ministerial, o masă de consultaţii, o vitrină plină la refuz cu borcănaşe şi instrumente chirurgicale, o bibliotecă Empire, două scaune şi o masă emailată pe care se înghesuie tăviţe sub formă de rinichi (sau de fasole, rinichiul având formă de fasole).

– Vezi? îl întreb.

– Văz, apreciază el.

– Sper să fii la înălţimea funcţiilor tale.

– Ce zici, nene! se ofuschează Béru. N-o să-mi prindă bine acum că am urmat opt zile de cursuri medicale?

– Stau şi mă întreb ce-a putut să înveţe un găgăuţă ca tine în opt zile când persoane ceva mai inteligente abia învaţă în opt ani, ripostez eu.

Mă apucă de braţ.

– San-A., mi se adresează el, ce te-a apucat? Te găsesc deosebit de arţăgos azi. Eşti în criză de nervi, sau ce-i cu tine?

---

[1] *Sans-culotte* – fără pantalon – e denumirea dată revoluţionarilor care aparţineau clasei celei mai de jos şi care purtau un pantalon gros de dimie, pe vremea Convenţiei. (n.tr.)

Îl liniştesc cu un zâmbet.

– Jucăm o partidă delicată, Grasule. Nu ştiu dacă îţi dai seama câte a trebuit să îndrug în urechile Bătrânului ca să obţin acordul lui. Ceea ce facem noi aici e foarte grav.

Nu ştiu dacă aţi remarcat până acum, dar cuvântul „grav" e un cuvânt care te face să devii grav.

– Grav? se miră deci grav Béru.

– Măi să fie, pricepe şi tu! Din clipa în care am înşurubat această placă pe uşă, am intrat cu amândouă picioarele în uzurpare de funcţii şi abuz de încredere, băiete.

„Ne aflăm la discreţia populaţiei din această regiune. Dacă vreun năzuros, nemulţumit de serviciile tale, porneşte o anchetă în ceea ce te priveşte poate descoperi că nu eşti doctor aşa cum eu nu sunt arhiepiscop. Să vezi atunci cum dăm de naiba! Bătrânu are să ne renege cu tărie, iar noi ne dăm demisia cât ai zice peşte. Sper că eşti pe deplin conştient de toate astea, nu?"

– Sunt conştient, dar am încredere, San-A., afirmă Reculesul. Sunt în posesia A.B.C.-ului meseriei. Ştiu: să iau pensiunea cuiva, să-i socotesc repulsiunile, să-i controlez reflexele cu ciocănaşul de cauciuc, să-i palpez burta ca să mă asigur că ficatul i-a crescut ca maioneza, să-i ginesc bufetul la radio şi să-mi dau seama dacă are foalele ciuruite, etesera, etesera... Te asigur că de azi înainte, Berthe n-o să se mai ducă în viaţa ei la vreun doctor, doar dacă se perturbă jos, fiindcă nu-i prea galant pentru mine să-i privesc cuşca ascensorului cu binoclul cromat.

– În fine, om vedea, i-o retez eu. Acum, uite aici..

Îi arăt lustra.

– Lângă bec e ascuns un microfon. E legat de clădirea vecină. În timpul orelor de consultaţii, un intern în vacanţă va asculta în permanenţă; după ce bolnavul îţi va expune cazul, are să te sune imediat pentru a-ţi indica ce reţetă să-i prescrii.

Îi arăt pe birou o enormă carte roşie de format pătrat: Codexul.

– Aici se află lista tuturor medicamentelor existente. Le-am numerotat. Internul are să-ţi zică de exemplu: Prescrie trei comprimate de la 26, înainte de mese, zece picături de la 187 înainte de culcare, o

compresă de la 965 de două ori pe zi... Iar ţie, neamule, n-o să-ţi rămână decât să frunzăreşti cartea asta ca de telefon şi să scrii pe reţetă numele medicamentelor şi cantitatea ce trebuie administrată. Nu-i nici o filozofie. Să învălui totul în cuvinte frumoase şi o să meargă... Trebuie doar să nu faci vreo greşeală.

– Mă şi văd de pe acum, certifică Monumentalul.

– Perfect. Îţi recomand mai ales să nu-ţi slăbească nici o clipă vigilenţa, tovarăşe; să nu uiţi niciodată ce li s-a întâmplat predecesorilor tăi...

– Ce vorbeşti, am să fiu mereu pe picior de război! N-am chef să mi se facă felul. De ce anume au răposat bieţii mei colegi?

– Primul a fost găsit mort cu un glonţ în tărtăcuţă. La început s-a tras concluzia că ar fi fost o sinucidere, dar cu anumite bănuieli.

– Aha, ştiu acum, mă întrerupe prietenul meu. Al treilea a fost strangulat; nu prea îmi amintesc cum a mierlit-o al doilea.

– Al doilea doctor a fost descoperit cu craniul spart la piciorul scării. Rămăsese cu un picior prins în barele de armă ale covorului, la jumătatea etajului; şi aici s-ar fi putut interpreta că fusese vorba de un ghinion. Dar în momentul în care, succesorul lui, chiar în ziua intrării lui în funcţie, a fost găsit suspendat de cremona acestei ferestre, toată lumea şi-a zis că trei medici morţi de moarte violentă în aceeaşi casă, în mai puţin de cincisprezece zile, e prea mult.

– Şi încă cum! Cu siguranţă o fi vreun şmecher prin sat care nu poate suferi corpul medical.

Râde la mine.

– Să nu-ţi faci sânge rău, San-A., mi s-a mai întâmplat mie să fiu al patrulea la belotă, dar niciodată pentru o petrecere de soiul ăsta cu direcţia Père Lachaise.[1]

Deschid o uşă mică lăcuită din fundul cabinetului.

– Aici e sala de radiografie. Ştii să te foloseşti de aparatul ăsta?

– Vrei o mică demonstraţie, pruncule? Scoate-ţi ţoalele din partea nordică, şi-ţi fac o scopie din ochi.

---

[1] Cimitir din Paris. (n.tr.)

Preocupat să-l testez pe noul medic din Caducet-sur-Parbrise, mă dezbrac şi mă strecor în spatele ecranului de sticlă.

– Ia să te văd, doctore!

Béru îşi dă pălăria pe ceafă şi se apleacă asupra butoanelor de comandă ale aparatului. Se face întuneric, ecranul se luminează. În penumbra lăptoasă văd capul Grasului. Are sprâncenele încruntate şi pufăie pe nas ca o locomotivă sub presiune. Deplasează lent ecranul cu un gest de profesionist. Un zâmbet larg se întinde pe mutra lui bucălată.

– Oh! Madam, ce cuşcă rasistă! admiră Eminentul. Oh! Să avem pardon, nu-i o capcană pentru homari! Şi ce bureţi, baroane! Îţi vine să-i mănânci! Nici urmă de tavernă! E curat ca aurora. În familia voastră, prietene, n-au mai fost bolnavi de piept de pe vremea lui Henric al IV-lea. Şi inimioara: nici prea mică, nici prea mare, taman cât trebuie! Ai o rimă cardiacă excelentă. N-am văzut în viaţa mea o paiaţă mai în formă. Complimentele mele pentru doamna mamă: marfa e calitatea întâi!

Cu acest vehement certificat de sănătate, aprinde lumina.

– Ei, ce zici, mă întreabă el, am capacităţi sau n-am?

– Cam prea familiar în comentarii, dar ar putea merge, îl aprob eu pentru a nu-i descuraja apostolatul. Să urcăm la etaj şi să vizităm apartamentul.

Mă urmează cu un pas din ce în ce mai magistral.

Etajul se compune dintr-o sufragerie, o bucătărie şi trei dormitoare.

– Tu să-l alegi pe cel din dreapta, îi recomand eu, fiindcă e legat prin fonie de camera mea.

– Unde ai să locuieşti?

– La hotelul *Plat d'Etain*, vizavi.

– Acolo unde o să se ascundă adevăratul doctor?

– *Exactly, boy!*

De cum am terminat turul proprietăţii, cineva sună la uşă. Merg să deschid şi am surpriza de a mă afla nas în nas cu un bătrân scoţian.

– Pinuche! strig eu, ai şi ajuns!

Falsul scoţian dă buzna pur şi simplu în casă.

– Of! suspină el, ce păţanie!

Dă să se prăbuşească într-un fotoliu, dar cuvertura în carouri roşii şi albastre, care-i serveşte drept kilt, îi cade la picioare şi Ramolitul rămâne doar în veston.

– E pentru prima dată când îmbrac şi eu o cămaşă din jerseu! se lamentează el. Dacă aş fi avut o cămaşă obişnuită m-aş fi descurcat cumva cu poalele...

– Cum ai făcut de ai ajuns aşa de repede? îl admiră Grasu. Mă aşteptam să te văd abia mâine, aşa cum se prezenta situaţia...

Pinuche trage o gură de aer şi ridică de pe jos pledul, ceea ce ne oferă o privelişte stupefiantă asupra fundamentului său.

– Simplu, rosteşte el; după ce am pierdut gara de destinaţie, trenul a intrat într-un tunel. În clipa aceea mi-am spus: „Acum ori niciodată." Am tras semnalul de alarmă şi am sărit pe fereastră... Apoi, am început să fug în sensul invers al garniturii. Ajuns afară din tunel am văzut pe mâna stângă un mic drum secundar. O maşinuţă CV2 era staţionată acolo. Din fericire, am găsit pe banchetă pledul ăsta. În clipa în care mă întindeam după el, o voce de femeie mă ia la zor: „Hei! Tu de colo, ce cauţi în maşină?" Şi văd apărând o călugăriţă cu un paner plin de ouă sub braţ. Pe moment, ea nu şi-a dat seama în ce situaţie penibilă mă aflam, fiindcă maşina se ridica între noi doi.

„Nu mi-aţi putea împrumuta pledul, maică? o întreb.

„Şi ce-ai mai vrea încă! Ai mai vrea să-ţi dau şi de pomană, poate! ripostează sfânta femeie, care m-a luat drept un coate-goale. O persoană solidă, între paranteze. Se apropie de mine şi înconjoară maşina, deşi o imploram să rămână pe loc. Deodată, mă vede, dă drumul coşuleţului cu ouă şi o rupe la fugă ridicându-şi fustanelele şi pierzându-şi boneta. Zău, credeţi-mă, faptul m-a dezolat. Dar ce puteam să fac altceva? Am pus mâna pe cuvertură, dragii mei, şi am luat-o în galop peste câmp..."

– Domnul te va ierta, îi promit eu cam pripit. Între şterpeleala asta şi scandal ai ştiut să alegi răul cel mai mic, Pinaud, dacă e să dăm crezare Scrierilor sfinte.

– Bucuros să te aud vorbind astfel, murmură scumpul de el. Nu-mi mai rămâne decât să găsesc un alt pantalon.

– De ce mă rog, obiectez eu.

Bieţii lui ochi sub formă de ghidon de curse, purced să clipească în direcţia mea.

– Nu te-am înţeles, San-A.?

– Vino cu mine până în camera ta...

Urcăm la primul etaj şi-l conduc pe cumătrul în fundul gol într-o încăpere unde au fost pregătite haine anume pentru el.

Efectiv, efectele produc un efect asupra lui.

– Ce-s astea? behăie Scâncitul.

– Noua ta garderobă, nene. Dacă ţi-ai pierdut nădragul e un semn al destinului.

– Dar e îmbrăcăminte de damă!

– Foarte bine, fiindcă ai să devii bona doctorului Béru!

– Hait! exclamă draga ruină subliniindu-şi strigătul cu trei de „h" mai dihai ca un englez.

– Textual, scumpete. Alexandre-Benoît Bérurier, poate că ai şi citit pe uşa de la intrare, e noul medic din Caducet-sur-Parbrise, iar tu ai să fii bona lui plină de atenţii! Ia priveşte numai la peruca asta căruntă, aleasă special pentru tine, ţapule, şi spune-mi şi mie, dacă nu cumva cocul ei reuşit n-are să te transforme în surioara mai mică a Paulinei Carton!

– Dar e absurd!

– La fel de absurd ca şi cele trei crime comise sub acest acoperiş, bătrână tărtăcuţă! Dar, la o crimă absurdă, o anchetă absurdă, cum a scris aşa de bine Rochefoucauld în al său „Tratat asupra germinaţiei instantanee a fasolei pe solul lunar".

– Asta-i bună, San-A. Şi ce fac cu mustaţa mea?

– Treabă de o clipă, îi spun, punând mâna pe o maşină electrică de bărbierit.

Pinaud des Charantes refuză, supărat foc. Poţi să-i ceri orice, dar nu o asemenea mutilare. Poartă mustaţa asta de la vârsta de 18 ani şi are de gând să moară cu ea. A ţinut piept tuturor mucurilor de ţigară, tuturor brichetelor. Îi protejează buza superioară de toate promoroacele. Ea îi şterge guturaiul cel mai tenace. Ea îi clamează febrilitatea degetelor. Îl virilizează, îl împodobeşte, îl afirmă, îi pune punctul pe i. E menţionată

pe toate actele lui de identitate. Aparţine istoriei. Pinaud trăieşte în spatele ei ca în spatele unui tufiş. Aceste firave firicele de păr au ajuns să constituie pentru el o parte integrală a personalului navigant. Personalitatea lui, securitatea lui morală depinde de ea. Întreaga lui fiinţă nu-i decât un suport al mustăţii, ghiveciul care hrăneşte planta rară. Pinaud n-a avut copii, ci doar o mustaţă. E înflorirea lui glorioasă, recolta lui de bărbat.

Îl opresc cu un gest.

– Ştii bine că îţi creşte iar!

Argumentul nu-l clinteşte. Pretinde că o mustaţă veche, o dată rasă, poate să nu mai crească. S-au văzut cazuri. A cunoscut un bărbos în copilăria lui... Într-o zi, pe când frizerul îi ardea nişte fire de păr a scăpat o şuviţă aprinsă în capcana pentru macaroane a bietului om. Ornamentul capilar a ars în două secunde. Barba nu i-a mai crescut niciodată. Fostul bărbos n-a mai avut parte decât de nişte tuleie ridicole de elev puber. Nu, nu, cu aşa ceva nu te poţi juca. E prea riscant, urmările prea grele. Ablaţiunea splinei e de preferat, reuşeşte de minune cu tehnicile actuale. Preferă să i se scoată stomacul, până şi testicolele în caz de nevoie, pentru că se poate reconstitui o aparenţă convenabilă cu ajutorul unor mingi de ping-pong (pentru Béru ar fi nevoie de mingi de tenis). I s-ar putea tăia picioarele, dar mustaţa ba. E o mutilare inacceptabilă.

– Destul! strig eu brusc, enervat la culme de lamentările lui Pinaud.

– Ascultă, San-A., prietenia noastră nu datează de ieri de azi, pledează distrus Dezolatul. Dacă-mi rad mustaţa ar fi ca şi când aş radia prietenia dintre noi.

Avertismentul e solemn. Eu trebuie să-mi asum responsabilităţile. Şi mi le asum. Sunt sub formă de foarfece. Clic clac, clic clac...

Îmi completez actul de vandalism cu ajutorul maşinii de bărbierit. În mai puţin de un minut Pinaud se aseamănă unui prelat pregătit pentru mesa cea mare. Lacrimile i se rostogolesc pe faţă ca apa pe ardezia unui pisoar public.

– Ce-ai făcut, ce-ai făcut! se lamentează rasul, tunsul şi frizatul.

– Curăţenie, Pinaud. De fapt, ţi-am mai spus-o, mustaţa are să-ţi crească mai stufoasă, mai nobilă şi mai abundentă decât cea care zace acum pe jos.

– Ca să nu mai spunem, intervine Béru care a apărut şi el, că aşa arăţi cu douăzeci de ani mai tânăr. Pari ca de vreo cincizeci de primăveri bine bătute pe muche.

– Încântător, se oţărăşte Senilul.

– Şi acum, reiau eu, trage pe tine ciorapii, rochia şi corsajul ăsta!

Se supune, protestând întruna. Noi îi urmărim transformarea fascinaţi. Se operează ceva. Din prelat în civil, iată-l încasatoare în uniformă. Când îşi mai pune şi peruca, atinge apoteoza.

– Leit portăreasa mea! estimează Grasu.

– Vreau să mă văd, pretinde interesatul.

O escortăm pe bona doctorului Bérurier până la oglinda care o va informa asupra mutaţiei produse.

Descoperindu-se, în picioare, Pinaud rămâne o clipă încremenit. Apoi scoate un strigăt precum strănutul unei bibilici şi murmură întinzând braţele:

– Mami!

CAPITOLUL II

DOCTORUL BÉRU INTRĂ ÎN FUNCŢIUNE PE CÂND EU INTRU DE GARDĂ

– Omul nostru are clientelă nu glumă! rosteşte doctorul Longuant.

E un tip solid, cam prea gras ca pentru vârsta lui. Prea multă mâncare şi prea puţină mişcare. Stacojiu la nici treizeci de ani, cu o burtă de botgros, o ceafă de taur, ochi de batracian şi braţele scurte ca de pinguin.

Dă drumul la perdea şi se duce să ia un pumn de migdale sărate dintr-o cutie de tablă. Ăsta-i viciul lui, migdalele sărate. Se îndoapă cât e ziua de lungă, aşa cum alţii sug bomboane. O mână întreagă. Cronţ! Îşi umple gura şi se pune pe ronţăit ca angrenajul unei maşini de măcinat cafea.

Altminteri, un băiat tare simpatic. Placid, cumsecade. Are totuşi un defect: face vânturi. Nu nişte biete suspine avortate, nu: băşini sonore de spadasin. Am cunoscut destui pârţomani. În general, li se trăgea de la vreo operaţie de posterior. În ceea ce-l priveşte pe Longuant, e mai curând un gen de performanţă pe care ţine s-o stabilească. Un mod de a se afirma. Trage vânturi mai dihai ca un cal, fără să-şi ceară scuze.

După ce eliberează una zgomotoasă, se întoarce spre tine şi te priveşte cu un ochi încântat. Fără lăudăroşenie, în căutătura lui desluşeşti chiar modestie. Dar simte nevoia să-ţi obţină admiraţia, ca să se asigure

că-i apreciezi concertul. Ar putea face parte dintr-o orchestră pentru că, în felul lui, izbuteşte să fie melodios. Îmi închipui de aici cum ar arăta pe un program Pleyel: „Vioara întâi, dl. Stanislas Bouillemol, la baterie Eugène Rentanplant, la iahnia de fasole, doctorul Longuant."

Nu ştie ce-i aia jena, doctorul. Pe aripile vânturilor! Nu-i numai un om, e un curent de aer!

– Remarcaţi, rosteşte el ronţăindu-şi migdalele, prin târguşoarele astea izolate, sosirea unui nou doctor e ca apariţia unei noi negrese la bordelul din colţ: toată lumea vrea să-l încerce.

Cu acestea, mă trage mai aproape.

Îmi potrivesc binoclul spre casa din faţă. La uşa lui Béru se sună nu glumă. Bătrâna bonă nu mai pridideşte deschizând. În special, femei: bătrâne, tinere, din cele cu copii, bine îmbrăcate, modeste. Şi ceva moşneguţi. Masculul dă în mintea muierilor când îmbătrâneşte.

Pavilionul aparatului fonic ne transmite o rumoare crescândă. Tot acest du-te vino compune un fond sonor care trosneşte precum migdalele sărate între dinţii medicului.

– Fie vorba între noi, domnule comisar, mi se adresează omul de artă tamburinând pe Codexul lui, ar fi fost cu mult mai simplu să iau eu locul inspectorului de vizavi.

– Prea periculos, tranşez eu. N-am dreptul să mă joc cu viaţa dumitale, doctore.

Îl umflă râsul.

– O persoană prevenită face cât două; dacă vă închipuiţi cumva că o să mă las...

– Asasinul e probabil un maniac, care loveşte pe neaşteptate, îi spun. Ca să-i poţi face faţă trebuie să nu fii doctor.

– Explicaţi-mi puţin de ce?

– Pentru că aţi fi absorbit de ocupaţiile profesionale, dragă prietene. După patru, cinci bolnavi, vigilenţa v-ar slăbi în mod automat.

De parcă aceste cuvinte i-ar fi stimulat intestinul, doctorul profită de ocazie pentru a lansa o ghirlandă-surpriză.

– În vreme ce, inspectorul meu, nefiind medic, poate rămâne disponibil, reuşesc să închei expunerea.

– Şi dacă dă de bucluc?

– Riscurile meseriei, doctore...

Mai ia un pumn de migdale.

– Confraţii mei chiar au fost ucişi, sunteţi convins de acest fapt?

– Absolut. Primul se stabilise în Caducet de peste douăzeci de ani. Un om liniştit, stimat, fără probleme. Într-o noapte a fost chemat pentru o urgenţă. A plecat la trei dimineaţa. Soţia lui dormea. Nu se ştie unde anume s-a dus. Dar, a doua zi, zăcea în cabinetul lui, mort de un glonţ pătruns în cap, cu un pistol în mână. Familia lui nu ştia că ar fi deţinut o armă... Al doilea era celibatar. Încă nu-şi făcuse rost de o menajeră. Într-o noapte, pe când se afla singur în casă, a căzut pe scară şi şi-a spart craniul de lespezile din hol, dar medicul legist pretinde că a fost lovit de mai multe ori în cap. S-au descoperit câţiva stropi de sânge la etaj. În acest caz, nu încape nici o îndoială că a fost vorba de o crimă. Cât despre al treilea, acesta a murit pe seară. Numai ce sosise şi soţia lui se ocupa cu instalarea lor la primul etaj. N-a auzit nici o sonerie. Când a coborât să-şi caute bărbatul pentru cină, l-a găsit mort de mai bine de o oră, strangulat. A fost atârnat de cremona ferestrei. Spun că a fost atârnat, pentru că nici el nu avea vreun motiv să se suprime. De altfel, colegii mei din regiune au crezut că descelează urme de luptă în cabinet: o ramă pentru fotografii spartă, obiecte aruncate în toate părţile. Continuaţi să mai aveţi dubii?

Îmi răspunde un oftat adânc provenit din emisfera lui sudică. Aproape imediat, se declanşează difuzorul. Bogata voce béruriană:

– Deci, dumneavoastră mă începeţi, drăguţă doamnă! Luaţi loc şi ziceţi-mi ce vă aduce la mine.

– De mai multe zile sufăr cu gâtul, răspunde un glas melodios.

– Dezbrăcaţi-vă, să vedem despre ce-i vorba, face medicul improvizat.

Tovarăşul meu de pândă tresare şi se scarpină-n fund.

– Tipul ăsta e scrântit! Să pună femeia să se dezbrace pentru o durere de gât!

Îi fac semn să nu perturbe ascultarea.

– Să... să mă dezbrac! îngână pacienta la fel de surprinsă.

– Textual, răspunde Grasul cu bunăvoinţă. Drăguţă doamnă, există două feluri de dureri de gât. Una care provine de la gât, şi a doua care are originea în altă parte, înţelegeţi? Răul de gât din gât e un fleac pe care vi-l poate vindeca o simplă gargară; dar răul de gât din altă parte trebuie combătut cu tărie şi hotărâre dacă nu vrem să se amplifice, m-ai înţeles? Câţi ani ai, inimioaro?

– Douăzeci şi opt..., suspină dama.

– E vârsta la care durerile de gât provin din altă parte, fetiţa mea. Hai, dezbrăcarea, şi repejor, trebuie să-i dai ascultare doctorului şi să nu faci fasoane.

Un zgomot de stofă moţotolită ne dă de înţeles cât e de docilă bolnava şi un fluierat admirativ cât e de emoţionat Béru.

– Dacă individul ăsta se ţine de prostii, o să se lase cu scandal, domnule comisar, mă avertizează caritabil Longuant.

Ronţăie câteva migdale. Sunt pe punctul de a interveni printr-un telefon, dar curiozitatea mă îndeamnă să am răbdare.

– He! He! Frumos şasiu! exclamă Bérurier. Eşti măritată, iepuraşule?

– Da, suflă dama.

– Ştiu eu unul care nu dă greş la pat, ce zici, micuţo? Oh, să ne fie cu iertare: şi pepenaşii ăştia! Nu-s umflaţi cu pompa de bicicletă. Ia să vedem... Fir-aş al naibii! Faci injecţii cu ciment sau ce altceva? Întinde-te să mă asigur, în privinţa gâtului...

Urmează o tăcere.

– Doare când apăs aici? întreabă doctorul Bérurier.

– Nu.

– Dar când mângâi în locul ăsta, copila mea?

– Nici aici, orăcăie dama.

– Şi dacă insist, insistă medicul.

– Nnnu!

– Eşti sigură?

– Da, domnule doctor.

– Bun, iată un punct câştigat, dondăne Maiestatea sa cu o voce excitată. Acum, aşează-te în genunchi, puicuţo, să-mi continui examenul.

– E o ruşine! tună pârţomanul.

– Lasă că stau eu de vorbă cu el, îi promit.

Béru îşi vede de treabă înainte:

– Când îmi pun amândouă mâinile aşa şi începi să tuşeşti, te doare ceva?

Răsună o tuse mică în cascadă.

– Dacă tuşesc, da, îl informează bolnava.

– Perfect. Dar dacă îmi pun mâinile aici, fără ca să tuşeşti?

– Mă doare mai puţin...

– Concluzia, suferi de o durere de gât din gât, pune diagnosticul Alexandre-Benoît.

– Credeţi, domnule doctor?

– Cum adică dacă cred!... Ia zi-mi, când banditul dumitale face dragoste ţi s-a întâmplat să te ia ameţelile?

– Păi... păi n-am observat...

– E foarte important să ştiu. Nu mişca, o să ne dăm seama imediat, întinde-te.

Trece un timp. O voce pe cât de plângăreaţă pe atât de feminină protestează de-a binelea:

– Dar ce faceţi, domnule doctor?

– Muncesc! gâfâie Béru.

Vecinul meu a şi început să formeze numărul de telefon al vizaviului nostru. E haios, fiindcă auzim şi noi soneria. Zbârnâie o dată, de două ori...

– Telefonul! urlă clienta Grasului.

– Lasă-l în pace, dragă, îi răspunde sobru acesta din urmă.

– Dacă-i vreo urgenţă? îşi dă cu presupusul curajoasa femeie care, în clipele cele mai delicate, îşi conservă rezervele de altruism.

– Nu poate fi nimic mai urgent ca ce facem noi acum! ripostează nobilul animal-uman.

Longuant trânteşte telefonul furios.

– Mă duc acolo! spune el, luându-şi haina de pe spetează scaunului.

Îl reţin.

– Nu, lăsaţi, intervenim după aia!

Mânios cât cuprinde, începe să se învârtească în jurul pâlniei din care scapă gemete, gâfâieli, scrâşnete şi tăceri mai evocatoare ca tot restul.

– Ah! Ce creatură dezgustătoare! vociferează medicul (cel adevărat); Să abuzezi în felul ăsta de situaţie! E o infamie!

– Basta, jură-mi că nu ţi s-a întâmplat niciodată aşa ceva, doctore, i-o retez eu.

Tace.

Câteva minute mai târziu, răsună vocea limpede şi vibrantă a lui Bérurier:

– Iepuraşule, eşti într-o formă uluitoare. Fă gargară cu apă sărată şi în două zile numai ai nici pe dracu'.

– Nu vă mai uitaţi în gâtul meu? behăie biata femeie.

– La ce bun, pentru o simplă anghină! Trage un grog serios în seara asta înainte de culcare, babi. Costă cincizeci de franci.

În timp ce duduiţa se îmbracă, îl sun pe doctor. De data asta se decide să ridice telefonul.

– Doctor Bérurier, vă ascult! declară el sentenţios.

– Ai să suporţi consecinţele, doctor Bérurier! tun eu.

– Oh! Tu erai...

– Eşti o ruşine, Grasule. Ai cuvântul meu că ai să mi-o plăteşti.

Îmi râde sarcastic:

– În locul meu, tipule, ai fi făcut şi tu la fel, aşa că nu mă mai călca pe bătături cu observaţiile tale aiuristice. Eu sunt perspicolog şi ştiu bine ce pot să-mi permit şi ce nu.

„La revedere, puicuţo, i se adresează el pacientei. Dacă mai persistă, mai treci pe la mine, am să-ţi iau un preţ convenabil."

O uşă care se închide. Mi se adresează din nou mie:

– Acum, ascultă-mă bine, San-A. Era una de aia rea de muscă; atât aştepta. Să ştii că e o meserie pe cinste să fii doctor. Faci dragoste şi mai primeşti şi bani pe deasupra. E pentru prima dată când mi se rambursează de către Securitatea sociabilă o repriză de jamboane.

Începe să râdă şi închide. Un nou timp mort. De data asta, introduce un bărbat bătrân cu beretă. L-am văzut sosind mai adineaori pe locul doi.

– Ei, stimate domn, îl atacă el, care-i baiul?

– Stomacul, geme bătrânul. Stomacul... Cum mănânc ceva, încep arsurile...

Longuant compune în grabă numărul şi Béru ridică, morocănos:

– Doctor Bérurier, vă ascult?...

– Sunt „colegul" dumitale de vizavi. Recomandă-i bătrânului să facă o radiografie la stomac într-un laborator, mă auzi, porcule!

Grasu nu suportă să i se vorbească pe acest ton.

– Îmi cunosc eu meseria, neam prost ce eşti, erupe el. Poate că mai bine ca tine!

Întrerupe convorbirea şi, ca să fie lăsat în pace, nu mai pune receptorul în furcă, de acum înainte noi fiind în imposiblitatea de a mai vorbi cu el. Printr-un simplu gest, Béru ne reduce la un rol pur pasiv.

– Mănânci mult, tataie?

– Numai supe, lactate, stomacul nu-mi primeşte nimic!

– De multă vreme?

– De ani de zile, domnule doctor. Mănânc foarte frugal.

– Nu m-ar mica să ţi se tragă de la aşa ceva, declară medicul.

– Credeţi!

– Am să-ţi fac o radioscopie, scoate haina şi vino cu mine.

Paşii li se îndreaptă spre sala alăturată de unde îl preia un al doilea microfon.

– Aşează-te acolo în spate, tataie, şi nu mişca, să ne asigurăm cum stau lucrurile.

Declicuri... Glas dres.

– Of, of, of! exclamă Grasu.

– E grav? întreabă bătrânul.

– Dacă ar zbura o conopidă prin aer, nu m-ar mira, îl asigură radiologul.

– Ce înţelegeţi prin asta? nu îndrăzneşte să priceapă bietul om.

– Văd una din petele alea negre cu care n-ai ce să-i faci!

– Unde, doctore? păleşte viitorul muribund.

– În dreptul pieptului. Pe stânga... Acoperă o parte a inimii...

– Dar eu sufăr cu stomacul, doctore!

– Şi ce-i cu asta, tataie? Eu, când am guturai, am răcit la picioare, dar strănut din cap. Ia respiră o dată adânc...

Se aude un şuierat amplificat de aparat, amintind de vântul aspru al iernii, care se învolbură în şemineu.

– Pata rămâne fixă, declară Béru. Nu vreau să te sperii, dragă domnule, dar ţi-a mai rămas din inimă doar cât o nucă.

– Nu-i cu putinţă, geme bătrânul, care probabil că s-ar prăbuşi dacă n-ar fi înghesuit între blocul radio şi ecran.

– Se mai văd şi chestii de astea în medicină, parol, continuă Bérurier. O inimă care se diluează, ce părere îţi faci de aşa ceva? Ar trebui să vezi ca să crezi! Aş vrea să poţi asista la spectacol privind peste umărul meu!

– Dar care poate să fie cauza?

Maiestatea sa, strânsă cu uşa, îşi mobilizează toate cunoştinţele:

– După mine, faci o declacifiere a muşchiului cardiac fiindcă nu mănânci cum trebuie. Pe şestache, inima ţi s-a scurs în burtă, asta-i situaţia. Aşa că, nemaiputând să-şi îndeplinească funcţia, aceasta e înlocuită de stomac, mă urmăreşti? Care stomac, nefiind treaba lui, oboseşte! Apropie-te mai mult de ecran... Păcat, foalele le ai încă bune...

„Aşa cum te văd, ai fi atins suta de ani uşor!"

– Credeţi că sunt condamnat? tremură nefericitul.

Tăcere, în decursul căreia pseudo fostul internist al spitalelor din Paris se concentrează.

– N-aş vrea să avansez o dată la întâmplare, se eschivează el.

– În fine, după dumneavoastă, domnule doctor, situaţia e inevitabilă?

– O să facem tot ce o să putem, dragă domnule. Esenţialul e să ne prezervăm moralul. Ceea ce nu-mi place de asemeni, pentru a nu vă ascunde nimic, mai sunt şi celelalte patru pete care se văd pe cuşcă. Ca nişte mătănii, ca să zic aşa, fiindcă se află la intervale egale. Nişte pete rotunde ca gaura de glonţ. Am impresia că aţi încasat o rafală de mitralieră în timpul ultimului război, nu?

– Nici pomeneală.

– Dacă mitraliera o fi avut un amortizor e posibil să nu vă fi dat

seama. În plus dacă proiectilele n-au fost dureroase... Nemţălăii, dacă vă aduceţi aminte, practicau tot felul de vicleşuguri...

Se aude un bocet.

– Haide, haide, tataie! îl admonestează Grasu. Doar n-o să-ţi pierzi optimismul acum! Eu, care te văd cu o bucăţicuţă de inimă cât degetul meu mare şi cu sternul ciuruit, am început să bocesc?

Brusc, Umflatul face linişte.

– La ce vă uitaţi, domnule doctor? întreabă incurabilul.

– Cred că-i o greşeală la mijloc; cele patru găuri trebuie să fie nasturii de la cămaşa dumitale şi pata mare neagră, teaca ochelarilor pe care ai păstrat-o în buzunarul vestei. Dezbracă-te până la piele, s-o luăm de la capăt...

Noi manipulări. Apoi o exclamaţie veselă a lui Bérurier, care-i dă viaţă pacientului.

– Am avut dreptate, bunicule... Eşti corect pe dinăuntru. Ai o inimă fainâ, cam zburdalnică pentru vârsta ei şi un vitam-aeternam impecabil.

– Dar stomacul? speră resuscitatul.

– Ne ocupăm noi şi de el, nu mişca. Acum, îmbracă-te că n-aş vrea să te apuce frigul. Ce vârstă ai?

– Şaptezeci şi opt, domnule doctor.

– Ia te uită, eşti de o etate cu tata!

– Şi tatăl dumneavoastră se simte bine? anchetează pacientul.

– Oh, e mort de multişor.

– Ah! face bătrânul, opărit.

Béru îl conduce în cabinet.

– Ia spune, tataie, confidenţial, în ce priveşte mădularul, mai e în formă?

– Sunt văduv, o dă cotită pacientul (oh! cât de răbdător).

– Un motiv în plus ca şă facă şi el puţină gimnastică, decretează Maiestatea sa. În locul dumitale mi-aş găsi o zdrahoană de vreo patruzeci de ani, dolofană şi vicioasă. Am impresia că biata dumitale socoteală s-o fi săturat să se tot uite la încălţări, trebuie să-i organizezi de urgenţă o serată de binefaceri. Şi să vezi cum o să te lase în pace şi stomacul când ai să-l saturi pe vecinul de dedesubt. Regim de jocheu pentru burtă,

regim de călugăr pentru bijuteriile de familie! Aşa ceva te duce drept la groapă!

– Credeţi, domnule doctor?

– Bineînţeles, decretează ciudatul medic din Caducet-sur-Parbrise, iată ce am să-ţi prescriu: chiar din seara asta să mănânci o varză cu carne, memorabilă şi, imediat după masă, să te duci în vizită la fetiţele vesele. Trebuie să aveţi aşa ceva în târg.

– Da, desigur.

– Vreau să profit şi eu de ocazie ca să le notez adresa, nu se ştie niciodată când ai nevoie.

– Strada Enfants de Mutins numărul 3, îl informează bătrânul.

– Mersi. Sper că sunt puicuţe interesante? Treci pe acolo şi încearcă să-ţi împrospătezi amintirile.

– Dar nu vă temeţi că un asemenea regim m-ar putea obosi la vârsta mea, domnule doctor? se îngrijorează vindecatul miraculos.

– Ascultă, decretează acest prinţ al terapeuticei moderne, dacă varza îţi cade greu, ia puţin bicarbonat, dacă dama e de vină, bea un pahar de vin îndulcit, care cade direct în picioare.

În camera noastră din *Plat d'Etain*, Longuant seamănă cu un urs în călduri. Se învârteşte în jurul difuzorului, lovind cu pumnul în mobilele din lemn de brad veritabil.

– N-am să permit multă vreme perpetrarea unor asemenea crime împotriva medicinei, se înfurie el. Acum nu se mai ucid doctorii din partea locului, ci bolnavii!

Pleacă trântind uşa atât de tare încât se crapă precum machiajul unei văduve bătrâne care vizionează un film de Funés.

Mă cuprinde o deznădejde obscură.

Ce idee trăsnită am mai avut şi eu!

Am vrut să fac din Béru o capcană pentru asasin, dar capcana nu se dovedeşte a fi decât o plăcintă cu cremă. Şi plăcinta asta mă izbeşte pe mine drept în obraz! Planul meu falimentează derizoriu şi se întoarce împotriva amabilului dumneavoastră servitor, scumpele mele. Gonim cu o viteză nebună spre cel mai sinistru fiasco.

Gârbovit, mă uit la difuzor.

– Mulţumesc mult, domnule doctor, se aude bătrânul.

Aştept intruziunea în forţă a pârţomanului. E un coleric, iar Béru e un furios. Doi poli pozitivi, golanilor! O să iasă scântei. Urlete, uşi rupte, sticlă spartă, cotonogeală.

Ca în misiunile minuţioase, număr secundele. Înşir mătăniile timpului, îl tronsonez. Subconştientul, care mi se mişcă mai repede decât cuvântul, îşi spune că la douăzeci izbucneşte tărăboiul. Dar la douăzeci şi cinci încă n-a izbucnit.

La douăzeci şi opt, răsună glasul liniştit şi de pe acum profesional al lui Bérurier.

– Luaţi loc, vă rog. Dragă doamnă, cc vânt bun vă aduce?

– Of, doctore, săptămâna trecută m-am înţepat cu un os de peşte şi mi s-a infectat mâna...

– Ce soi de peşte era?

– O ştiucă, doctore.

Râsul bérurian.

– Nici nu-i de mirare că v-a făcut-o o ştiucă, dragă doamnă.

Pacienta lui trebuie că-i genul de femeie înţepată, care nu ştie de glumă.

– Şi ce aţi făcut cu ea? continuă Imperturbabilul.

– Cu mâna, doctore?

– Nu: cu ştiuca. Umplută, borş, prăjită? Dacă vă interesează, aş putea să vă dau o reţetă de ştiucă în sos tomat. Un nectar, dragă doamnă! Luaţi ceapă şi o tocaţi mărunt...

– Dar, doctore, am venit la dumneavoastră pentru mână...

Genul ăsta de întrerupere nu-i pe placul Grasului care se înfurie:

– Ce-i cu laba dumitale! O mică infecţie acolo... Trebuie să-i acorzi atâta importanţă! Ce ţi-e şi cu femeile astea care fac din ţânţar armăsar!

– Eu fac din ţânţar armăsar, îi sare ţandăra apostrofatei, eu fac din ţânţar armăsar cu mâna asta care şi-a dublat volumul!?

Îşi prezintă obiectul suferinţei şi probabil că acesta e impresionant fiindcă, instantaneu, doctorul Bérurier se calmează.

– Ai dreptate, n-arată prea bine, fata mea, recunoaşte el infinit de paternalist. O să trecem la un tratament şoc!

– Antibiotice, natural? speră suferinda.

Grasu sare în sus.

– Glumeşti, vreau să cred, e periculos pentru sânge!

Îşi rumegă ştiinţa şi întreabă pe un ton mai ermetic decât un seif al Băncii Scoţiei:

– Cunoşti pe cineva dintre cunoştinţele dumitale care să aibă porumbei?

– Porumbei? bolboroseşte infectata.

– *Yes*, madam, porumbei!

– Dar... chiar noi avem pe proprietatea noastră...

– Atunci, să mergi şi să aduni imediat găinaţ proaspăt, moale şi să-ţi ungi mâna.

– Ce oroare!

– Nu fi mofturoasă, nu-i nimic murdar; porumbeii mănâncă numai grăunţe. După ce ai făcut asta, înveleşti degetul în pânză de păianjen. Pe deasupra pui foi de viţă şi legi bine totul cu o bucată de pânză. După trei zile scoţi bandajul şi dacă mâna nu-i vindecată, eu, doctor Bérurier, îţi dau înapoi preţul consultaţiei, clar?

– Am impresia că glumiţi! ţipă dama.

– Cucoană, eu nu glumesc niciodată în exerciţiul funcţiunii!

– Astea-s metode de vraci!

– Nu, cucoană, aparţin defunctei mele mame care a vindecat mai mulţi oameni în viaţa ei decât tot spitalul Beajuon la un loc. Dacă ţi-aş zice: nu mai departe tata... S-a înţepat într-o furcă. Avea laba mai mare decât capul meu, că se întreba lumea dacă nu cumva o să fie nevoie să i se taie piciorul. Se şi vedea cu piciorul stâng din stejar, bietul om. Doctorul din satul nostru intenţiona să-l ducă la spital ca să-l ciopârţească. Dacă bătrânica mea nu ar fi luat afacerea în mână, bietul tata ar fi slăbit cu câteva kilograme printr-o simplă lovitură de satâr, parol!

Nu stau să ascult mai departe.

În mine s-a operat o reacţie. Îmi spun: opreşte imediat masacrul, San-A. Catastrofele merg progresiv. Pune-le capăt, băiete, pune-le capăt de urgenţă!

Ies în goană din încăpere. Coborând scările bine ceruite din *Plat d'Etain*, mă întreb de ce Longuant nu a intervenit până acum. Am prevăzut un scandal, dar văd că s-a abţinut. Mi-l imaginez în sala de aşteptare, perorând de sus şi punctând de jos, dinaintea unui auditoriu de şontorogi căruia îi dezvăluie impostura falsului doctor.

Traversez strada, urc peronul casei îmbrăcate în iederă. Sun. Îmi deschide Pinasse. Şi-a înnodat un drăgălaş şorţuleţ alb peste rochia gri. Cochetă ca regina frumuseţii, şi-a permis o urmă de ruj pe buzele de care se lipeşte eternul muc de ţigară.

– Unde e doctorul Longuant? întreb.

– Cine mai e şi ăsta?

– Medicul care face de gardă împreună cu mine, vizavi.

– Pârţomanul?

– Da!

Pinuchette ridică din umeri şi-şi potriveşte sutienul.

– Nu l-am văzut.

– Trebuie că a intrat în vreme ce un bolnav ieşea.

– Pot să-ţi jur că nu: nu m-am mişcat din hol. Citesc în aşteptarea clienţilor... Dar ce se întâmplă, San-A., nu-mi place cum arăţi?

În loc să-i răspund, intru în sala de aşteptare. O populaţie avariată trăncăneşte într-o ambianţă tihnită până să-şi dobândească dreptul la îngrijirile noului medic. Lumea mă priveşte curioasă. Le adresez tuturor un surâs general şi mă retrag. Într-adevăr: nici urmă de doctor Longuant pe aici.

– Ascultă, Pinoche, îi şoptesc, stau şi mă întreb dacă nu cumva am luat-o razna...

– Ar trebui să-l consulţi pe doctor, glumeşte coana Pinaud.

– Nu te mai prosti, Mediocrule.

Îi povestesc de furia medicului, ferm decis să-l expedieze pe Béru din cabinet.

În acel moment, îşi face apariţia Grasu escortând o femeie năucită a cărei mână dreaptă a împachetată în tifon. O conduce până la uşă.

– Faceţi aşa cum v-am spus, dragă doamnă, şi după patru zile o să-mi cântaţi la pian!

Pacienta (o persoană slabă, care miroase a sacristie prost întreţinută) dispare fără un cuvânt, dar nu fără a bombăni.

– Ce cauţi aici? mă întreabă bruta, ţinându-mi piept.

Îi împing pe amândoi în cabinet.

– Simt că s-a întâmplat ceva, le spun.

– Ce anume?

Mă aşez pe birou cu un picior în aer. Un flacon mare pe jumătate plin cu un lichid incolor e aşezat pe mapă. Maşinal, îl apuc şi-i scot dopul.

E vorba de alcool de 90°. Furios, îl înşfac pe doctor de revere.

– Ai supt alcool de 90°, ia zi, polonezule! explodez eu.

Bérurier se fâstâceşte.

– Doar un gât ca să-mi dopez moralul, tipule. Când interpretezi un rol ca ăsta, trebuie să-ţi stăpâneşti tracul.

Vorba i se încleiază, ochii se bâlbâie, buzele îi derapează, limba parcă îi e unsă cu vaselină.

– Eşti beat criţă, iată de ce baţi câmpii cu pacienţii, neam de incapabil ce eşti!

– Bat câmpii cu pacienţii, eu! se indignează Béru.

– Călăreşti pacientele tinere, îi recomanzi varză călită unui bătrân ulceros şi ungi cu găinaţ de porumbel flegmonul unei femei!

– Nu te grăbi, numai rezultatele au importanţă, aşteaptă-le!

– Gura, mizerie umană...

Îl împing spre masa de consultaţii. Cade pe spate şi, cu nasul plin de muci, buzele băloşite şi privirea rătăcită începe să înşire nişte chestii intramedicale.

Îmi prind fizionomia în mâini.

– Eram amândoi în camera de vizavi. Longuant, negru de supărare, a plecat ca o rachetă...

– Cred că nu i-a venit greu, strecoară glumeţul Pinaud.

Îmi urmez raţionamentul:

– L-am văzut pornind pe stradă în direcţia casei. În acea clipă, am schiţat o mişcare spre uşă pentru a interveni. Şi pe urmă am renunţat, înţelegând că ar fi fost prea târziu pentru a evita o criză. Am aşteptat

izbucnirea scandalului în faţa difuzorului. Dar nu s-a întâmplat nimic. Atunci, am pornit-o la rândul meu, iar tu îmi afirmi că n-a sunat...

– S-o fi răzgândit, pur şi simplu, e de părere înţeleptul Pinuche, aprinzându-şi din nou chiştocul. I-o fi trecut furia. N-a vrut să te mai bată la cap şi s-o fi mulţumit să facă o plimbare.

– Până la urmă, îngân eu, s-ar putea să fie şi aşa ceva...

Bérurier prinde curaj:

– I-a căzut nasul! I-a căzut nasul! Ai intrat sub papuc!

Remarca lui mă atinge, mă duşuieşte, mă pune la pământ, mă usucă, fiindcă e ca o urmare a celei făcute mai adineauri de Pinaud. Să fi devenit arţăgos cu vârsta? Cârcotaş, chiţibuşar, un ăla care despică firul în patru, o deşcă, un sodomisor de muşte, un gâdilitor de eunuci? Ar trebui să se supravegheze Sana-Tonio! Să-şi studieze comportamentul, să-şi ia tensiunea (la un doctor autentic), să-şi facă analiza sângelui, a urinei, a măduvei. Am impresia că duc lipsă de afecţiune. Încerc o nostalgie amoroasă, dragele mele. Într-una din zilele astea o să trebuiască să călăresc o dameză. Reacţionează, paiaţo! E mai bine să fii porc, decât nătăfleţ!

Îi cuprind pe amândoi într-un surâs luminos ca un curcubeu.

– Vedeţi-vă de treabă prieteni, păcătoasa asta de afacere mă tracasează, mă face hipersensibil ca pe o demoazelă. De pildă, cu puţin mai înainte, în faţa casei, mi-am simţit gâtlejul încleştat de un presentiment funest. Ca un soi de viziune Borniol.

– Ţi s-a întors vârsta precoce, tipule, îmi pune diagnosticul doctorul Bérurier. Dar eu încă n-am terminat. Ai văzut câtă lume mă aşteaptă? Fii bun şi eliberează terenul, pliz!

– O.K., dar să-mi faci plăcerea să ridici telefonul şi să-mi urmezi indicaţiile, auzi?

– De ce, mă rog, vei fi fiind şi tu vreun medic?

– Se întoarce celălalt. Şi dacă întârzie, am să apreciez cu siguranţă mai bine ca tine ce trebuie făcut în anumite cazuri, pricepi? Nu mă scoate din sărite că ai să-ţi termini strălucita carieră de poliţist ca jandarm în Plouk-les-Vaches.

Acestea fiind spuse, fac precum marea în reflux: mă retrag!

CAPITOLUL III

UNDE SE DOVEDEŞTE CĂ PROFESIA DE DOCTOR ÎN MEDICINĂ POATE CONDUCE LA ODIHNA VEŞNICĂ

Grasul trezit puţin din beţie de intervenţia mea, „consultă" alţi doi bolnavi în condiţii bune. E vorba de cazuri benigne: insomnie şi reumatism. Primului îi recomandă să bea ceai de tei şi să numere oile, şi celui de-al doilea să-şi petreacă vacanţa pe o plajă în vara viitoare, sfaturi fără riscul de a le pune viaţa în pericol.

Ascult fumând liniştit, cu picioarele pe masă şi mâinile încrucişate pe burtă. Ciudat totuşi că Longuant şi-a luat chiar aşa lumea-n cap. Apriori, îmi inspira încredere. Sper să nu se fi dus cu pâra pe la superiori. Ne simpatizam amândoi. O asemenea conduită ar constitui o trădare. Că l-au înfuriat metodele Grasului, mai treacă meargă, dar ca să alerteze autorităţile semnalând abuzul nostru de funcţie, pentru aşa ceva ar merita o solidă corecţie din partea cui ştiţi (respectiv a mea).

Casc, arunc ţigara cu un bobârnac precis în falsul şemineu din marmură falsă unde un foc fals răspândeşte o falsă licărire de vatră muribundă şi particip, prin simţul auditiv, la primirea celei de a treia persoane. De data asta, e vorba de o astmatică bătrână, care se plânge că respiraţia îi pierde din viteză. E crezută pe cuvânt, fiindcă suflul ei seamănă cu lama unui ferăstrău tăind un lemn verde.

E un joagăr în toată legea, ea singură. Sfârşitul frazelor i se pierde într-un şuierat feroviar.

Auzind-o, formez numărul Grasului.

– Ai grijă, băiete! îi spun, să nu care cumva să-i prescrii mătrăgună clientei. Fă-i frumos o radioscopie, ca să nu pretindă că nu te ocupi de ea şi îndrum-o către un specialist în căi respiratorii. Găseşti adresa acestui domn scrisă în pagina de gardă a Codexului.

– Am înţeles! se docilizează el. Dacă ai vedea subiectul, amice, i-ai şi lua măsurile pentru o lădiţă cu mânere nichelate. Of! Bietele ei foale! Au ajuns rău de tot! M-ar mira ca un petec de cauciuc să mai poată adera! Ar trebui schimbată complet camera...

Îi secţionez degrabă lirismul:

– Mişcă, şi menajează-i moralul!

Béru închide.

– Iertaţi-mă, stimată doamnă, dar mecanicul meu mă tot bate la cap cu pneurile. Spuneam deci că aţi ajuns în ultimul hal, nu? Nu trebuie să disperaţi, aşa se întâmplă cu timpul.

– Credeţi? şuieră nefericita persoană.

– Să vă feriţi de ceaţa matinală, bunicuţo; dacă v-aş spune că dimineţile tuşesc şi scuip două ore! Şi cu toate astea eu, fără să mă laud, nu-s candidat la eternitate, nu?

Mai multe lovituri înfundate îmi dau de înţeles că se izbeşte în piept. Răsună de parcă ai da cu pumnul într-un butoi gol.

– Am bureţii din spumă de cauciuc şi armătura din fontă. Bun, o să vă fac totuşi o scopie. Dezbrăcaţi-vă aici în liniştе, eu mă duc să pregătesc aparatul în încăperea alăturată!

Iese, foarte gentleman şi iată-l că începe să palpeze butoanele. Se aud clicuri şi declicuri, iar deodată, o înjurătură formidabilă scapă din pieptul lui blindat, lăudat ceva mai sus.

– Bordelul tău, Doamne![1]

Grasu trece în cabinet în pas de atac şi trânteşte violent uşa.

---

[1] Niciodată n-a fost menţionat în Scrierile sfinte că Domnul ar fi dispus de un lupanar, din care cauză mă mir că atâţia bărbaţi, în atâtea împrejurări, fac aluzie la aşa ceva. (n.a.)

– Opreşte dezbrăcarea, mamaie! strigă el, mi s-a ars disjunctorul Polaroidului din interior. Pentru o radiografie mergeţi la un specialist în drumuri respiratoare. Ambalaţi-vă de urgenţă cutia de tabac. Am să vă dau imediat adresa tipului în chestiune.

Şi, dintr-un foc, a expediat-o pe bătrâna astmatică.

– San-A.! gâfâie el, mai dihai ca o vacă elveţiană (şi cu toate astea vacile helvetice dau cel mai mult lapte). San-A., amice, e durere mare pe aici pe la mine.

– Ce s-a întâmplat, Grasule?

– Ceva ieşit din comun, îţi promit o şedinţă recreativă în Vistavision, cum n-ai mai văzut în viaţa ta.

Şi închide telefonul.

Existenţa fiind doar o perpetuă reluare, ies în fugă din cameră, parcurg în marş forţat strada şi dau năvală în casa de vizavi. Uşa cabinetului e *open*. Pinaud şi Béru discută în şoaptă, dar cu o anume vehemenţă a gesturilor ce te duce cu gândul la nişte italieni care asistă la un meci de box.

– Ah! horcăie Béru când dă cu ochii de mine, vino pe aici Floare Misterioasă!

Mă catapultează în sala de radiografie a cărei uşă a rămas larg deschisă. Camera e cufundată în întuneric. Doar ecranul aparatului decupează în beznă un pătrat de o luminozitate tulbure. În spatele geamului se vede pieptul unui om. Plămânii, inima... Şi încă ceva care compune un soi de umbră sub formă de limbă. Această umbră pleacă din marginea cadrului şi se opreşte în inimă. Muşchiul cardiac seamănă cu o cometă având o asemenea coadă.

– Ce mai e şi asta? îngân eu.

– Ai să vezi...

Şi aprinde lumina. Zăresc pe sub ecran o pereche de picioare; braţe de-o parte şi de alta; păr spre stânga. Mă apropii de aparat, ceea ce îmi permite să descopăr profilul lui Longuant. Medicul e înghesuit între blocul metalic şi ecran.

Un cuţit corsican lung de cincizeci de centimetri stă înfipt în pieptul lui. Lama a pătruns prin stânga, chiar în dreptul braţului şi ştiu (am

ştiut-o mai înainte de a vedea corpul) că a intrat drept în inimă şi că, respectiva inimă a încetat să mai bată.

Tot ce a fost mai amar în mine, mai angoasant, mai nemulţumit, se adună, se coagulează şi-mi provoacă o formidabilă greaţă. Pe cuvânt, îmi vine să vărs. Acum o clipă, Longuant mai traversa strada... Şi pe urmă...

Nu mai e cazul să-i iei pulsul. Ecranul aparatului e elocvent. Inima lui e absolut inertă, trasă în ţeapă de o înspăimântătoare frigăruie de kebab.

Umflatul îşi începe explicaţiile:

– Mă ocupam de bătrâna care era pe ducă. Dată fiind galanteria mea şi de asemeni faptul că era doar cu puţin mai dezgustătoare ca o şosetă de infanterist, am lăsat-o singură să se despoaie în cabinetul meu. Am venit să pregătesc aparatul. Şi ce-mi văd ochii?

– Asta? întreabă Pinaud pentru care evidenţa trebuie trecută prin ciurul şi dârmolul tuturor afirmaţiilor constatative.

– Da, face Béru. Doctorul de peste drum în legătură cu care ţi-ai făcut atâta sânge rău, San-A. Mi-am zis că eram jucăria unei lucinaţii. Dar ce mai, realitatea-i realitate, nu?

– N-a putut să intre, eu n-am părăsit nici o clipă culoarul, certifică madam Pinaud.

– Şi cu toate astea, e aici, nu? se înfurie Dolofanul.

– Nu mai putem face nimic pentru el, mă sufoc eu.

– Nu crezi că o grefă a palpitantului ar fi posibilă, tipule? sugerează valorosul internist.

– Şi de unde iei o inimă nouă, hei, balotule!

– Oh! ar fi suficient să faci autostopul pe indiferent ce drum naţional, amice. La primul carambolaj îţi pot aduce un orologiu de schimb... Am citit prin ziare că de acum înainte se practică grefa inimii.

Îşi tamponează fruntea.

– Aşa cum merg lucrurile, în curând, o să poată fi refăcut un individ, ca un robot, băiete. Nu mai ai nici o şansă să îmbătrâneşti. O să-ţi înlocuiască ficatul, tărtăcuţa, şi boaşele în pragul decrepitudinii. Ai să

vezi nişte moşnegi chipeşi! O piele nouă, o splină nouă, şi coitul sub control.

– Oh! Mai ţine-ţi gura! bombăn eu.

– Ce ai cu gura mea? Sunt în temă cu toate posibilităţile ştiinţifice de mâine.

– Dar azi e azi, Béru. Şi iată-ne aici în braţe cu cadavrul unui băiat de treabă. Când o să afle Bătrânul vestea, el care nu-mi aproba experimentul, o să ne ordone să ne întoarcem la bază.

Mă îndrept spre draperiile duble care camuflează uşa din sticlă. Constat atunci că ea nu-i închisă complet. Dă în spatele proprietăţii: grădina numai peluze acoperite cu frunze moarte, care se vor aduna grămezi, e limitată de o construcţie anexă servind de magazie.

Mă uit la linoleumul alb. Lângă uşă, se pot desluşi urme de paşi, bucăţele de pământ şi fire de iarbă.

Încerc să reconstitui drama. Longuant vine aici pentru a-l demasca pe impostor. În drum, se răzgândeşte, se hotărăşte să înconjoare casa şi să-l surprindă pe Gras în flagrant delict de turpitudine. Cunoaşte locurile fiindcă le-a vizitat împreună cu mine. Intră pe uşa dinspre curte... Se piteşte în spatele ecranului, unica ascunzătoare din apropierea cabinetului de consultaţii. Dar diabolicul ucigaş de doctori se află prin preajmă. Îl urmăreşte... Sau cine ştie? Poate chiar se afla în încăperea asta, gata să-i facă de petrecanie Grasului?

Apariţia intrusului îi modifică planurile. Se aruncă asupra lui şi-l străpunge fără ca celălalt, blocat între doi pereţi, să poată încerca ceva în apărarea lui.

Fantastic acest al şaselea simţ al meu, recunoaşteţi? Am avut presentimentul catastrofei. Am adulmecat-o, am simţit-o pe pielea mea de găină.

Dimpotrivă, partea bună a lui San-Antonio (puţin spus „bună", remarcabilă) constă în faptul că ştie să înfrunte cele mai grele situaţii cu o stăpânire de sine absolută.

– Béru: nu te mişca de aici, şi fii în gardă. Tu Pinaud, trimite restul pacienţilor la ei acasă. Inventează indiferent ce. Spune-le că doctorul a fost chemat pentru o naştere.

Aceste ordine date, mă propulsez în grădină.

Aţi văzut câini de vânătoare care coboară dintr-o furgonetă, unde sunt ţinuţi închişi, pentru prima fază a bătăii? Se lansează, apoi încep să se învârtească în cerc ca nişte titirezi (ciobăneştii germani se învârtesc ca nişte teutoni). Se duc, se întorc, ridică în grabă o labă, pleacă din nou, cu botul în pământ, animaţi de o furie rece, de un instinct orb. Scotocesc tufişurile, descoperă vânatul, îl gonesc într-o cursă nebună şi-i fărâmă spinarea dintr-o muşcătură. E frumos şi sălbatic.

San-A., în clipa de faţă, frumoasele mele, e un câine de vânătoare, atât doar că nu ridică piciorul.

Aleargă prin curte, aplecat înainte, cu simţul vizual brusc decuplat; întreaga lui fiinţă e încordată ca: o strună de vioară (imagine pentru melomani) sau ca un arc (asta-i pentru arcaşi). Mă rotesc, mă învârtesc, detectez, conectez, defalc, interpretez, mă căznesc, citesc peluza ca pe o carte. Frunzele îngălbenite sunt bogate în informaţii, deoarece, fiind umede, se lipesc de tălpi şi pentru un indian cu experienţă traduc anumite vânzoleli.

Descopăr pe pământ urmele sosirii lui Longuant. Apoi, imediat, pe cele ale agresorului. Un limax proaspăt strivit de un pas grăbit dovedeşte că individul a venit din fundul grădinii. Mă îndrept într-acolo...

În magazie se află mobile îngrămădite unele peste altele: probabil, cele ale ultimului medic, a cărui văduvă n-a reuşit încă să le ia. Mă opresc în acea încăpere în care plutesc mirosuri confuze de lemn vechi. Nasul lui San-Antonio invincibilul[1] decelează un parfum mai subtil, cel al unui om. Ghicesc că cineva a stat aici în timpul din urmă, şi destul de mult. Cu ochii închişi, trăgând aerul pe nas în mişcări mărunte şi meticuloase ale nărilor, am impresia că regăsesc o adiere de apă de colonie folosită după bărbierit, gen „After-chauve"...

Explorez pe îndelete mobilierul depozitat aici. Deschid uşile dulapurilor şi ale lăzilor, sondez saltelele rulate şi sfârşesc prin a descoperi o uşoară pată unsuroasă pe pânza unei somiere plasate pe verticală. La piciorul somierei se află o ladă de lemn, goală. Pata se află la înălţimea

---

[1] Ştiu bine că este exagerat, dar aşa mă simt dopat, înţelegeţi-mă. (n.a.)

unui cap de om aşezat pe ladă. Exact în faţa lăzii, în zid se află o mică deschidere prin care se poate supraveghea uşor casa. Această magazie trebuie că a fost pe vremuri un grajd. După mine, asasinul se ascundea în această construcţie mică. Aşezat pe ladă, se uita la casa doctorului. Din când în când, pentru a se relaxa, se sprijinea de somieră. Trebuie că-şi dădea pe păr cu un produs gras care a lăsat această aureolă.

Foarte bine: un individ care se dă cu briantină pe coamă e o dovadă că mai are păr. Nu râdeţi, vă rog! Prin eliminare se poate ajunge la ceva pozitiv în blestemata noastră de meserie. Îi pot de pe acum elimina pe cei cu chelie. În general, bruneţii folosesc briantina. Deci, pariez că omul meu e brun. Nu-i un ţăran. Mirosul apei de toaletă e o dovadă. Pe cuvânt, s-ar zice că merge bine carburaţia! Deducţionez în mare viteză. Cântăresc, deci exist!

Pentru început, să spunem, prin urmare, că asasinul e un individ brunet, îngrijit, cu păr pe cap. Un sadiki, cum spun japonezii (care m-au citit). Şi acum, *ladies and gentlemen*, să trecem la un alt gen de exerciţii. Acest criminal, deghizat în asasin, şi-a luat fără îndoială nişte precauţiuni când a venit să se ascundă în această magazie. Nu-l prea văd pătrunzând prin grilajul de la intrare cu capul sus; înconjurând casa şi ajungând în fostul grajd pentru a se instala la pândă. Ar fi fost un act de o rară temeritate, admiteţi, nu? Şi, presupunând că nu veţi vrea să admiteţi, pot să vă jur că faptul nu m-ar putea împiedica să dorm.

Totul mă îndeamnă să cred că individul a utilizat o altă cale de acces. Înconjur grămada de mobile şi am satisfacţia de a descoperi o deschidere practicată în zidul din fund. Măsoară optzeci pe optzeci şi nu-i închisă decât cu o uşiţă prinsă într-un cârlig, prin interior.

Or, ţineţi-vă bine – şi dacă nu puteţi să vă ţineţi, rugaţi pe altcineva să vă ajute – cârligul nu e pus. Ba mai mult: sunt vizibile zgârieturi proaspete în ipsosul din jurul deschiderii. Fără nici o contestaţie posibilă, pe aici s-a introdus asasinul în proprietate, şi tot pe aici a plecat. Trag un pumn în uşiţă. Lemnul umflat rezistă. Am impresia că fugarul i-a ars o serioasă lovitură de umăr la plecare, pentru a o închide. Apuc o bancă din lemn şi, utilizând-o ca pe un berbece, reuşesc să deschid oblonul.

Prin deschidere, descopăr un drum de ţară, mărginit de garduri vii

care miros a muşchi şi a pământ arat. La stânga, drumul duce spre centrul localităţii, la dreapta, se pierde printre ogoare. Nu zăresc pe nimeni şi sar între două făgaşe adânci. Mereu cu nasul pe jos, în poziţia unui baset pornit la război, plec în căutarea urmelor criminalului. Două amprente frumoase de tălpi se citesc în noroi. Perpendiculare pe construcţie şi având călcâiele orientate spre zid. S-o iau la stânga sau la dreapta?

Genialul San-Antonio (e şi ceva adevărat) se convoacă pentru o conferinţă intimă. Îşi spune cam aşa „Eu sunt asasinul. I-am făcut de petrecanie unui tip cu o îndrăzneală nebună. Fug. Să mă îndrept spre un loc aglomerat sau spre câmp? Din capul locului aleg păşunile înverzite.

La vreo două sute de metri mai departe, se ridică un pâlc de copaci. Un loc propice să te camuflezi, nu? Dincolo de pâlc, se întind ogoarele grase, fiindcă numai ce a fost întors pământul care ne hrăneşte. Chiar în capăt ghicesc drumul naţional, albăstrui, prin ceaţa otomnală.

Eu, asasinul, cunoscând bine locurile, vin dinspre naţională, îmi ascund maşina la marginea pădurii sau în interiorul ei. Comit crima foarte liniştit şi mă întorc la maşină după ce m-am asigurat că drumul e liber".

Stăpânit de această certitudine, o iau spre dreapta şi încep să fug privind cu atenţie pe jos. Ciudat cum până şi cel mai cinstit dintre oameni, şi cel mai conştiincios dintre poliţişti, reuşesc să intre urgent în pielea unui bandit.

Simt că asasinul a fugit. Îi regăsesc gesturile, cele mai mici reflexe. Înainte de a sări, s-a uitat prin deschidere. Drumul de ţară era pustiu. A încălecat fereastra. A închis oblonul. A început să meargă liniştit În direcţia maşinii lui, dar, după câţiva metri, ceva a fost mai tare decât el: a început să fugă.

Fug şi eu... Dar mă opresc aproape imediat din pricina unui gând care-mi soseşte în turelă cu idei. Asasinul n-a venit aici pentru a ucide pe cineva anume, pentru că era imposibil de prevăzut reacţia camaradului Longuant. Doctorul a făcut o criză de nervi şi s-a dus la pseudoconfratele lui *fără ca acţiunea să-i poată fi previzibilă*. De fapt, asasinul venise doar să supravegheze. Şi, dacă s-a decis să treacă la fapte, înseamnă că ceva s-a produs, ceva ce nu pot înţelege bine, dar care a făcut crima

necesară. În acest caz, cineva care vine să supravegheze o casă, lasă el un vehicul parcat pe câmp multă vreme, cu riscul de a atrage atenţia?

Îmi reiau mersul, dar de data aceasta ceva mai agale. Descoperind cadavrul lui Longuant, mi s-a urcat sângele la cap iar nevoia de a trece la acţiune mi-a dominat raţiunea. Noroc că reacţia începe să se opereze. Un soi de stabilizare internă. Pentru ce a fost ucis doctorul Longuant, un necunoscut, apărut din întâmplare pe proprietate, mânat de furia lui? La această întrebre, doar un singur răspuns: *pentru că era în mod precis doctor!* Să-ţi spargi capul, nu alta! Asta ar însemna că asasinul ştia că Longuant era doctor şi că Béru, dimpotrivă, nu era. Destule motive să-ţi pui creierul pe moaţe, nu?

Ajung în dreptul pâlcului. Nici urmă de maşină staţionată mai înainte. Feriga nu-i culcată la pământ, ci înrourată de ultima ploicică. Taluzul e curat... Înconjur păduricea şi zăresc un ţăran căţărat într-un tractor mare şi galben care se hurducăie pe un fost ogor de porumb. Aştept ca omul să atingă capătul brazdei pe care o trage şi să opereze întoarcerea, mai înainte de a-l aborda. Văzându-mă că-i ies în întâmpinare, cu mâinile în buzunare, se încruntă pe sub cozorocul lucios al şepcii. E un plugar de vreo patruzeci de ani, cu faţa palidă. Arcadele sprâncenelor îi sunt proeminente, iar ochii posomorâţi.

– Vă rog să mă iertaţi, îl abordez eu, n-aţi văzut cumva un bărbat trecând pe drumeagul ăsta pe jos sau în maşină?

Mă măsoară îndelung mai înainte de a-mi răspunde. Simt că am comis o greşeală. Un ţăran trebuie mai întâi domesticit şi pe urmă descusut. Acum se întreabă cine sunt, ce scop obscur urmăresc. Cântăreşte greutatea neplăcerilor pe care eu sunt susceptibil să i le pricinuiesc. Tractorul lui, în punctul mort, gâfâie ca o bestie mare şi rea.

– N-am văzut nimic, se decide el în cele din urmă.

Şi, pentru a se justifica, dar şi pentru a pune punct discuţiei, adaugă:

– Nu mă uit întotdeauna spre drum.

Ca de fiecare dată când e necesar, o idee genială mi se aşează pe centrală ca un porumbel pe ramul unui pin umbrelă.[1]

---

[1] Nu vă neliniştiţi: fac şi eu puţin lirism în dimineaţa asta, dar am să iau un comprimat. (n.a.)

– Vă întreb, pentru că numai ce am găsit un portofel, plimbându-mă, adaug eu scoţându-mi propriul portofel din fundul buzunarului. E plin de bani dar nici un act de identitate...

Privirea tractoristului începe să scânteieze ca nişte cristale de zăpadă în soare.

– Zăuuu? se însufleţeşte acest Ben-Hur rural.

– Am tras concluzia că cineva l-a pierdut, subliniez eu neglijent. Nu-i ud, or, acum o jumătate de oră a plouat, înţelegeţi?

Înţelege. Se vede după capul lui care se clatină.

Îmi bag la loc portofelul în buzunar.

– Mă rog, de vreme ce n-aţi văzut pe nimeni, nu-mi rămâne decât să mă duc la jandarmerie.

Îl salut cu o mişcare a mâinii şi fac stânga împrejur. Simt că plugarul are să mă strige, aşa cum mai adineaori am simţit că lui Longuant i s-a întâmplat o nenorocire.

– Adică...

– Poftim?

Mă întorc.

Banii reprezintă un limbaj pe care ţăranii îl vorbesc în mod curent. Şi-i închipuie de pe acum intraţi în ghearele jandarmereşti. E amărât că n-a făcut el descoperirea. Îşi blestemă soarta. Presupune că-s sume serioase. Le râvneşte în tăcere aşa cum trepidezi încălzind între palme un pahar de rachiu.

– Dacă mi-aţi fi spus o femeie... O femeie, da, am văzut. Dar să fie ăsta un portofel de damă?

– Să ştiţi că li se mai întâmplă şi femeilor să aibă portofele bărbăteşti.

– Şi, e mult înăuntru?

Scot la lumină portofelul şi trag un teanc de Bonaparte.

– Da, aşa s-ar zice. Şi cum arăta persoana de care vorbiţi?

– Aşa şi aşa, mă informează el cu o precizie tipic ţărănească. Nu era cineva de prin partea locului.

– Tânără?

– Aşa mi s-a părut, dar de departe, ştiţi cum e...

– În ce direcţie a apucat-o?
– A coborât din maşină acolo, la intersecţie şi a pornit spre târg.
– Cum era îmbrăcată?
– Purta un impermeabil deschis la culoare şi pe cap avea o glugă.
– Bun, mă duc să întreb prin sat, poate dau de ea.

De data asta plec. Tractorul începe din nou să tracteze.

Mirosul din magazie, să fie atunci un parfum de femeie? Şi pata unsuroasă, vreun fixativ de coafură feminină?

De ce nu? S-ar potrivi. Trebuie să examinez amprenta tălpilor în noroiul de pe cărare.

Tractorul uruie în urma mea. S-a luat după mine ca un câine mare şi ursuz. Nu grăbesc pasul, mulţumindu-mă să mă trag într-o parte pe pământul nearat. Cocenii de porumb tăiaţi formează ca o grapă pe care nu-i tocmai plăcut să mergi. În momentul în care cultivatorul mă ajunge din urmă, îl întreb:

– Ce fel de maşină era cea de pe drum?
– Un D.S.!
– Ce culoare?
– Gri, cu acoperişul alb.
– Mulţumesc...

Iau în piept drumul cu viteză unui vânător de munte. Îmi ordonez ideile, le coordonez, le introduc în calculator. Un D.S. gri, cu acoperişul alb din care a ieşit o duduie îmbrăcată într-un impermeabil deschis la culoare cu o glugă pe cap. O persoană care nu-i de prin partea locului.

Dacă nu-i de prin partea locului, atunci de ce a luat-o pe scurtătura asta noroioasă?

Iată-mă ajuns din nou la marginea proprietăţii. Mă ghemuiesc şi graţie stilometrului meu mă apuc să măsor cele două amprente. Fiecare talpă măsoară 31 de centimetri pe lungime şi 11 în partea cea mai lată, ceea ce nu prea corespunde condurilor Cenuşăresei, cred că sunteţi de acord, fără să mai fie nevoie să vă trag nişte picioare în fund, sper?

De fapt, totul se pune din nou sub semnul întrebării. Un bărbat, o femeie? Să mergem la o ghicitoare. Îmi continuui drumul până în târg. Progresiv, cărarea devine ulicioară. Mărginită de ziduri, apoi de praguri. Descrie un cot şi dă într-o piaţetă din spatele bisericii, caracterizată

printr-un loc public de spălare a rufelor şi un pisoar, gâlgâitul unuia stimulându-i pe obişnuiţii celuilalt. Case scunde, puţin chiondârâşe, înconjoară piaţeta. Un tinichigiu (îmbrăcat ca pentru o zi de luni) repară o streaşină fluierând „Încalec-o". Sudează la patru metri înălţime, aşezat, cu picioarele atârnând în gol.

Îl interpelez cu o voce de tribun socialist pe care l-ai fi întrebat ce părere are despre primirea domnului Vieillot în Marele Orient al Franţei.

– Hei! Domnu'!

Sudorul îşi diminuează intensitatea brichetei şi apleacă în jos o mutră fardată de vinişor roşu.

– Cu mine vorbiţi?

– N-aţi văzut trecând de curând o doamnă într-un impermeabil deschis la culoare?

Cam la fel ca tractoristul de adineaori, se uită la mine cu o privire incertă, de parcă s-ar fi întrebat de ce îi pun acest gen de întrebări, ce l-ar costa sau, eventual, ce profit i-ar putea aduce.

– De ce? eludează el întrebarea.

– Fiindcă o caut, îi răspund.

Spontaneitatea şi tonul pătruns al ripostei îl satisfac.

– Da, am văzut-o. S-a întâlnit cu un domn care o aştepta în piaţă într-o maşină.

– Un D.S. gri, cu acoperişul alb?

– Aşa cred.

– Şi domnul cum arăta?

– Asta-i bună. De aici de sus n-am putut să-l văd.

– Şi au plecat?

– De îndată ce a venit doamna, de ce?

Îi arunc o replică susceptibilă să-i acorde deplină satisfacţie:

– De aia!

După care mă întorc la locul crimelor.

Urcând (fiind în pantă) strada principală din Caducet-sur-Parbrise, zăresc, nu departe de *Plat d'Etain*, maşina mea şi pe cea a lui Longuant aranjate cuminţi în impasul care serveşte de parching hotelului. Automobilul doctorului defunct e un Austin negru, cu număr de înmatriculare 75, a cărui lunetă şi parbriz sunt ornate de un caduceu roşu,

amintind într-o măsură de sigla Sfântului. Rămân o clipă locului. Deci, această maşină trăda calitatea de doctor a tovarăşului meu de observaţii.

Dacă criminalul sau criminalii supravegheau împrejurimile casei nu se poate să nu fi înregistrat acest detaliu.

Traversez strada şi sun la uşă. Pinuche îmi deschide aproape imediat, cu o figură melancolică. În straiele lui de femeie ajunge de-a binelea să semene cu o bunică.

– Mă întrebam pe unde umbli, articulează bătrânica, ai ceva noutăţi?

– S-ar putea.

Îi povestesc despre magazie, despre drumul desfundat, despre doamna în impermeabil şi D.S.-ul bicolor.

– Nu văd nici o raţiune ca această femeie să coboare la marginea târgului să ocolească aşezările pe jos, ca să se întoarcă la maşină, conchid eu. După mine, intenţiile ei nu erau prea catolice.

Madam Pinuche îşi clatină capul mizerabil împodobit de coc.

– Într-adevăr, dar de aici şi până a face din ea o criminală, San-A. e cam prea mult...

Şi adaugă, iar eu sunt absolut de acord cu el, deoarece remarca lui e în armonie cu propriul meu sentiment:

– De altfel, n-ar fi putut prevedea că prietenul tău doctorul avea să se ascundă în sala de radiografie...

– Nu, fără îndoială, Pinaud, dar uneori, ocazia îţi joacă nişte renghiuri. Să ne imaginăm că a venit să ne supravegheze mişcările şi că intruziunea clandestină a lui Longuant a incitat-o să treacă la acţiune?

– Dacă ar fi venit să spioneze, mă combate Inexorabilul, maşina n-ar fi aşteptat-o în sat. Nu uita că totul s-a petrecut foarte repede. Nu, să ştii, nu cred că această persoană să fie vinovată...

– Fiindcă ai nasul înfundat, cu guturai! Apropo, unde-i Béru? mă neliniştesc eu, tulburat de liniştea de necropolă care ne înconjoară.

– Nici n-ai apucat tu bine să ieşi pe uşă că a fost chemat pentru o urgenţă.

Sar în sus.

– Ce?

– O naştere, precizează Pinuche, e chiar caraghios: tocmai pretextul de care m-am folosit eu pentru a-i concedia pe pacienţi.

– Şi el s-a dus! rostesc eu dârâmat.

– Nu-ţi fă griji pentru Béru, o scoate el la capăt, mă linişteşte bătrâna guvernantă.

– El cu siguranţă. dar bietul prunc care a avut proasta inspiraţie să vină pe lume în clipa asta! Ah! s-ar putea spune că ursitoarele nu se vor apleca asupra leagănului său... Ştii numele oamenilor la care s-a dus?

– S-ar părea că e la castel! nora contesei.

Şocul pe care-l resimt e oribil, finilor. Pot să-mi permit să vă rezum foarte concis (pentru a nu abuza de prerogativele mele şi nici de instinctele voastre) situaţia? Ne aflăm, cei doi băieţi şi cu mine într-o cochetă localitate din Cher et Tendre unde un personaj supărător a contractat culpabila manie de a-i suprima pe toţi medicii care se prezintă aici. Isteţul San-Antonio, în pofida opiniei şefului său suprem, a întins o cursă, pe care o credea diabolică, acelui criminal, dându-l pe Béru drept noul doctor din târg. Vai, vai şi iar vai! Viclenia s-a întors împotriva lui şi i-a dat peste nas. La ora la care vă vorbeşte, duce în cârcă trupul neînsufleţit al unui tip cumsecade, mort din greşeala lui, iar falsul doctor Bérurier asistă naşterea nurorii unei contese. M-aţi înţeles?

Dacă după toate astea veţi considera că stiloul meu se decalcifiţă, înseamnă că vă patinează ambreiajul. În acest caz, v-aş sfătui să consultaţi un psihiatru, dar aţi risca să nimeriţi peste unul autentic, ceea ce nu v-ar rezolva întru nimic problema. Cineva mi-a povestit că unul psihanaliza un radiator din încălzirea centrală. Îl întreba de câte ori făcea dragoste, dacă suferea de complexul lui Oedip şi la ce-l făcea să se gândească fotografia generalului Desaix[1] (inventatorul fripturii de viţel Marengo). Radiatorul refuza cu obstinaţie să-i furnizeze până şi cel mai mic indiciu (şi totuşi) psihiatrul i-a pus diagnosticul de acces demenţial precoce, ceea ce li se întâmplă rar, s-ar părea, radiatoarelor la acea vârstă.

– Alerg la castel! îi strig.

– Ce facem cu prietenul tău?

---

[1] *Desaix (Louis Charles Antoine des Aix)* (1786-1800) – general francez care s-a distins în armata Rinului şi în Egipt. Intervenţia lui a decis victoria de la Marengo. (n.tr.)

– Care prieten?

– Păi... cel din sala de radiografie, să telefonez la jandarmerie?

– Să te ferească Dumnezeu, mizerabile!

– Doar n-o să facem dulceaţă din el, subliniază tanti Pinaud.

Rămân indecis foarte scurt timp. E o partidă tare de pocher. Dacă declar această carne rece autorităţilor, nimeresc la supa populară cu scadenţă imediată, dacă reuşesc să camuflez provizoriu cadavrul până pun mâna pe asasin, pot spera că un succes profesional ar face să se minimalizeze „accidentul" lui Longuant.

Pinuche îşi ridică un colţ al perucii, recuperează mucul de ţigară situat în consola pentru creioane şi-l aprinde. E răbdător ca omenirea. Se hrăneşte cu iluzia că nu trebuie să ia nici o decizie. E un voluptuos al supunerii. Un frenetic al obedienţei. Un poliţist al pasivităţii. Un subordonat înnăscut. Subalternul mărginit. Auxiliarul. Adjunctul cu mâinile încrucişate.

– Du-te şi caută o cuvertură!

Ascultă fără să pună nici o întrebare.

Retragem cadavrul, care începe să întepenească, din poziţia lui penibilă; îl învelim în cuvertură şi-l cărăm până la magazia promovată dintr-un foc la rang de morgă. Îl aşezăm în lada de lemn care devine sarcofag. Şi ne retragem, trecând de la funcţia de gropari la cea de poliţişti cu mâinile libere.

Procedez bine? Viitorul ne va lămuri.

Deocamdată, conştiinţa mea obiectează, dar ea nu ia cuvântul în cadrul capitolului.

Procedând aşa rău, cel puţin am parat ceea ce era mai presant, cum zicea aşa de bine nepoata portăresei generalului Lyautey – dacă nu cumva era cumnatul amiralului Nelson – : „Când un eveniment penibil te contrariază, pune-l deoparte şi uită de el." Iartă-mă deci, doctore Longuant, dacă ţi-am depus rămăşiţele pământeşti într-o ladă de lemn, cum s-ar fi procedat cu un vulgar aspirator, dar această sepultură nu-i decât provizorie.

În plus, orice anticar specializat în domeniu ar putea preciza că-i în stil gotic.

CAPITOLUL IV

UNDE SE AFIRMĂ NOUA VOCAŢIE A DOCTORULUI BÉRU

– Te-ai prins ce-am zis, moşule?

Bunicuţa cu coc saltă din umerii de piciorongat saşiu.

– Un D.S. gri cu acoperişul alb. Nu-ţi fă probleme, San-A., am să mă ocup, făcând în acelaşi timp şi comisioanele.

– Vreau ceva documentat, mă auzi, tanti? Număr de înmatriculare, descrierea detaliată a ocupanţilor, etc. Află dacă sunt cunoscuţi în sat, în fine tot ce se poate afla, ce mai!

După ce am dat toate dispoziţiile, alerg să-mi caut maşina şi o iau în direcţia castelului. N-are rost să mai întreb de adresă: nobila locuinţă se ridică pe o colină care domină împrejurimile. E un obiect clasat monument istoric. Cenuşiu, mare, cu turnuri, întortocheturi, metereze, şanţuri, ferestre împărţite în ochiuri, donjoane, drumuri de patrulare, celule cu trape, lilieci şi chiar, ceea ce e foarte preţios în perioada de naşteri: ziduri înconjurătoare.

În vreme ce eu zigzaghez pe drumul şerpuitor, văd apărând o maşină cu 105 verste[1] la oră cum spunea Rasputin.

---

[1] Versta fiind o măsură de lungime comportând 1067 de metri, se poate trage concluzia că maşina în chestiune rula relativ repede. (n.a.)

Uzez în mod accesoriu de vechile măsuri pentru a compensa abuzul celor noi. În zilele noastre, noţiunile de control se clatină. Abordăm era confuziei absolute. Am citit o publicitate, care celebra o maşină britanică, astfel formulată: „Viteză: 2 litri". Şi nu mai departe ca ieri, un cântăreţ idolatrizat o întreba pe o gâsculiţă în minijupă dacă i-a „ascultat" noul lui 30 de centimetri. Devine deosebit de dificil să se prezerve sistemul metric, simpaticilor, într-un univers în care viteza se măsoară în litri şi unde asculţi centimetri.

Automobilul în chestiune e un D.S. gri cu acoperişul alb; cei mai puţin bătuţi în cap dintre voi au şi ghicit, bazându-se pe faptul că, dacă ar fi fost vorba de o altă maşină, nu mi-aş mai fi bătut gura degeaba. Încetinesc, mai întâi din prudenţă, fiindcă şoferul Citroën-ului nu ridică piciorul când mă zăreşte, şi pe urmă din curiozitate, să văd şi eu ce hram poartă.

Vzzum! Turismul m-a depăşit.

Am întrezărit un zănatec într-un costum din caşmir bej, o pălărie neagră, o faţă roşie. Şoferul D.S.-ului e singur. Timp de mai puţin de o fracţiune de secundă, ezit să mă iau după el, dar îmi spun de ce, mă rog. Am să aflu acolo sus cine e individul care coboară dinspre castel. În afară de asta, şoseaua strâmtă e mărginită de ogoare proaspăt arate şi mi-ar trebui trei minute pentru manevra de întoarcere.

Îmi continui drumul, reconfortat prosteşte de impresia că ancheta mea avansează. Ceea ce-mi permite să mă gândesc la Longuant cu mai puţină amărăciune. Bietul grăsan, care făcea vânturi aşa de bine! Un mic mistral, el singur!

Din fericire, nu avea familie, aşa-mi spusese. Era un self-made-pârţ. Orfan şi de prin Auvergne, crescuse prin forţa pumnului, mâncând castane. De aici i se trăgea grăsimea şi vântul sirocco ce-i bântuia maţul. N-o să mai revadă Saint-Flour. Asta-i soarta noastră, spunea mami. Într-o dimineaţă apuci să vezi lumina zilei, dar seara n-o mai vezi culcându-se în apus.

Şi a doua zi, oamenii îşi spun: „Ştiţi că l-a ajuns pe Cutărică?" Exprimare improprie. Trebuie spus: „Ştiţi că în fine Cutărică a ajuns?"

Bun, iată şi *esplanada of the castle* cum se poate citi pe metoda mea Assimil. De altfel, găseşti acolo şi altele. De exemplu: (vă traduc) *„Puteţi să-mi împrumutaţi o carte, please? Desigur, răspunde interlocutorul, doriţi un roman sau ceva serios?"* Încântător pentru romancieri, nu? La Rosbifi e greu să-ţi impui pana. Când naşti un roman eşti clasat din capul locului drept un individ demn de dispreţ, dar ia gândiţi-vă ce desconsiderare te paşte atunci când romanul mai e şi poliţist! Dintr-o dată, în ordinea valorilor, eşti situat între o pubelă plină şi o hârtie igienică utilizată. Asta-i cauza pentru care, creatorii unei literaturi de acţiune, încep prin a-şi lua un pseudonume. Şi îşi trag un ciorap pe cap când se duc să semneze contractul de editare.

Ce spuneam? Ah! Da: ajung pe esplanadă. Arbori centenari ca întotdeauna în jurul castelelor. Cedri, în principiu. Cedrul e crapul vegetalelor. Şi pe urmă e stilizabil, ca bradul sau pinul umbrelă; să vă uitaţi numai ce frumos face sub drapelul libanez. În fine, un drapel care seamănă cu un afiş de călătorie!

Mie mi-ar plăcea ca albul stindarului nostru să servească la ceva. Albul nu-i decât un suport, ar trebui utilizat! Aş vedea în interior un turn Eiffel, nu? Sau un enunţ publicitar: *Deauville, plaja lui, cazionul!* Sau o reţetă culinară, fiindcă suntem doar patria gastronomiei şi a gastroenteritei. Ca pe anumite şervete de bucătărie. Cum se prepară o friptură înăbuşită, nu? Luaţi un kil de morcovi, un kil de carne de vită... Sunt plin de idei geniale, ascultaţi-mă pe mine! Dacă proştii ar fi mai puţin proşti, i-aş decide să zugrăvească din nou lumea.

Mai multe maşini sunt oprite în apropierea peronului. O las pe a mea în capătul şirului şi pornesc în căutarea unui biped susceptibil să schimbe cu mine câteva consideraţii de ordin mai mult sau mai puţin general. La câţiva metri, zăresc un grădinar la fel de în vârstă ca cedrii, adunând frunzele moarte într-un paner. Îl abordez. Arată exact ca grădinarul unui castel: pantalon de velur, şorţ albastru, fular de lână, pălărie cu bor rotund. Îţi dai seama că-i grădinar de meserie după saboţi, greblă şi spatele adus.

Cum îi cunosc pe clasici ca pe degete, îi adresez un viguros:

– Salutare, stimabile! care ar fi făcut-o pe contesa de Ségur să izbucnească în lacrimi.

El, om de casă mare până în vârful unghiilor, se descoperă şi rămâne cu pălăria în mână. Firele rare de păr alb, care se iţesc în jurul calviţiei palide, încep să palpite în vântul toamnei.

– Ştiţi cumva dacă doctorul mai este aici? îl întreb.

– Desigur, domnule, îmi răspunde, pentru că finul meu a plecat după el şi încă nu l-a dus înapoi.

Vedeţi, puicuţe albe, plutesc în plină comedie de binefaceri. Stimabilul meu, al cărui fin îl aşteaptă pe doctor, are izul începutului de secol, nu?

– Trebuie să-i vorbesc, continui eu. E ceva urgent.

Colectorul de frunze uscate îşi permite o mimică evazivă.

– Vedeţi, cred că-i teribil de ocupat cu naşterea Doamnei Vi-Contese...

– Nimic nou? mă tem eu.

– Gândesc că nu. Eustache n-a sunat încă din corn!

– Adică? întreb eu mirat.

Omul cu grebla îmi aruncă o privire chiondârâşe.

– În familie, la naşterea fiecărui copil, paznicul sună din trompetă. Cântă *Diana* dacă e o fetiţă şi *Cerbul încornorat* dacă-i un băiat.

– Nobil obicei, aprob eu, aceste frumoase tradiţii constituie salvgardarea Franţei!

Bătrânul îşi şterge două lacrimi cu degetele lui pline de pământ, ceea ce-i lasă dâre de noroi pe obraji.

– Desigur, face el. Şi pentru că-mi dau seama, după întrebările pe care mi le puneţi, că nu sunteţi de pe aici, daţi-mi voie să vă informez că toate femeile din familia Pranhmois de Bazanhot nasc în pavilionul regelui, pe care-l vedeţi acolo!

Moşul guraliv îmi dezvăluie că acel turn a adăpostit amorurile lui François I cu o descendentă a neamului Pranhmois de Bazanhot. Gelos, soţul şi-a sechestrat nevasta astfel încât bastardul regal născut din acea îmbrăţişare a văzut lumina zilei în pavilionul unde se comisese gloriosul

adulter. De atunci, toate femeile din familie şi-au adus pe lume descendenţii în acea parte a castelului...

– Mă simt răvăşit! declar eu. Citisem cândva un reportaj mare asupra subiectului în *Săptămâna Suzettei*, dar mă îndoiam de veracitatea lui. Deci, este adevărat: marile familii conservă încă rituri ancestrale până şi când e vorba de naşteri. Dar, spuneţi-mi, dragă domnule, şi rămâneţi discret, această ceremonie trebuie că întruneşte multă lume, dacă e să judec după maşinile staţionate aici?

– Într-adevăr, toată familia se reuneşte pentru a asista la naştere.

– Venind aici, m-am încrucişat cu un domn la volanul unui D.S. gri cu acoperiş alb, şi care părea foarte grăbit.

Grădinarul clipeşte din pleoapele bătrâne:

– Oh, el e un celebru mamoş.

Iată ce mă interesează.

Mă surprinde.

Mă tulbură.

Mă înspăimântă.

– Şi de ce a plecat când toată lumea de aici avea nevoie de el?

– S-ar părea că s-a simţit vexat fiindcă s-a apelat la medicul din sat. A avut loc o altercaţie şi doctorul Bérurier l-a gonit din cameră, după cele povestite de Gertrude, guvernanta.

– Cum se numeşte?

– E profesorul Lamonté de l'Aie.

– N-a venit singur aici?

Grădinarul se uită la mine surprins.

– Cum adică n-a venit singur?

– Puţin mai înainte, l-am văzut în sat în compania unei doamne.

– Mă mir.

N-are rost să mai insist. Măturătorul de vegetale moarte o să ajungă să mă găsească puţin cam prea curios. Îi lansez un răsunător: „Mulţumesc, stimabile, aţi fost cât se poate de amabil", care ar fi dat ameţeli damelor din *Pen Club* şi o iau cu pas de hoinăreală spre pavilionul regelui. În momentul în care ajung acolo, văd ieşind din castel un bătrân zbârcit, în ţinută de valet, cu un corn de vânătoare în mână. Duce la gură

instrumentul, îşi umflă obrajii şi începe să sune *Cerbul încornorat*. Nu încape nici o îndoială: *Diana* face *tonten şi tatan*, pe când *Cerbul încornorat* face *tonten şi tonton*.

Mă inundă un val de uşurare, cum ar scrie un membru al Academiei franceze, dacă li s-ar întâmpla academicienilor să scrie.

Aşadar, copilul s-a născut, în pofida faptului că a fost asistat de Béru. Triumful vieţii!

Mi se înfăţişează atunci un spectacol mişcător. Din castel îşi face apariţia un cortegiu şi se pune în mişcare spre pavilionul de naşteri. E compus din: bătrâne văduve, nobili văduvi, domni purtând cravata de comandor, domni îmbrăcaţi ca academicieni (tocmai ce pomenisem de ei acum două secunde!), stareţe, cavaleri ai industriei grele, generali, avocaţi, avocaţi generali, prelaţi, fetiţe, băieţei în costum de marinar, amirali în stadiul copilăriei, conţi în contratimp, Preşedinţii, Directorii Generali şi o întreagă rasă umană a cărei misiune pe lumea asta este, s-ar părea, să poetizeze cu mult mai sus decât lăuta lor.

Urmează servitorimea: doici, valeţi, grăjdari, bucătari, cameriste. Cohorta împresoară pavilionul! Nu mi se acordă nici cea mai mică atenţie. Toţi aşteaptă ca gornistul să-şi termine cântarea. Când în fine a ajuns la capăt, asistenţa începe să aplaude. Eclesiaştii recită un Tatăl nostru şi un Ave Maria pentru a-şi exersa binecuvântarea. Poet alexandrin declamând din Victor Hugo. Generalii generali prezidează copilul şi-l menesc din capul locului şcolii militare. Aşa arată bucuria nobiliară. Bătrâna contesă de Pranhmois de Bazanhot, proaspăt bărbierită, dat fiind evenimentul, se detaşează de grup. În prag, a apărut un bărbat puternic, superb şi generos.

În cămaşă. Cu pălăria împinsă pe ceafă. Chipul lui congestionat arde în lumina zilei.

– Ei bine, doctore, i se adresează contesa, ce ne-ai pus în braţe?

Termenul nu prea bine asimilat de Béru, îl face să caşte.

– Puteţi conversa în linişte, doamnă contesă, declară el profitând de faptul că are gura larg deschisă, fiindcă moştenitorul dumneavoastră n-o s-o rupă imediat la fugă. Aveţi un dolofan de opt livre că, dacă în tinereţea mea nu l-aş fi ajutat pe tata când fătau vacile, aţi fi putut aştepta

mult şi bine la ieşirea artiştilor! Ah! Păcătosul, da' ştiu că mi-a dat de furcă! În fine, acum e aici, bine sănătos: urlă ca un vânzător de peşte şi cu o puţulică cum nu cred că ar avea domnul general pe care-l văd aici! Lumea vorbeşte că sângele albastru e pe cale să se ofilească, dar eu am băgat de seamă că nu-i adevărat, doamnă contesă, dacă nu cumva mămica şi-o fi făcut de cap cu potcovarul din sat!

Societatea amuţeşte, petrificată de declaraţia doctorului. Aceste nobile persoane se uită unele la altele şi un râs formidabil face să răsune decoraţiile bărbaţilor, corsetele damelor şi instrumentele de lucru ale prelaţilor. Aud izbucnind câte un „Nemaipomenit! Pitoresc! Teribil de nostim! Să-ţi vină să mori!"

– Cum se simte mama? se interesează îngrijorată contesa.

– Gata să treacă iar la treabă, doamnă contesă, ripostează Béru. E o vacă de reproducţie de prima clasă. Cu una de gabaritul ei în familie, o să fie mai mulţi viconţi prin partea locului decât cultivatori.

O acriturâ în halat alb iese din pavilion. Ghicesc că-i vorba de Gertrude, guvernanta pomenită mai adineaori de către grădinar. Se apropie de grupul rămas în formaţie: nobila văduvă în frunte şi cei dinainte în urma ei. Femeia în alb şopteşte ceva la urechea contesei care îşi face proteza să şuiere:

– Nu! Dar ce aflu eu!

Presimt că se lasă cu tărăboi.

– Doctore, începe ea să strige, ce mi se povesteşte! L-aţi alungat şi chiar molestat pe profesorul Lamonté de l'Aie?

– Dacă e vorba de boşorogul care a venit să mă calce pe bătături, doamnă contesă, într-adevăr l-am dat pe uşă afară, şi am avut de ce! Tocmai începusem să-l scot afară pe micul bandit că dumnealui a pretins să mă înlocuiască, esclamându-mi sub nas apropo de metodele mele!

– Dumnezeule mare, dar e vorba de cel mai mare mamoş din Franţa!

– Asta nu l-a împiedicat, contesă, să capete un picior în fund, răspunde Magistralul, cu un început de emfază pe faţă şi în ton.

Şi brusc, motorul lui de 3000 de turaţii trece în viteza a treia şi se ambalează:

– Şi pe urmă, ce dracu' mai vreţi, tună el, mi-am lăsat de izbeliştе cabinetul medical ca să vă scot la lumină odrasla. Şi nici n-am ajuns bine, că am dat peste un prunc îndărătnic şi drept mulţumire mă luaţi la zor că l-am expediat pe boşorogul ăla cu un picior în cur! Nu sunt un sanguin, contesă, dar stau şi mă întreb dacă nu cumva ce s-a întâmplat la Bastilia n-a fost o pâine binecuvântată pentru voi ăştia, cu blazon. Cu mentalitatea voastră nu meritaţi nici salariul minim, nici un pumn de bob, ci să trageţi la galere! Dacă vreţi să vă zic până la capăt ce gândesc, nu sunt împotrivă că Ludovic al XVI-lea a fost scurtat cu bisturiul; poate că v-a fost ciufulit monarhul dar astfel s-au pus lucrurile la locul lor!

Cu aceste nobile cuvinte (dacă pot îndrăzni să folosesc acest calificativ pentru a saluta o atât de democratică diatribă), Grasu îşi îmbracă haina, pe care o ţinea sub braţ şi, trecând prin mulţimea silenţioasă, se îndepărtează pe esplanada unde frunzele moarte, scăpate din dinţii greblei se fugăresc ca nişte câini nebunatici.

Alerg după el:

– Hei! Mirabeau![1]

Se întoarce şi, dând cu ochii de mine, se bucură.

– Fără glumă! Erai acolo, tipule?

– Şi mândru că am fost, Alexandre-Benoît! Ce uşor te poţi exprima!

Îşi trage pălăria pe ochi.

– Am avut dreptate sau nu, să i-o spun verde în faţă cucoanei? Oamenii ăştia, San-A., tot ce-i strică e lipsa de logică. Pe vremurile astea când te întrebi cine are să-ţi dea cu bomba atomică în cap, ei îţi fac şicane cu buna creştere. Şi mania asta de a suna din corn pentru a anunţa venirea pe lume a unui prunc, ce zici? N-ai impresia că-i o lipsă de simplicitate? Şi pe deasupra, s-ar putea ca băieţelul moşit de mine să ajungă un bandit de drumul mare, un bancher veros, un pervertit sexual, deputat sau perceptor!

– În legătură cu asta, ia spune-mi cum te-ai descurcat?

– La fel de bine ca şi el, râde sarcastic omul tuturor şiretlicurilor.

---

[1] *Mirabeau* (1749-1791) – om politic francez. Orator prestigios, a pledat pentru monarhia constituţională. (n. tr.)

Aşa cum i-am spus cucoanei aleia mucegăite, cândva l-am ajutat pe bătrânul meu când fătau vacile. Uneori, operam în timpul nopţii la lumina unui felinar cu o funie zdravănă în chip de levier, prietene. Ce-ţi închipui că o femeie e mai ceva ca o vacă de pe la noi, chiar când aduce pe lume un viconte?

Urcăm în maşina mea.

– Sper că ai luat toate măsurile de igienă? mă hazardez eu să-l întreb, pornind motorul.

Dolofanul îmi aruncă o căutătură severă:

– Drept cine mă iei: m-am spălat pe mâini! După ce am terminat treaba, bineînţeles. Şi, cum am tăiat conducta cu jungherul meu elveţian, poţi fi sigur că-i în ordine în privinţa igienei, băiete.

Apoi, redevenind poliţist, după toate aceste tribulaţii genicologice, mă întreabă:

– Şi în legătură cu afacerea noastră, ai ceva noutăţi?

– În ceea ce mă priveşte, am pus ochii pe un mamoş, îi spun.

Îi relatez investigaţiile mele. Grasul emite bodogănelile obişnuite pentru a-mi demonstra că mă urmăreşte şi că-i pasionat.

– După tine, profesorul contesei ar fi amestecat în afacerea noastră? mă întreabă.

Ezit să formulez un răspuns.

Lamonté de l'Aic e o somitate medicală, fără îndoială înrudit cu familia Pranhmois de Bazanhot. În cazul de faţă, când tânăra viitoare mamă a dat semne vestind apropiata maternitate, doctorul a fost prevenit. A sosit de la Paris. Însoţit de o femeie. A coborât-o pe misterioasa persoană cu glugă pe cap la marginea satului. Pasagera a apucat-o pe un drum discret, care ocolea aşezările şi vestitul mamoş a recuperat-o la puţin timp după aceea. Ce a făcut cu ea între timp? Când a sosit la castel era singur; şi tot singur când a plecat, dat afară brutal de doctorul Bérurier.

– Cum arată profesorul ăsta? întreb eu în loc să răspund la chestiunea lui.

– Înalt, slab, roşu la faţă şi antipatic, precizează Béru. A intrat în pavilion cu nişte aere grozave. „Asta-i bună, draga mea, aţi fi putut să mă aşteptaţi!" îi spune femeii de care mă ocupam eu.

– Tu mă cunoşti! Nedus la biserică aşa cum mă ştii, i-o întorc: „Vă imaginaţi că se vine pe lume la oră fixă, colega?"

„Pentru început, întreabă cine sunt şi cu ce drept îmi permit să moşesc o femeie în stilul ăsta şi în ţinuta asta, unde mi-am pierdut diplomele şi aşa mai departe. Aşa că, profitând de un moment de acalmie l-am dat pe uşă afară..."

Fac o strâmbătură.

Fără doar şi poate ne cufundăm în abisuri.

Cu un cadavru pe braţe, plus o declaraţie de război al unui viitor membru al Academiei, ca tortură mentală e destul de rafinată, nu credeţi?

Brusc, decid că profesorul Lamonté de l'Aie n-ar putea fi implicat într-o crimă. Aspectul mi se pare evident, mai să-mi ardă retina ca sabia încinsă până la alb a lui Michel Strogoff. Dacă aş rezuma: Longuant a fost ucis într-un moment imprevizibil, iar profesorul a sosit în sat de asemeni într-un moment imprevizibil.

Va trebui totuşi să ne descurcăm cu datele acestei probleme, prieteni.

Altminteri, reputaţia mea se va asemăna în curând cu o hazna.

CAPITOLUL V

UNDE MERGE DIN RĂU ÎN MAI RĂU

Tanti Pinuche, care ne pândea stând în faţa casei, se repede la maşină mai înainte ca noi să coborâm.

– Ah, dragii mei! strigă presupusa femeie, ah, dragii mei, dacă aţi şti!

E întoarsă pe dos bătrânica. Cocul îi tremură ca egreta unui maharajah furios.

Respiră sacadat şi cenuşa plouă din mucul de ţigară ca mătreaţa unui exzematos atins de urticarie.[1]

– Calmează-te, César! îi recomandă doctorul Béru, punctându-şi spusele cu mâna şi inflexiunile. Calmează-te, dacă nu vrei să faci vreun nod pe nezofag!

În intensitatea emoţiei lui, César Pinaud face un gest de care nu-l credeam capabil: îşi aruncă chiştocul. Maşinal, mă uit la această rămăşiţă gălbuie, cleioasă, mocirloasă, fragilă, care zace pe ultima treaptă a peronului, şi inima mi se strânge ca de fiecare dată când asist la moartea unei obişnuinţe, la înmormântarea unui om foarte bătrân sau la aplicarea unei legi întristătoare.

---

[1] Dacă vi se par prea banale comparaţiile mele, aş putea să vă furnizez altele mai alese, numai că m-aş vedea în penibila situaţie de a majora preţurile. (n.a.)

– Povesteşte! îl îndemn eu flegmatic.

Acum a rămas o adâncitură pe buza lui Pinaud lipsită de mucul ţigării. Se produce un curent de aer şi silabele şuierătoare au de suferit. Ai zice că vorbeşte ţinând în fleancă unul din acele fluiere plate cu ventuză pe care şcolarii le lipesc de cerul gurii.

– În vreme ce eu anchetam în legătură cu afurisita aia de maşină D.S., au venit nişte hamali după mobilier...

– Ce mobilier? răguşesc eu.

– Cel depozitat în magazia din fundul grădinii! exclamă bietul om, extirpând tot ce putea subzista ca vehemenţă din adâncurile lui.

– Vrei să zici că au luat şi lada?

– Când am venit eu, totul era încărcat. Tocmai plecau. Doi coloşi care duhneau a vin. Mi-au explicat că au venit să recupereze mobilele unuia dintre doctorii precedenţi. Cum văduva le spusese unde se aflau au putut să le ridice. Am încercat să protestez, să mă opun plecării lor, dar erau grăbiţi şi m-au trimis la plimbare.

– De ce vă necăjiţi în halul ăsta? se miră Bérurier. Ce ne trebuiau nouă hârburile alea?

– Of, Doamne! Cadavrul lui Longuant se afla într-una din lăzi, strig eu; l-am depus acolo, aşteptând ca situaţia să se limpezească!

Grasu nu se poate împiedica să nu izbucnească în râs.

– Straşnică limpezeală. Aşa cum merge, situaţia o să semene cu gudronul în mai puţin de prea mult timp. Nu vreau să vă infectez moralul, prieteni, dar am impresia că cireşele din anul ăsta sunt pline de viermi.

Dacă ceva îmi poate supravolta energia, e pericolul care mi-ar ameninţa strălucirea. *Immediatly*, încep să scot flăcări. Pentru că şansa se ticluieşte ca toate celelalte, reţineţi bine ce vă spun. Nimic nu poate fi mai iremediabil ca supunerea.

Cu voinţă, o femeie urâtă poate să se facă frumoasă, o bătrână să întinerească, un cocoşat să pară svelt şi un perceptor să nu fie luat drept un personaj respingător. Bafta trebuie să se ţină băţoasă; să nu-i permiţi niciodată să se delase, să-i sancţionezi toate abaterile. În acest regim, loviturile perfide se sperie şi te evită. Aşa se întâmplă şi cu demonii,

dacă ai o mentalitate neînduplecată, sfârşesc prin a te lăsa în pace, ca să nu-şi piardă prestigiul în faţa lui Belzebut.

– Tu, Grasule, încep să latru, dacă ţi-ai pierdut optimismul, nu-ţi rămâne decât să te întorci la ferma natală şi să cultivi crizanteme pentru văduve. Hai, băieţi, n-o să ne lăsăm îmbojmoliţi ca nişte încornoraţi de subprefectură! Sus inimile!

Felul meu de a vorbi e pe placul sbirilor.

– Ce ai de gând să faci? mă întreabă Dolofanul cu un glas, de pe acum, mai bătăios.

– O să explodăm, amice. Adică o să ne separăm pentru a acţiona mai repede.

„Tu rămâi aici, continuă-ţi sarcina deschizând ochii şi încercând să afli ce a putut remarca insolit populaţia din Caducet în jurul acestei case, începând cu prima crimă, ai înţeles? Şi mai ales, păzeşte-ţi pielea fiindcă asasinul e un adevărat Bayard al crimei."

Mă întorc spre Pinuche.

– De unde venea camionul?

– Din Angers!

– Trebuie că ştii numele întreprinderii, nimic nu poate fi mai lipsit de modestie ca un patron care se ocupă cu mutările. Întotdeauna îşi etalează numele în caractere gigantice pe toate camioanele lui.

– E casa *Coursyvite*, mă informează Pinuche.

– Ia maşina răposatului Longuant şi goneşte la Angers. Recuperează cadavrul cu orice preţ... Drogheză-i pe hamali dacă e nevoie, dar evită catastrofele, ai înţeles?

– Şi dacă-l recuperez, ce trebuie să fac cu el?

– Lasă-l într-o pădure, abandonează maşina prin preajmă şi întoarce-te aici cât mai discret posibil.

– Am să mă străduiesc din răsputeri, promite devotatul Pinaud.

– Şi în ceea ce te priveşte, ce-ai de gând să faci? mă chestionează Béru.

– Calitatea mea de superior ierarhic ar fi o justificare să nu-ţi răspnd la întrebare, îi spun, dar prietenia pe care ţi-o port mă incită să trec peste acest simţ al valorilor. Mă întorc imediat la Paris, tipule, cu intenţia bine

conturată de a-l întâlni pe profesorul Lamonté de l'Aie şi de a-i cere explicaţii în legătură cu misterioasa lui pasageră.

În clipa în care termin explicaţiile, se prezintă un personaj lugubru ca afişul unui film de groază. E un individ slab, gălbejit, pe care-l bănuiesc să fi fost la origine imberb. Are un nas coroiat, ochi furişi, costum negru, vestă neagră, cravată neagră, mănuşi de lână şi o pălărie cu boruri largi ca un portret al răposatului André Brûlé (ridicată într-o parte şi trasă mult pe ochi).

– Doctorul Bérurier? întreabă el sec.

– Eu sunt! declară Grasu. Despre ce-i vorba?

– Eu sunt domnul Honoré, farmacistul din Caducet.

Chipul lui Béru se iluminează. Îi întinde farmacistului palma lui de covoare şi-i spune jovial:

– La fel de onorat ca şi dumneavoastră!

Celălalt nici măcar nu schiţează un zâmbet şi se abţine să-şi lase mâna în cea a Grasului.

– Aş putea să vă spun două cuvinte în particular?

– Vă rog să poftiţi în cabinetele mele, rosteşte Béru, introducându-l pe oaspete în reşedinţă.

Vizita asta nu-mi miroase deloc a bine, fapt pentru care mă grăbesc să-mi lipesc urechea de gaura cheii. Musafirul are o mutră dintr-acelea în stare să-ţi taie cheful de viaţă şi să provoace colici statuii ecvestre a Jeannei d'Arc.

– Doctore, am venit să vă cer câteva lămuriri, atacă apoticarul, fără nici cel mai mic preambul.

– Pe ce temă?

– Aţi avut câţiva pacienţi la prima dumneavoastră consultaţie, nu-i aşa?

Tăcerea lui Béru îmi dă de înţeles că prietenul meu e în gardă.

Farmacistul insistă!

– Nu-i aşa?

Gândesc, foarte cinstit, că tipul nu face bine să folosească acest ton cu Alexandre-Benoît. Atitudinea lui riscă să provoace un seism în scurt timp.

– Şi ce-i cu asta? ripostează glasul încleiat al Mamutului.

– Atunci, cum se face că n-aţi prescris nici un medicament legal, doctore. N-a trebuit să prepar nici o reţetă. Mai mult: întrebând-o pe una dintre concetăţencele mele, venită să vă consulte pentru un flegmon, aceasta mi-a mărturisit – şi a trebuit să-şi dea cuvântul ca s-o cred – că i-aţi recomandat să-şi ungă buba cu găinaţ de porumbel, adevărat ori ba?

– Nu văd obiectul reacţiei dumneavoastră retroactive! ripostează doctorul.

– Atunci, am să vi-l spun eu!

Când strigă, se produce un zgomot de cuţit tras pe o piatră de ascuţit.

– Aplicaţi nişte metode de şarlatan, şi am să vă fac un referat la Consiliul de Ordine.

– Fă-i un referat soră-tii, dacă-ţi face plăcere! Înverzitule! izbucneşte imediat Intrepidul. Nu, dar ce-i şi cu vânzătorul ăsta de pomezi care vine să-mi dea lecţii! Excesul de bilă te aduce, avortonule! Dacă te-aş pune la o radiografie, aş descoperi în loc de o vezică un sac de fiere, flămândule! Ai ficaţii numai buni pentru dugheana ta cu porcării! Te şi văd în derivă printre borcane. Ei bine, ai dat-o în bară, fiindcă eu sunt un doctor împotriva hapurilor. Comprimatele tale, dacă vrei un sfat, poţi să ţi le bagi în cur şi de asemeni supozitoarele!

„Hai, valea, du-te şi te ascunde printre rafturile tale, negustor de purgative!"

Uşa se deschide. Abia am timp să mă trag într-o parte. Pirpiriul în negru se zvârcoleşte atârnând de pumnul béruriarn. Maiestatea sa îl scoate afară şi-i dă drumul aşa cum arunci o pereche de papuci găuriţi la gunoi.

Întorcându-se spre mine, mai congestionat ca un banchet de cârnăţari, declară:

– Când întâlnesc în calea mea indivizi ca ăsta, San-A., dacă nu m-aş abţine, cred că aş face crimă de om.

– Procedezi bine că te abţii, oftez eu.

Totul se complică; totul se încurcă, se strică, se crapă, se înverşunează, se zăpăceşte, se pune de-a bătul, se coalizează, se descompune, cu o asemenea îndârjire şi cu o asemenea rapiditate că ajung să mă întreb şi eu dacă nu cumva steaua mea cea bună n-ar avea nevoie să fie puţin lustruită cu ceară de parchet.

CAPITOLUL VI

ÎN CARE ÎNCERC SĂ PRACTIC NAŞTEREA FĂRĂ DURERI

Toate cărţile de telefon şi alte anuare din Paris vă pot confirma că profesorul Lamonté de l'Aie locuieşte pe bulevardul Lannes.

Imobilul e prosper, din piatră de râu. Un grilaj negru gen London, protejează faţada luxoasă. Covoare roşii în antreu şi un ascensor îmbrăcat în lemn de acaju dă de înţeles clienţilor (sau mai curând clientelor, dată fiind specialitatea lui) că o consultaţie va costa scump.

O duduie de vreo douăzeci de ani, în stare să bage în păcat vreo douăzeci de suflete[1] îmi răspunde „Ce doriţi, Domnule?" când sun la uşă. E suplă, blondă şi trandafirie, cu un surâs din perle de cultură care te îndeamnă să-i testezi pasta de dinţi.

– Doresc să-l văd de urgenţă pe domnul profesor, o informez eu, întinzându-i simultan o ochiadă irezistibilă şi cartea mea de vizită.

Le acceptă pe amândouă şi mă introduce (cu condiţia să mă revanşez, domnişoară!) într-o sală de aşteptare plină de Renoir şi de mobile Ludovic al XV-lea, unde două doamne, violent de însărcinate, aşteaptă cu burta pe genunchi.

[1] Ceea ce urmăresc eu înainte de toate, e armonia frazei. Iată de pildă într-una din seri, am ticluit una pe care v-o ofer în afara textului, cu titlu de primă: „Va vite et évite Eva." (Fugi repede şi evit-o pe Eva). Trebuie să le vezi, nu? (n.a.)

Aceste persoane, clipesc puţin mirate văzându-mă, dat fiind faptul că, în general, prezenţa masculilor e oarecum ieşită din comun în acest salon. Le citesc în ochi diferitele ipoteze care se îmbrâncesc în ei. Se întreabă dacă nu cumva sunt: un hermafrodit care a neglijat să-şi ia pilulele, vreun reprezentant al forcepselor elecronice, un negustor de cărţi pornografice, vreun confrate al profesorului, avocatul lui, un soţ intrigat de vreo practică de-a lui sau preotul din parohie în vizită pentru operelę de binefacere. Tipele navighează în plină expectativă când o draperie grea se dă la o parte (în cărţi, aţi remarcat că draperiile sunt întotdeauna grele) pentru a lăsa să treacă un individ înalt, brunet şi sanguin, îmbrăcat într-un costum de mătase şi ea grea, de culoare gri, şi cu o duzină de dinţi din aur care-i luminează vorbirea.

– Domnule, mă invită el.

Şi către pacientele lui:

– Vă rog să mă scuzaţi un moment, doamnelor!

În trei zecimi de secundă, părerea mea e formată, cum zicea aşa de bine profesorul. Acesta este exact genul de doctor de care se îndrăgostesc pacientele. Trebuie că le spune „puişor sau iepuraş", le câştigă încrederea la început, strigă mai tare ca ele în timpul, şi le curtează după.

Mă introduce în cabinetul lui, o încăpere luminoasă, plăcută şi mă invită să iau loc pe un fotoliu unde s-au succedat mai multe femei însărcinate decât scriitori autentici în cel de la Academia franceză.

Se aşează în faţa mea şi începe să mă privească trăgând bobârnace în cartea mea de vizită.

– Vă rog să mă iertaţi că vă inoportunez în mijlocul consultaţiilor, domnule profesor, atac eu, dar necesităţile unei anchete sunt cele care mă aduc aici.

Ridică din sprâncene, dă drumul cărţii mele de vizită care zboară planat pe mapa lui de marochin şi rosteşte pe un ton de glumă:

– Curios!

Încurajat de atâta cordialitate, îmi despachetez întrebările:

– Cred că sunteţi cunoscut în Caducet-sur-Parbrise, profesore?

Mutra lui devine imediat la fel de ermetică precum intrarea într-un submarin. După toate aparenţele, numele acestei localităţi nu trezeşte în el nimic agreabil.

– Sunt înrudit cu familia din sat, într-adevăr, recunoaşte el.

– Şi mai cred că le-aţi făcut o vizită nu mai departe decât ieri, nu-i aşa?

– Exact. De ce?

– Aţi fost chemat pentru o naştere, după câte am aflat?

– Dar am ajuns la castel ca să fiu huiduit ca un grăjdar, de un şarlatan gras, care se pretindea medic. Astfel încât am plecat cât am putut mai repede chiar fără a-mi prezenta omagiile mătuşii mele.

– Am văzut-o pe contesă: e dezolată, încerc să-l liniştesc.

Un gest brutal respinge orice posibilitate de reconciliere. Necazul îl apasă pe genicolog ca domul Invalizilor. Am impresia că n-o să-i revadă prea curând pe membrii familiei Pranhmois de Bazanhot.

– Doctore, continuu eu, cu mâinile împreunate pe genunchi, când aţi sosit în Caducet, vă însoţea o femeie într-un impermeabil deschis la culoare, cred că nu mă înşel?

Pentru prima oară de la începutul întrevederii noastre, am certitudinea că i-am captat serios atenţia.

– Cum, naiba, de aţi aflat aşa ceva?

– Secretele meseriei, domnule profesor. Aş vrea să ştiu cine era această persoană.

Prinţul noilor născuţi ridică din umeri.

– Habar n-am.

Mă aşteptam aşa de puţin la un răspuns de acest gen că mă sprijin cu amândouă mâinile de marginea biroului său.

– Nu cunoaşteţi numele persoanelor pe care le luaţi în maşină, doctore?

Nu pare deloc descumpănit.

– Vi s-a întâmplat să luaţi cu dumneavoastră o fată frumoasă care făcea autostopul, domnule comisar? Cred că da. V-aţi interesat atunci de identitatea ei? M-ar mira, deşi la dumneavoastră ar putea fi vorba de un reflex profesional, adaugă el pe un ton şficuitor.

Simt că începe să-mi fiarbă sângele; dar, grijuliu să nu pun capăt întrevederii, mă forţez să păstrez măsura.

– Deci aţi luat-o pe această persoană de pe drum?

– Aşa cum am onoarea să vă spun.

– Din ce loc?

Reflectează.

– Cam la vreo doisprezece kilometri înainte de Caducet.

– Avea maşina în pană?

– Nu, aştepta într-o staţie de autobuz; am oprit şi am invitat-o să urce.

– A acceptat uşor?

– Să am eu o mutră de suspect, domnule comisar?

De câteva clipe între noi s-a stabilit o tensiune neplăcută. Simt că n-ar trebui să mă distanţez prea mult de o exprimare convenabilă pentru a fi dat pe uşă afară.

– Dimpotrivă, domnule doctor, îl perii cu, sunt convins că femeilor le face plăcere să ia loc în maşina dumneavoastră. Ce v-a spus pasagera în timpul drumului?

– Mare lucru, nu, monşer. Doisprezece kilometri, în medie cu o sută la oră, nu permit o conversaţie prea bogată.

– V-a comunicat măcar încotro se ducea?

– La Caducet, evident.

– V-a spus cumva că ar fi locuit acolo?

– Nimic în acest sens.

– Nici ce făcea pe acel drum?

– Nici. Conversaţia a sunat cam aşa: „aşteptam autobuzul, merg la Caduce, nu-i prea cald, sunteţi foarte amabil"; vă daţi seama de stil?

– Da. Când aţi sosit în sat ce s-a întâmplat?

Pare să nu fi înţeles întrebarea mea. Agasarea lui merge crescendo.

– Ce-aţi fi vrut să se întâmple? Mi-am debarcat pasagera.

– În ce loc?

– La intrarea în localitate!

– Şi pe urmă?

Ochii lui căprui ajung negri. Dantura auriferă se stinge.

– Ei comedie, domnule comisar, ce vreţi să înţelegeţi prin asta?

– N-aţi mai revăzut-o?

– Niciodată!

– A luat-o pe un drumeag desfundat, la dreapta, exact?

– Şi a dispărut din viaţa mea. N-am mai revăzut-o şi e foarte probabil să n-o mai revăd niciodată.

– Şi cu toate astea am mărturia unui tinichigiu care pretinde că ceva mai târziu, tânăra în chestiune s-a întâlnit cu dumneavoastră în piaţeta din spatele bisericii.

Haios, dar când un sanguin păleşte, el devine violent. Lamonté de l'Aic trage un pumn în birou.

– Destul, domnule! strigă el. Nu vă permit să acordaţi mai mult credit cuvintelor unui tinichigiu decât alor mele. Nu m-am oprit deloc în piaţeta de care vorbiţi. Nici măcar nu am trecut prin centrul târgului. După coborârea pasagerei, am gonit până la castel unde mă aştepta o sarcină importantă, cel puţin aşa credeam!

O tăcere crispată urmează vehementei lui declaraţii. San-Antonio examinează prompt situaţia şi decide că se impun doar două concluzii: profesorul minte sau un alt tip, la bordul unui alt D.S. complet asemănător cu al lui, aştepta în piaţetă femeia în impermeabil de culoare deschisă.

– Vă cer iertare, domnule profesor, dacă v-am supărat, dar conduc o anchetă foarte dificilă.

– În legătură cu crimele?

– Natural.

– Credeţi că tânăra aceea?...

– Eu nu cred nimic, caut cu înfrigurare: orice pistă reprezintă pentru mine un noroc picat din cer în această afacere. Se spune că zidurile au urechi, aş adăuga la această maximă că gardurile vii au ochi. Tânăra în impermeabil a fost văzută coborând din maşina dumneavoastră, mergând pe drumeagul pustiu care mărgineşte proprietatea unde au fost perpetrate crimele şi ieşind apoi în piaţă. O maşină asemănătoare cu cea a dumneavoastră o aştepta. Am considerat acest comportament suficient de bizar pentru a dori să vă ascult.

Vorbesc cu o voce obosită care calmează enervarea interlocutorului meu.

– Înţeleg, intervine el, e puţin surprinzător, admit. Dar, vă rog să mă credeţi că nu eram eu cel care o aştepta.

– Mi-aţi putea da nişte semnalmente precise ale pasagerei dumneavoastră?

Doctorul încuviinţează.

– În jur de douăzeci şi cinci de ani, bine făcută, blondă, cu pielea albă şi ochii albaştri. Avea o mică cicatrice în formă de stea pe tâmpla stângă.

„Pe degete n-am văzut nici inele nici verighetă; în picioare avea nişte ghete de antilopă gen aprés-ski."

– Nici un bagaj?

– Absolut nimic. Iată, chiar mi-aţi dat de gândit: nu avea nici măcar poşetă.

– Mulţumesc pentru aceste precizări, doctore. N-ar mai fi nimic altceva de adăugat care să-mi poată facilita identificarea ei?

– Nu. Aştepta nemişcată lângă stâlpul care semnala halta autobuzelor... De departe, mi s-a părut că tremura, din care cauză am oprit.

– Pentru a reveni la întrebarea care v-a şocat, domnule profesor, a părut contrariată când i-aţi propus să urce în maşină?

– Dimpotrivă. Mi-a zâmbit spontan.

– Vi s-a părut neliniştită?

– Deloc. Puţin cam timidă, poate. Dar o timiditate de bună calitate. Mi-a spus că autobuzul era mereu în întârziere.

– Ceea ce ar da de înţeles că îl lua în mod frecvent, remarc eu, mai curând pentru mine decât pentru vizaviul meu.

– Aveţi dreptate, mă admiră Lamonté de l'Aie, elogiindu-mi astfel spiritul de deducţie.

– Când v-a cerut să opriţi, n-a făcut nici o remarcă în legătură cu drumul pe care trebuia să meargă?

– Mi-a spus doar că acolo trebuia să coboare.

Mă ridic.

– Asta ar fi tot, domnule profesor, vă mulţumesc pentru bunăvoinţă.

Mă conduce până la uşa de pe palier, de parcă ar fi vrut să se asigure că-i părăsesc cu adevărat frumosul parchet ceruit. În trecere tinerica

cameristă îmi aruncă o privirea atât de desfrânată încât automat mă hotărăsc la ce hotel s-o duc dacă aveam s-o mai întâlnesc.

*
* *

Ca fiu bun şi afectuos ce mă aflu, hotărăsc să profit de escapada mea la Paris ca să mă duc şi s-o pup pe draga mea Félicie. Nu pierdeţi nici o ocazie dacă puteţi face o plăcere măicuţei voastre, băieţi, nici una! Nişte netoţi cu galoane îi învaţă pe noii recruţi că patria este mama lor; îi dezmint viguros, îi învinuiesc de blasfemie, le refuz dreptul de a îndrăzni să propage o asemenea imagine. Mama este adevărata noastră patrie. Mama, punct şi s-a terminat!

Îmi cunoaşteţi teoriile asupra problemei? Unii mă pot judeca pompos în felul meu. Şi au dreptate. Iar eu îi tratez cu indiferenţă. Întotdeauna trebuie să-i tratezi cu indiferenţă pe oamenii care au dreptate. Asta-i o tactică infailibilă. Poziţia de repliere supremă. Singura forţă veritabilă a lui San-A. constă în faptul că el e indiferent din instinct, ignorându-i profund, cu o rară fervoare, pe toţi cei care nu sunt de acord cu el.

Asta îmi permite să nu întreţin ranchiune, să rămân curat pe dinăuntru. Majoritatea contemporanilor mei iubesc sau detestă. Eu nu: eu iubesc sau rămân indiferent. Nuanţa e capitală. Pentru a urî, trebuie să-ţi soliciţi bila în vreme ce rămânând indiferent eşti liniştit. Nu te face să-ţi pierzi somnul. Ba mai mult: îţi conferă inexplicabil un sentiment de superioritate calmă. De pe poziţia de indiferenţă îţi poţi permite să domini toate situaţiile, să bravezi toate întâlnirile neplăcute, să învingi toate vicisitudinile. Te apără de alţii şi de tine însuţi. Pe scurt, e o formă de înţelepciune, fiindcă, în fond, e nevoie de o seninătate a sufletului pentru a-i trata cu indiferenţă pe cei care te agasează.

Îndreptându-mă spre Saint-Cloud în compania a două sau trei mii de maşini, procedez la o mică recapitulare. Ajung să mă întreb dacă tânăra femeie în impermeabil deschis la culoare constituie o pistă valabilă, puştilor. În fond, dau crezare declaraţiilor profesorului. Nu numai reputaţia pledează în favoarea lui, dar un lucru este evident:

Lamonté de l'Aie *a fost chemat* de castelanii din Caducet; deci, călătoria lui în târgul cu crimele nu a fost premeditată. Concluzia, e în afara oricăror bănuieli şi pot acorda un credit solid spuselor lui. Să trecem acum la demoazelă. Îmi închipui cu greu o femeie răufăcătoare luând un autobuz de pe şoseaua naţională pentru a merge să comită o crimă sau să asiste un criminal. Am impresia că-i vorba de o şmecheriţă de provincie, aşteptată de concubinul ei în piaţeta discretă a unui sat învecinat, la volanul unei maşini asemănătoare cu cea a profesorului. În Franţa, D.S.-urile mişună peste tot, iar cele gri cu acoperiş alb sunt numeroase. N-am decât să privesc bulevardul Reginei pentru a mă convinge. În clipa asta, am şi descoperit o jumătate de duzină: gri închis cu acoperişul gri deschis, gri deschis cu acoperişul alb, maro cu acoperiş bej... Cu cât mă gândesc mai mult, cu atât mi se pare mai evident că blondina se ducea la un rendez-vous galant ca să-şi frenetizeze senzorialul. Iată de ce a luat-o pe drumeagul pustiu care mărgineşte proprietatea doctorului Bérurier.

Totul trebuie reluat de la capăt.

Ghinion: mami nu-i acasă.

Bătrâna noastră menajeră, o bocitoare fără precedent, şterge geamurile căţărată pe o scăriţă. Împiedicată cum o ştiu, într-o bună zi o să-şi frângă gâtul şi o să-şi fractureze colul femural, e neîndoios. Mă lămureşte că Félicie a plecat după cumpărături prin Paris, iar apoi, rapid începe să se văicărească de pe stinghia ei, că fiica mai mare a avut o naştere prematură din cauza unui borcan pe care a trebuit să-l pună într-o etuvă. Mereu i se întâmplă câte o belea sărmanei femei. Mă şi minunez că în fiecare dimineaţă are parte de o raţie de probleme care nu sunt niciodată aceleaşi. Nu-ţi vine a crede cât de variate, cât de mereu altele pot fi dificultăţile. Mai zilele trecute, înainte să plec la drum, îi explodase tubul televizorului. Buuum! Omului ei i-au sărit cioburi de Zitrone în cap. A trebuit să-l ducă la farmacist fiindcă semăna cu un arici de mare. Şi pe urmă, vedeţi: astăzi fiică-sa a dat naştere unui mic monstru.

Ploaia ei de lacrimi se revarsă pe costumul meu frumos, să sperăm că n-o să-l păteze. E periculos să-i asculţi nenorocirile fără umbrelă când e căţărată pe o scăriţă.

– Spune-i mamei că am trecut ca o vijelie, profit eu de o clipă

când îşi ştergea durerea. Mai adaugă că totul merge bine şi că în curând mă întorc acasă.

Cu acestea bat în retragere. Dar nu ajung bine în capătul grădiniţei că plângăcioasa mă strigă din urmă:

– Domnu'! Domnu'! Aşteptaţi...

Furios mă întorc.

– Trebuie să vă zic: de două ori a telefonat şeful dumneavoastră, cum că să vă duceţi la el neapărat.

Asta-i bună, tacâmul e complet! Şi eu care-l evitam cu grijă pe Bătrânu ca să nu mă audă cântând „Manon". Ghinionul continuă, ce mai!

Şovăi, dar simţul datoriei e primul dintre cele opt[1] simţuri ale mele în ordinea importanţei, astfel încât mă resemnez şi intru în casă pentru a telefona.

Intonaţia Tunsului e atât de îngheţată că trebuie să ţin receptorul la distanţă ca să nu-mi degere trompele lui Eustache.

– De unde vorbeşti? mă întreabă el foarte abrupt.

– Păi... de la ţară, domnule director.

– Şi ancheta?

– Îşi urmează cursul.

– Adică?

Cum îmi cam lipseşte aerul, cu mâna liberă îmi desfac nodul cravatei.

– Nimic pozitiv, urmărim mai multe piste; de îndată ce lucrurile se vor concretiza am să vă întocmesc un raport.

– Şi doctorul Bérurier?

– Se achită cum nu se poate mai bine de sarcina lui...

– Şi Pinaud?

Presimt ceva, aşa că număr până la doi înainte de a răspunde, asta pentru a-mi da timp de gândire, trebuie să vă spun.

– Şi Pinaud e pe picior de război, domnule director.

---

[1] De celelalte şapte am să vă vorbesc ulterior. (n.a)

– Aha!

Sudoarea mi se prelinge pe şira spinării.

– Sigur, domnule director.

O tăcere teribilă. Cea care precede trecerea spre moarte. Apoi, glasul terifiant al Străbunului izbucneşte ca o goarnă într-o dimineaţă friguroasă.

– Ştii unde se află în momentul de faţă?

– Eu... păi... nu cred!

– Nu, nu ştii! Pinaud e deţinut la jandarmeria din Saint-Turdoré, Indre-et-Loire! A făcut un accident cu o maşină care nu-i a lui şi ale cărei acte nu le are. E travestit în femeie şi nu deţine nici un document de identitate! Şi individul reclamă garanţii din partea mea! Ah! Că bine mai arată poliţia franceză! Le-am trântit telefonul în nas, jandarmilor! Nu vreau să am asemenea probleme, mă auzi, San-Antonio! Descurcă-te, te-am prevenit.

Vocea i se umflă şi mai tare.

– Şi dacă aflu că doctorul tău, fără voia lui, a comis o greşeală profesională gravă, n-am să vă cer vouă demisia, eu am să fiu cel care şi-o va da, mă auzi? Eu!

Trosc!

A închis.

Fac şi eu la fel. Cu un pas şovăitor, trec în sufragerie şi scot din bufet o sticlă.

– Nu vii să bei cu mine o gură de coniac! îi propun femeii noastre peste care cad toate belelele.

CAPITOLUL VII

EVENIMENTELE NU SE PRECIPITĂ DAR ÎL PRECIPITĂ PE PINAUD ÎNTR-UN CAMION

– N-ai de gând să vorbeşti, măgarule! N-ai de gând să vorbeşti!

– Dar v-am spus strictul adevăr, behăie un glas pe care îl cunosc bine.

Nu cred că ar fi cu putinţă să se parcurgă distanţa Paris-Saint Turdoré într-un timp mai scurt decât am făcut-o eu, la volanul unui vehicul cu benzină. Păstrez pe retină şuviţa galbenă a drumului şi o palisadă de stâlpi de electricitrte.

Glasul, care-l rostogoleşte pe „r", reia mai aspru ca în prima strofă a imnului său de bumbăceală.

– Vei fi poate vreo fetiţă, dar lasă că-ţi vin eu de hac, neam de pederast bătrân!

– Vă interzic să mă trataţi drept invertit! strigă nefericitul Pinuche cu tremolo în glas.

– Ce vorbeşti? Ia încaseaz-o pe asta, e a doua învârtită.

O palmă sonoră pocneşte ca un balon roşu care se sparge. E urmată de un zgomot de cioburi.

Glasul mizerabil al Ramolitului răsună tragic din pricina mutilării.

– Dinsii mei, dinsii mei! Au sburat pe fereastră!

Judecând scena suficient de încinsă la roşu, deschid uşa pe care stă scris „Intrarea interzisă" înfăţişându-mi-se un spectacol ce nu l-ar fi dezamăgit pe Bertolt Brecht.

E Opera de două parale, fiilor!

Moş Curaj!

Imaginaţi-l pe Pinuche, în frumoasa lui rochie de menajeră, dar fără perucă, fără mustaţă şi fără proteză, aşezat pe un taburet cu mâinile legate în cătuşe, avându-l în faţa lui pe cel mai cumplit brigadier de jandarmerie care-ţi poate bântui coşmarurile dacă eşti vagabond. Sticletele măsoară un metru nouăzeci, fără a pune la socoteală tocurile înalte pe care le poartă. Are un dovleac à la Raimu[1], un nas gros ca o vânătă, ochi de câine de vânătoare, obrajii ca două fese şi o gură care, bine grefată, ar putea servi drept cur pentru o vacă.

– Ce doreşti dunmneata! mi se adresează el imperativ văzând că apar pe terenul vitejiilor lui.

– Cer un timp mort, brigadier!

– Aaaah! San-Antonio! bolboroseşte Pinuche, cu horcăitul satisfăcut care-i scapă unui naufragiat căruia i s-a aruncat o funie.

Jandarmul şef îşi mângâie laba mare, îndurerată. O sclipire nehotărâtă trece prin ochii lui. Profitând de începutul lui de fâstâceală mă apropii de el prezentându-mi legitimaţia.

– Comisar San-Antonio! Cu ce drept molestezi dumneata pe unul dintre cei mai preţioşi colaboratori ai mei?

Zdrahonul gradat îmi citeşte legitimaţia şi-şi lasă să atârne braţele jandarmereşti.

– Deci e adevărat! se bâlbâie el.

– Când îsi spuneam! triumfă Pinochard.

Întoarce spre mine ochii înconjuraţi de hematoame violet şi de o recunoştinţă aurie.

– S-ar putea spune *că ai sosit la timp!*

Ce cumsecade om! Are toată mutra harcea-parcea, proteza plecată în călătorie pe fereastră şi, cu toate astea, el consideră *că am sosit la timp*.

---

[1] *Jules Muraire Raimu* (1883-1946) – celebru actor francez. (n.tr.)

Trebuie să fii bun cu adevărat pentru a formula un gând atât de înduioşător, nu-mi împărtăşiţi opinia, zebrelor?

– Îţi aştept explicaţiile, brigadier, mă adresez eu sever torţionarului.

Asta înseamnă prietenia, puicuţelor: soseşti nebun de furie, decis să-i faci capul pătrat lui Pinuche, şi pe urmă, când îl vezi aşa de nefericit, aşa de descumpănit, aşa de funciar gentil, te iei repede şi degrabă de cel care l-a masacrat.

– Domnule comisar, sunt năucit! Dacă n-aş fi fost sigur... Împrejurările...

– Începe prin a-i scoate cătuşele, te rog! Ferecat astfel unul dintre cei mai fini copoi ai poliţiei franceze!!!!

– Dar... dar n-avea acte... şi...

Zdrahonului fâstâcit, de care depindea Pinaud, i s-a pus un nod[1]; tremurând, scoate fiarele de pe mâinile proaspătului Priponit.

– Inspectorul principal Pinaud are nevoie de acte asupra lui pentru a fi crezut de un simplu brigadier de jandarmerie? tun eu. Treaba asta o să facă valuri, prietene! O să facă valuri. Directorul nostru, care m-a trimis aici lăsând totul baltă, mi-a declarat răspicat. „Dragul meu San-Antonio, mi-a spus el, precizează-le acelor domni de la jandarmerie că vor cădea nişte capete!"

Raimu în haine ostăşeşti capătă culorile cărnii avariate.

– Dar priviţi şi dumneavoastră în cel hal era... Conştiinţa mea...

– Lasă baltă programele de televizor! Ceea ce văd eu e starea în care l-ai adus dumneata!

Eliberat din fiarele infamante, Pinaud se ridică şi-şi mângâie rănile cu vârful degetelor, de parcă ar fi încercat să citească *Cei Trei Muşchetari* traduşi în braile.

– Oh, lasă, San-A.! şopteşte acest suflet frumos. Nu-i în întregime greşeala lui Narcisse... Fiindcă vă numiţi Narcissse, nu-i aşa? îl întreabă pe jandarm.

Interpelatul dacă ar fi lucrat la operă, l-ai fi făcut să intre într-o gaură de şoarece.

---

[1] Iar m-a apucat. De data asta în alexandrini. (n.a.)

– Da, într-adevăr, cum de ştiţi, domnule inspector?

– Am auzit când soţia a venit să vă întrebe dacă sunteţi de acord să terminaţi la cină tocana pregătită pentru prânz...

Din victimă, Ramolitul se transformă în avocat.

– Ce vrei, San-A., dizertează Relicva, să ne punem în locul lui Narcisse... Am avut un accident. El intervine, e meseria lui. Îmi cere actele: în graba mea le uitasem... Realizează atunci că nu sunt un bărbat ci o femeie; nu, scuze: că nu sunt o femeie ci un bărbat. Eu îi spun care-i identitatea mea. El îi cere confirmarea patronului, dar acesta, fără să vrea să-mi vorbească măcar, închide telefonul. Narcisse mă ia drept un mincinos şi vrea să afle cui îi aparţinea maşina. Descoperă la serviciul de legitimaţii că-i proprietatea unui medic... Dintr-o dată, începe să mă ia la pumni ca să descopere adevărul. În locul lui, şi eu aş fi făcut la fel. N-ai o ţigară?

Narcisse e cel care-i întinde pachetul de Gauloises. Au trecut secole de când nu l-am mai văzut pe Pinuchet cu o ţigară întreagă în gură.

Îi modifică fizionomia.

– Iertaţi-mă, mă duc să-mi recuperez proteza, adaugă el.

Abia atunci bag de seamă că am uitat să-i deformez vorbirea, aşa că vă rog să mă scuzaţi şi să faceţi singuri corectura, de mână, direct pe carte. În acest scop, am să-l rog pe linotipist să fie aşa de amabil şi să lase un interval dublu între replicile camaradului meu, începând cu: „Oh, lasă San-A.! etc." Mulţumesc.

– Nu vă deranjaţi, domnule inspector principal, mă duc eu personal! se grăbeşte brigadierul.

Nici n-a apucat bine să iasă pe uşă, că-l înşfac de corsaj pe amicul meu.

– Vagabond bătrân ce eşti, îmi faci numai pocinoage! latru eu. O să trebuiască să-mi dai nişte explicaţii...

Îi cade ţigara dintre buze. Clipeşte des din pleoape, smiorcăindu-se.

– Oh, nu, Fan-A. mi-am primit porsia!

Îmbunat, îl las în pace.

Îşi culege ţigara de pe jos, secţionează partea gangrenată, transformă astfel în chiştoc o ţigară nouă, şi suspină înşurubându-l în colţul gurii.

– Nu-s finofat cu nimic. Fingura mea proftie e că nu mi-am luat actele cu mine, Fan-A.

Şi începe să-mi povestească de bine de rău următoarea anecdotă.

Potrivit directivelor mele, a gonit în direcţia Angers-ului la volanul maşinii bietului Longuant. Hazardul sau flerul lui de copoi au făcut ca el să dea peste camionul care încărcase mobilele după câteva ore, în drumul lui. Imediat şi-a ticluit un plan de acţiune: să-i urmărească pe hamali, aşteptând să facă o haltă la vreun restaurant oarecare şi, profitând de întunericul nopţii să încerce recuperarea cadavrului. După un anumit timp, camionagii au accelerat, de parcă s-ar fi prins că sunt urmăriţi. Pinaud, mereu pe urmele lor, observă că ei s-au oprit în câmp deschis. Atunci, Ramolitul i-a depăşit şi a oprit ceva mai departe. Camionul a pornit din nou; Pinaud s-a lăsat depăşit şi urmărirea a continuat. Îi dau acum cuvântul relicvei, în ciuda defectului său de pronunţie:

– Merzeam cu o sută la oră. Se făcuse noapte. A apărut un firaj fără fisibilitate. Brusc, am sărit camionul cu toate luminile stinse la iesirea din firaj. Am tras de folan la stânga şi m-am isbit de o camionetă care fenea din sens infers. Socul m-a năusit. Dar soferul de pe camionetă a făcut o fractură de craniu. Când am reuşit să ies dintre fiare, hamalii dispăruseră. Nisi un martor. Sclălalt automobilist fiind în comă, normal că am fost arestat.

Uf!

Cu trei de „f".

Un zâmbet larg, format felie de pepene, îmi divizează fizicul de artist în două părţi inegale, dar în acelaşi timp, la fel de armonioase şi una şi cealaltă.

– În fine, o pistă! oftez eu.

CAPITOLUL VIII

AŞA CEVA NU-I DE LEPĂDAT!

– Asta este, nu? întreabă brigadierul Narcisse prezentându-i lui Pinuche ceva mototolit, plin de pământ şi rânjit.

Pinaud surâde cu acel rictus infam provocat de monstruosul pumn al jandarmului.

– Mulţumesc Narcisse, v-aţi dat toată strădania, rosteşte el, lustruind obiectul cu fustele mai înainte de a şi-l introduce de bine de rău în gură.

Jandarmul şef remarcă figura mea destinsă. Socotind-o de bun augur, prinde curaj:

– Aţi accepta să cinaţi împreună cu noi, domnule comisar?

– Nici vorbă, refuz eu. Aş vrea să dau un telefon.

– Cum să nu! Firul vă aparţine!

Mi-ar pune la dispoziţie şi nevasta ca supliment, plus soacra, canarul şi cizmele de ceremonie.

Cer numărul 69 din Caducet şi obţin legătura atât de rapid încât, pentru o fracţiune de secundă, am impresia că nu sunt în Franţa.

O voce feminină, absolut deloc neplăcută, răspunde la telefon.

– Alo? Vă ascult...

„O"-ul e târâgănat, târât ca o trenă de mireasă.

– Cine-i la aparat? întreb eu surprins, crezând că am greşit numărul.

– Guvernanta doctorului Bérurier, îmi răspunde vocea.

Uite unul care nu şi-a pierdut timpul ca s-o înlocuiască pe tanti Pinaude. Pariez pe ce ştiţi contra a indiferent ce învelit în hârtie de mătase că Maiestatea sa a angajat vreo pipiţă de prin partea locului.

– Aş vrea să vorbesc cu doctorul.

– Nu s-a întors din vizite, vreţi să-i transmit ceva?

– Spuneţi-i că vărul lui, Antonio, vrea să-i telefoneze imediat ce se întoarce la numărul pe care am să vi-l dau...

Îmi apăs mâna pe receptor:

– Cât aveţi aici?

Narcisse îmi dă informaţia şi eu o comunic cameristei lui Béru.

– Am impresia că Grasu ţi-a găsit o înlocuitoare, îi spun lui Pinuchard, după ce am închis.

Apoi, sec, brigadierului:

– Lasă-ne, te rog!

Se simte cu musca pe căciulă, brigadierul, şi încă nu şi-a revenit. Pentru prima oară e dat afară din propriul său birou. Îmi interpretează un moment prima figură din „Miarka-la-fille-à-l'Ourse" înainte de se trimite la plimbare.

– L-ai jignit, regretă Pinaud.

– Puţin îmi pasă. Ascultă, deşeule, am impresia că am prins un fir, totul este să nu-i dăm drumul.

– Te urmăresc rău, mărturiseşte Pinuche.

– La fel de rău cum ai urmărit şi camionul!

Prietenul meu ridică din umerii plăpânzi şi fatalişti.

– M-am străduit cât am putut.

– O fractură de craniu, o bătaie zdravănă, două maşini mototolite, reprezintă un rezultat frumos, recunosc eu. În orice caz, comportamentul camionagiilor tăi mă face să cred că aceşti domni sunt băgaţi până la mustaţă în această afacere tenebroasă, astfel încât voi porni fără zăbavă în urmărirea lor.

– Vin cu tine, fiindcă aş vrea să le spun vreo două cuvinte!

– Am să le comunic eu din partea ta. Acum te întorci la Caducet...

– Dar nu mai am maşină!

– Am să-i spun lui Narcisse să te conducă. Ajuns acolo, o apuci pe naţională în direcţia Parisului, cam vreo cincisprezece kilometri. În lungul şoselei sunt panouri care indică haltele de autobuz. Pe o distanţă variind între opt şi cincisprezece borne. César, ai să te duci în localităţile care corespund indicatoarelor şi caută să afli unde locuieşte o femeie blondă, de aproximativ douăzeci şi cinci de ani, cu ochi albaştri şi o mică cicatrice sub formă de stea pe tâmpla stângă. Dacă o descoperi, vreau identitatea ei şi un raport detaliat asupra persoanelor pe care le frecventează, ai înţeles?

Docil, îmi repetă instrucţiunile:

– Blondă, ochi albaştri, douăzeci şi cinci de ani, o cicatrice sub formă de stea...

– Cred că pomicica asta are o legătură cu un domn posedând un D.S. bicolor în tonuri de gri.

– Îţi promit o anchetă aprofundată asupra personajului, mă asigură Relicva.

Uşa biroului jandarmerici se dă violent de perete. Mânerul de aramă o să sape un nou centimetru în gaura care, fiind mereu percutată, s-a forat în zid. O puştoaică de vreo douăzeci de anişori, frumoasă ca o dimineaţă însorită, intră în încăpere, îmbrăcată într-un costum de tenis-woman, cu racheta sub braţ şi părul lipit de transpiraţie. E brunetă cu reflexe arămii, ochii îi sunt aproape verzi, iar ovalul feţei asemenea unui dreptunghi cu colţurile rotunjite. Fustiţa albă descoperă o pereche de coapse fantastice, ele însele anunţând un poponeţ care ar trezi idei lubrice patriarhului din Antiohia. Se uită la noi cu gura căscată, îşi încruntă sprâncenele pensate cu grijă şi întreabă:

– Tata nu-i aici?

Eu, mă cunoaşteţi? Îi discern de urgenţă un zâmbet în stare să le lase gura apă manechinelor cu gesturi suficiente, care pot fi admirate în vitrinele marilor magazine.

Dar nu pare să o mişte.

– Vorbiţi despre brigadier? gânguresc eu.

– Evident.

Ridică din umeri şi rosteşte inteligibil cu toată gura:

– Narcisse!

Ceea ce ar demonstra că are un simţ foarte personal al respectului filial.

Dar apare zdrahonul.

– Of, Edith, lasă-i pe domnii în pace! o dojeneşte el.

– Domnişoara nu ne deranjează, tocmai am terminat, mă grăbesc eu să-l asigur.

Mă prezint persoanei în alb:

– Comisar San-Antonio!

Pare surprinsă. Trebuie să spun că e străbătută de un fior, pentru că nu se aştepta.[1]

– Celebrul San-A.? întreabă ea.[2] Ce căutaţi dumneavoastră în jandarmeria asta prăpădită?

– Edith, fata mea! încearcă s-o domolească mamutul în uniformă. E tare neastâmpărată, o scuză el.

Nu izbutesc să-mi dezlipesc retina de pe acest strălucit subiect. Ce-aţi vrea, lupul schimbă blana dar năravul ba. De altfel, de ce m-aş schimba, reuşit cum sunt, nu? Ca să vă fac o confidenţă, dragilor, aflaţi că, din pricina balamucului ăsta, n-am mai avut ocazia să jumulesc o puicuţă de vreo opt zile. Or, există trei chestii pe lumea asta pe care nu le suport: răutatea, ceapa şi castitatea prelungită. Făcându-mi-se milă de mine, mă decid pe loc să întreprind ceva pentru persoana mea. Când ţi-o reclamă metabolismul, inutil să mai rezişti. Omul e tributar glandelor sale; trebuie să se încline în faţa acestei realităţi. În general vorbind, natura e mai curând binevoitoare cu mine. Când îmi place o fetiţă, unsprezece cazuri din zece, îi plac şi eu ei. Şi când două fiinţe se plac, circumstanţele devin docile ca nişte câini dresaţi. E destul să arunc o ochiadă spre angrenajul unei demoazele, pentru a fi înghiţit până la coate, cu o oprire facultativă la etajele superioare! Mai înghiţiţi şi voi dacă rămâne ceva! Pe majoritatea oamenilor, ceea ce-i opreşte, e timiditatea. Şi de asemeni, conştiinţa lor geografică. Un el şi o ea care se plac îşi închipuie prosteşte că patul final se află la ani lumină de dorinţa lor

---

[1] Să-l lăsăm pe San-A. cu iluziile lui. (Nota editorului.)

[2] Ceea ce dovedeşte că San-A. nu se hrăneşte cu iluzii, dar că e conştient de popularitatea lui! (Răspunsul lui San-A. către editor.)

comună, când în realitate, sunt înconjuraţi de culcuşuri pline de mirosuri uşoare. Într-o altă ordine de idei, pe plan internaţional e la fel. Ne închipuiam, de pildă că America şi Rusia se află la antipozi una faţă de cealaltă, când de fapt doar un păcătos braţ de mare de cincizeci de kilometri le separă. Şi pe deasupra mai e şi îngheţat în cea mai mare parte a anului, astfel încât ai putea să mergi per pedes apostolorum de la Washington la Moscova.

În amor, ca în multe alte domenii, oamenii uită de strâmtoarea Bering! Eu, niciodată, şi acest fapt constituie forţa mea.

Vreau să vă demonstrez ce rapid se face carburaţia, frumoaselor. Din patru replici mă plasez pe orbită. Urmăriţi cu atenţie ansamblul operaţiunilor de aprindere!

Fetiţa lui Narcisse (stau şi mă întreb cum s-o fi descurcat de a cizelat un asemenea obiect de artă, boul ăsta!) exclamă:

– Ai putea să mă duci până la gară, tată? Trenul meu pleacă peste douăzeci de minute, mai am timp doar să mă schimb.

– Unde mergeţi, domnişoară? întreabă galant frumosul San-A.

– La Angers, trebuie să mă întorc la Institut în seara asta!

Ei, ce vă spuneam? Armonia conjuncturilor pentru persoanele pe cale de a se îndrăgosti! Ai impresia că visezi. Imaginaţi-vă-l pe comisar declarând pe un ton nonşalant, foarte patern:

– Amuzant, copila mea, dar şi eu merg într-acolo; mi-aş face o plăcere din a te conduce, ar fi pentru dumneata mai puţin trist decât mersul cu trenul, cel puţin aşa sper!

Din patru replici, aşa v-am spus!

Şi, bineînţeles, papa Narcisse e încântat. Începe să gângurească: „Dar nu trebuie să vă deranjaţi, domnule comisar; într-adevăr, nu ştiu cum v-aş putea mulţumi, etc."

Există o categorie de oameni încornoraţi la toate nivelurile. Astfel, ai de a face cu fii-încornoraţi, soţi-încornoraţi, taţi-încornoraţi, automobilişti-încornoraţi, contribuabili-încornoraţi, încornoraţi-încornoraţi.

Îl opresc cu un mic gest plictisit, stil „Hai s-o lăsăm baltă, dacă

n-ai face câte un serviciu aproapelui, din când în când, ar trebui să te adresezi companiei Cook pentru a-ţi reţine un loc în paradis."

Cât priveşte puştoaica, cu ea e în ordine:

– Ah, ce amabil sunteţi! exclamă. Mă duc să mă pregătesc...

Iese într-un picior, ceea ce-i face fustiţa, ca şi ideile mele amoroase, să-şi ia zborul simultan.

– Tare-i neastâmpărată! repetă brigadierul.

E cât se poate de fericit că se poate reabilita în ochii mei, cărându-l pe Pinocchio la Caducet. Acum, presimte că atitudinea lui crudă e dată uitării şi că îşi va putea urma drumul glorios care-l va conduce spre o pensionare din postul de brigadier şef.

Telefonul începe să zbârnâie şi glasul bolovănos al Maiestăţii sale îl cere pe şeful venerat. Béru pare în culmea optimismului. Pariez pe o casă de bani contra unei case de economii că şmecherul a avut vreo aventură amoroasă.

– Treburile merg prost? îl întreb.

– Nu, amice. Totul e scăldat în untură de peşte! Închipuie-ţi că, dacă Pinuche nu s-a mai întors, am angajat o nouă cameristă. E dama care a venit să mă consulte în legătură cu gâtul, dacă-ţi mai aduci aminte. Ştii, prima mea pacientă!

– Îmi dau seama foarte bine, îmi sare muştarul; e orgie în toată regula acolo!

– Ce-ţi imaginezi! Munca înainte de toate, tipule. Naturlich, am întreţinut-o galant între doi pacienţi, trebuie să te ocupi şi de tineret.

– Ai făcut multe prostii, medical vorbind?

– Dimpotrivă. Îngrijesc tot târgul cu atâta energie încât cabinetul meu e mereu plin. Tocmai am avut un mic necaz cu soacra perceptorului, căreia i-am dizlocat genunchiul, încercându-i reflexele cu ciocănelul. Ce vrei: baba nu reacţiona. Piciorul ei era în relaş. Ca să mă asigur, am lovit-o cu ciocanul cam prea tare, ceea ce i-a ocazionat o deşurubare a încheieturii. Da'-i o femeie foarte cumsecade şi nu mi-a luat-o în nume de rău. Dimpotrivă. Acum, când are genunchiul ca o butie, asta o să-i ocupe mintea, fiindcă îi cam mergea cu sorcova. Cu împachetările de

urzici pe care i le-am recomandat peste opt zile o să fie iar sprintenă. Astea-s riscurile meseriei, dulceaţă!

Eminentul dă drumul unui râs robust care seamănă cu zgomotul unei batoze într-o dimineaţă luminoasă.

Nu sunt în stare să mă supăr pe el. Béru e într-o măsură pentru mine călcâiul lui Achilles. E bucuria lumii. Sănătatea ei. Trebuie că le câştigă încrederea pacienţilor lui. Le trezeşte dorul de viaţă. Le oblojeşte locurile dureroase. Latura bună a omului e că rareori plesneşte din toate părţile în acelaşi timp. Cum a spus-o şi Jean Rostand[1], anumite organe ale sale se comportă de parcă ar fi nemuritoare, în vreme ce altele au tendinţa să-şi înceteze funcţiile. E destul să trezeşti încrederea în acestea din urmă, demonstrând cât e de plăcut să exişti şi în ce măsură viaţa curge de la sine! Nu are decât să-şi urmeze panta firească. Grasu e un soi de curs de apă care vagabondează, care întâlneşte altele, le captează, le asimilează, le amplifică, le transmite energia şi impetuozitatea propriului său curent. Doctor? El, fir-ar să fie, e din naştere!

– Dacă i-ai vedea moaca farmacistului din spatele vitrinei. Ai zice că-i un supozitor în exerciţiu.

– Nici o veste în legătură cu mobilele ridicate azi?

– Nici una.

– Pinuche n-a putut recupera lada în chestiune, aşa că ne putem aştepta la orice. În cazul unei situaţii mai grele, fă-o pe prostul, bine?

– Lasă panglicile să fluture, San-A., ştii că nu-i altul mai diplomat ca mine!

– Ştiu. Moşul se întoarce în seara asta.

– Aş putea totuşi s-o păstrez pe Mariette? se teme Nesătulul.

– Păstreaz-o.

– Jockey, bebi! Cu atât mai mult cu cât e preţioasă din toate punctele de vedere.

Îşi drege canalizarea şi, misterios adaugă:

– S-ar putea să am ceva nou în legătură cu ancheta.

---

[1] *Jean Rostand* (1894-1977) – biolog francez cu importante lucrări asupra partenogenezei experimentale. (n. tr.)

Ciulesc urechea ca un ciobănesc german care aude miorlăind o pisică.

– Te ascult.

– Datorită Mariettei, care locuieşte pe aproape şi care nu umblă legată la ochi, sper, am obţinut un indiciu.

– Despre ce-i vorba?

Alexandre-Benoît, hâtru, lasă cincisprezece secunde de tăcere savantă înainte de a răspunde:

– E în legătură cu primul medic. Câtva timp înaintea morţii lui, a primit vizita unui personaj ciudat. Un individ rănit, la volanul unei maşini sport. S-ar părea că turismul a staţionat trei zile înaintea casei predecesorilor mei, ceea ce ar da de înţeles că tipul, despre care îţi vorbesc, a rămas ascuns la doctor, fiindcă n-a fost văzut pe nicăieri în sat.

Piticuţul meu intim îmi tresare în minte. Mă avertizează că Grasu a pus mâna pe un iepure important.

– Aş mai vrea să fac o precizare, bună sau rea, dar care mi se pare interesantă, San-A.

– Pasează marfa, Grasule!

– Mobilele care au fost ridicate azi... Nu sunt cele ale ultimului medic asasinat, ci ale primului. Nu ştiu dacă acest amănunt te interesează, totuşi...

– Eşti un as, Alexandre-Benoît, îi spun eu vesel. Continuă, mergi pe calea cea bună. Cum arăta vizitatorul rănit?

– Stai aşa, merg să aflu de la mica mea comoară...

În vreme ce el culege informaţiile, apare Edith în ţinută de drum. Poartă o minijupă extrem de mini, pe lângă care fustiţa de tenis ar părea o rochie cu trenă şi o scurtă dintr-un plastic negru.

– Sunt a dumneavoastră! îmi spune ea, ceea ce mă stârneşte să-i acccept pe loc propunerea.

– Ai obţinut elemente interesante? mă întreabă Pinaud cu un aer plin de regrete, fiindcă uneori o surdă rivalitate îl opune acolitului său.

– Degetul meu mic îmi spune că da.

– Mai eşti la aparat? întreabă Burtosul.

– Cu urechea ciulită, îl asigur.

– S-ar părea că individul ar fi putut să aibă vreo cincizeci de ani. Lat în spate, bondoc. Purta un pulover cu guler întors, ochelari negri şi trăgea un picior. În plus, avea un pansament serios la o mână, dar Mariette nu-şi mai aduce aminte la care. Un pansament roşu de sânge. Te interesează?

– Teribil. Cred că am să mă întorc mâine la Caducet. Continuă să întruneşti un maximum de informaţii.

Închid, cu inima în sărbătoare.

– La drum! decid eu.

Strâng laba tremurândă a lui Pinuche, pe cea viguroasă a lui Narcisse şi apuc valijoara puştoaicei.

V-am precizat că poartă ciorapi negri?

Nu pot rezista când e vorba de ciorapi negri.

Dacă o fetiţă, cu diametrul flotoarelor depăşind o sută de centimetri, se hazardează în spaţiul meu vital cu ciorapi negri, trebuie să-i depun la cameră o moţiune de încredere, în ora imediat următoare.

Aşa ceva nu-i de lepădat.

CAPITOLUL IX

AM O MICĂ SURPRIZĂ PENTRU DUMNEAVOASTRĂ

Drumul ăsta până la Angers, fraţilor, o adevărată binecuvântare! Puştoaica are conversaţie nu glumă. Îmi explică, pentru început, că tatăl ei e un idiot bătrân (ceea ce cred că remarcasem) şi că, de multă vreme, îl trage pe sfoară cu Institutul. De vreo trei luni de zile le-a zis *buy-buy* surioarelor care-i acordau adăpost şi păpică, pentru a-şi închiria o cameră mobilată, pe strada Amiral-Coulapique. A fost suficient să-i trimită maicii superioare a mănăstirii de călugăriţe o scrisoare cu antetul jandarmerici şi semnată de brigadierul Narcisse Piépoilu, ca să se teleporteze din locurile sfinte. Acum lucrează pentru un notar şi trăieşte cum îi place. Fata asta se exprimă foarte franc. Eliberată de servituţi din cap până în picioare. Cu excepţia patronului, îmi explică, nu face nimic la notariat. Are un mic birou numai pentru ea unde şobolanul bătrân vine să-şi maseze injectorul, în fiecare dimineaţă, pentru a-şi elibera supravoltorul. În restul timpului, fetiţa citeşte San-Antonio sau dezleagă cuvinte încrucişate. Îmi povesteşte toate astea ca pe o glumă bună, proaspătă şi haioasă. E o libertate sălbatică în felul ei. Zece minute de corvoadă cu domnul notar şi pe urmă e liniştită. Nu-i cere mai mult omul minutelor şi al nodului papion. O manie care i-a rămas din clasa a şasea!

Din cauza unui reumatism păcătos la încheietura mâinii se vede obligat să facă apel la ajutor din afară. Într-un sens, Edith, care e o pasionată a tenisului, îşi exersează lobul! Şi toată lumea e mulţumită. Între timp, Narcisse arde gazul, lenevind între cele două urechi. O crede bine apărată pe fetiţă la umbra capişoanelor apretate. Îndopată cu rugăciuni până în gât, brodând milieuri şi recitând crezul. Îşi imaginează, dragul de el, că în vreme ce îşi pregăteşte pensionarea, fata lui cea mare e pe punctul de a se retrage şi ea în Institutul de Contracepţie. Edith îi aduce lista celor mai bune eleve din clasă – dacă o vrei, uite-o – pe care o cumpără cu douăzeci de franci duzina de la librărie. Notarul e cel care i-o completează în caractere ronde agrementate cu firicele de păr, ocultc. Narcisse le pune în ramă. S-ar părea că dormitorul lui e plin. Asta-i mândria lui, gloria lui, doping-ul lui. Dacă i s-ar face analiza urinei în serile când nu îi aduce lista, ar fi declarat nul şi neavenit. Recte, i s-ar nega existenţa.

Pălăvrăgind întruna, îi mângâi compasul. Ea îmi întoarce mângâierea. Nimic nu fertilizează mai bine relaţiile ca o partidă de arată-mi-cât-e-de-cald-la-tine. Faptul nu te împiedică nici să conduci nici să conversezi şi te întreţine într-o stare euforică.

Din confidenţe în mângâieri, ajungem la Angers şi Edith mă conduce drept la ea acasă. Strada Amiral-Coulapique este un drum îngust care merge din bulevardul Sépamoicélautre[1] până în piaţa Trouillomètre[2].

Care nu-i surpriza mea, nuanţată de stupoare şi chiar de stupefacţie când zăresc în colţul pieţii cu strada Amiral-Coulapique o clădire mare zugrăvită în galben-gelozie, pe frontonul căreia caractere enorme negre înconjurate de alb şi subliniate cu roşu proclamă:

Întreprinderea A. COURSYVITE şi Fiii.
Mutări în orice direcţie.

[1] Celebru magistrat angevin care a inventat alibiul. (n.a.)

[2] Aparat care serveşte la măsurarea emisiilor de adrenalină din corpul uman, consecutive unei puternice emoţii. Există două feluri de trouilometre: cel simplu, şi trouilometrul Azéraux, după numele faimosului fizician angevin, Hector Azéraux. (n.a.)

E dantesc şi hazardul ăsta, cred că nu pretindeţi contrariul, bandă de neruşinaţi! Păi să vedem: alerg în ajutorul lui Pinaud, iar fiica brigadierului care-l torţionează locuieşte la Angers. O conduc pe puicuţă la ea acasă pentru a-mi admira ornamentele suspendate, japoneze, şi iată că fata locuieşte la patruzeci şi trei de metri, douăzeci şi şase de centimetri, de întreprinderea care mă interesează.

V-am mărturisit ceva mai sus că am fost surprins? Eroare: sunt năucit. Fiindcă, din clipa în care am realizat comportamentul dubios al camionagiilor, am fost convins că circulau sub o firmă falsă. Faptul mi se părea atât de evident încât chiar am neglijat să verific în anuar dacă exista în Angers o firmă de transport *Coursyvite*.

Deci, există. Atunci, nu văd decât o ipoteză valabilă: un camion al firmei a fost furat de răufăcători.

– Parcaţi în piaţă, pentru că străduţa mea e prea îngustă, îmi recomandă Edith.

Îmi las maşina sub nişte platani deghizaţi în castani şi mă iau după ea, gânditor.

Cămăruţa cuceririi mele e în stil Mimi Pensum. Nu lipseşte de pe pereţi fotografia nici unui idol. Pe divanul pat (o divin pat), a întins o pătură de călătorie ale cărei motive reprezintă maşini vechi, proprii începutului de secol. Faţa de masă e confecţionată din ziar, iar deshabilleul agăţat de uşa deschisă a cabinetului de toaletă te-ar îndemna să consideri o plasă împotriva ţânţarilor drept o rochie din stofă groasă.

– E plăcut la tine, inimioaro! îi spun moştenitoarei lui Narcisse, lustruindu-i balcoanele.

Uite că am şi început s-o tutuiesc din simplul motiv că ne aflăm la ea în cameră.

– Nu ţi-e frică de taică-tu că într-o bună zi o să descopere secretul?

Copila face un gest nepăsător.

– Femeile nu se tem niciodată de consecinţele prostiilor care le fac, ceea ce le permite să le aprecieze. În vreme ce bărbaţii îşi distrug viaţa pentru că sunt speriaţi de ale lor, îmi răspunde ea.

Admir maturitatea acestei puştoaice. Îi place minijupa dar nu trambalează după ea şi o minigândire, v-o spun eu. Asistăm la o fantas-

tică evoluţie a individului, părinţi. În zilele noastre, o fetişcană de 18 carate (la vârsta asta fetele sunt de aur) au mai multă minte ca profesorii străbunilor noştri. Au şi parcurs turul circuitului, pentru a recunoaşte traseul. Ceea ce le-am mai putea învăţa din filozofie n-ar fi decât o trăncăneală de senil. În raport cu aceste tinere treze, marii gânditori trecuţi şi prezenţi au creierul din bronz ca cel a lui Rodin.

Bătrânii ramoliţi nu-şi dau seama de pericolul acesta[1]. Faţă de fabuloasa lor precocitate, ei bodogăne că o să le treacă o dată cu vârsta mania asta de a fi inteligent, că se vor prosti ca şi părinţii lor, când vor începe să tragă la măsea.

Nu vor să consimtă că specia evoluează. Refuză să admită că s-a sărit o treaptă, că, aşa cum cad recordurile sportive, tot aşa se ameliorează fantastic şi sectorul gândirii. Pe bătrâni pentru fi inteligenţi i-a costat voinţă şi sudoare şi atunci sunt enervaţi să descopere că în zilele noastre omul se naşte deştept; că puştanii de azi recoltează fructele eforturilor lor. Li se pare o anomalie! Ceea ce probează, indiferent dacă le place sau nu, că marii inteligenţi de ieri au devenit totuşi bătrânii idioţi de azi. Am intuit fenomenul şi m-a distrat. San-A. are câte un picior în fiecare univers. O vedere cuprinzătoare asupra netoţilor care gândesc în play-back, şi o alta veselă, îndreptată asupra puşlamalelor care sunt inteligente până în fundul vezicii, fiindcă inteligenţa, cea autentică, nu se elaborează: se pişe.

O seamă de indivizi mâncaţi de molii au şi rupt legătura. Am să le prezint această anchetă, dacă permiteţi. Oh! Băieţi, au şi pornit-o la drum! Domnii observatori sunt rugaţi să urce în vagoane şi să se asigure că portiera compartimentului este la fel de încuiată ca şi spiritul lor! Tutuu, domnule Edgar, după dumneavoastră, dacă mai e loc!

Edith îşi descheie scurta din plastic şi se aruncă peste Dedion-Bouton şi alte Mercedes-uri Benz 1903, care decorează cuvertura.

– Eram aşa de grăbită să ajung! îmi ciripeşte ea, subliniindu-şi vorbele cu o ochiadă care l-ar unge cu vaselină pe un astringent.

---

[1] Notă pentru corector: nu vă puneţi în bernă conştiinţa profesională din cauza acestor întorsături de frază. O fac intenţionat ca să plesnească puriştii în ale gramaticii, ai vocabularului şi ai sintaxei şi prea fericitul lor patron. (n.a.)

– Şi eu, mă simt obligat să răspund, aşezându-mă lipit de ea.

Rămânem aşa o vreme, ochi în ochi, degustându-ne în avans. E plăcut să nu te grăbeşti. Te lingi în prealabil pe bot. Te întrebi din ce capăt s-o apuci. Îţi faci planuri asupra intimităţilor. Îţi ascuţi simţurile. Ipotechezi viitorul. Îţi ciupeşti coarda sensibilă. Îţi cinematografiezi următoarea secvenţă. Ţi-o proiectezi în stetoscop-color, cu retina de pe acum devenită speculum. Sunt anumite momente, credeţi-mă, când nu trebuie nimic bruscat. Te supui reciproc unui supliciu chinezesc. Distribui unde. Şi pe urmă, brav, treci la atac. După metoda clasică: un pupic umed pentru domesticirea convenienţelor. Apoi, mâna hoinară pentru amorsarea intrepidităţii chiloţistice. Şi demarajul e gata. Îmi plac mult fetiţele cu temperament. Întotdeauna le acord credit. Îi avansez Edithei o treime din tranşă şi mă pregătesc să-i intonez imnul partizanilor surdo-muţi, când, brusc, ea mă respinge şi se aşează pe fundul nostru (zic nostru, pentru că al ei începea să-mi aparţină).

Părul îi e lipit pe frunte de sudoare iar privirea îi e ca a aceluia care ciuleşte urechea, dacă pot să mă exprim astfel.

– Ce-i? o întreb.

– Stinge lumina! N-ai auzit pe cineva fluierând în stradă?

– Da, şi ce-i cu asta...

– E un amic de-al meu, unul din fiii Coursyvite. A văzut că m-am întors şi o să urce...

Îmi reprim tresărirea pe care o presupuneţi, dacă sunteţi ceva mai puţin nătăfleţi decât îmi imaginez.

– Îl cunoşti pe unul din băieţii Coursyvite?

– Pe cel mare... Maurice. Stinge când îţi spun, e îndrăgostit de mine şi mă scoate din pepeni cu gelozia lui.

Mă ridic, dar în loc să dau curs indicaţiei Edithei, îmi pun puţin în ordine ţinuta.

– Ai grijă să te deghizezi în fetiţă cuminte, o sfătuiesc.

– Ce faci? rosteşte cu regret dulcea copilă trăgând de cei opt centimetri de fustiţă pentru a acoperi patruzeci de centimetri de pulpă.

Treptele de lemn ale scării trosnesc sub un pas. Patru degete produc o salvă de toc, toc în uşă.

Mica mea pasageră mai face un ultim gest pentru a mă opri, dar eu am şi deschis.

Pe ştergător se află un tip înalt care ar fi putut trece drept blond dacă ar fi fost mai puţin roşcovan. Are pistrui, mustaţă, ochelari în ramă groasă de baga şi, în spatele lentilelor o privire siderată.

– Salut, Maurice, intră, îl invit eu.

Se conformează. Coursyvite fiul cel mare e de vreo douăzeci şi cinci de ani. Ghiceşti în el băiatul complexat. Nu ştie ce să facă şi cum să-şi ţină braţele lungi, şi atunci le lasă atârnânde în lungul trupului.

Se uită la mine cu o căutătură confuză.

– Comisar San-Antonio, mă prezint eu. Sunt un prieten al tăticului Edithei. M-a rugat să-i verific comportamentul la Angers.

Îmi închei discret pantalonul.

– E cât se poate de frumos!

Celălalt nu scoate nici o vorbă. Se mulţumeşte să clipească des din pleoape, frecându-şi mâinile roşii cum face un atlet cu intenţia de a se decontracta.

– Când o să afle brigadierul toate astea, continuu eu, îţi anunţ un scandal de pomină la întreprinderile *Coursyvite şi fiii!*

– Tatăl meu nu trebuie să afle nimic, mormăie băiatul pe un ton îngrijorat.

– Ştii că eşti bine, băiete! Mă vezi trădând încrederea unui brigadier, eu, comisar cu jurământul depus?

Puştoaica abia se ţine să nu izbucnească în râs. Mă găseşte perfect în numărul meu de apărător al familiei. Trebuie să spun că eu nu fac nici un efort. Joc sobru rolul unui poliţist strălucit care vede viaţa ca fiind în slujba moralei creştine.

Coursyvite senior nu pare deloc fericit! E ca o reclamă pentru un aperitiv pe bază de anghinare. Confratele meu Rabelais (care mi se aseamănă în anume privinţe, după vorbirea unor personaje) pretinde că pentru a fi fericit, trebuie să bei rece şi să mănânci sărat. Eu nu-s de acord, băieţi! Pentru a fi fericit, trebuie să dormi mult şi să te uşurezi cum

trebuie, doctorul Béru v-o poate confirma. Insomnia şi vărul ei primar, constipaţia, îi fac pe oameni penitenţii pământului. În mod evident, Maurice se înscrie într-una dintre aceste categorii. Poate chiar în amândouă.

– Sunt îndrăgostit de Edith, pledează el din vârful buzelor.

Un firicel de salivă i se prelinge pe bărbie şi fruntea îi transpiră. E un băiat secretos şi care secretă enorm.

– Urmează-mă, îi zic, n-o să stăm de vorbă de faţă cu această pură copilă.

Cu un gest blând dar ferm îl propulsez pe scară. Înainte de a ieşi îi fac semn lui Edith că am să mă întorc imediat. Stă turceşte pe pat, de unde nu i se pot vedea decât plămânii şi partea superioară a stomacului.

Îmi trimite o bezea, cum nu se poate mai complice, din vârful degeţelelor ei frumoase.

*
* *

Toamna la ţară, noaptea, miroase frumos. O adiere de pietre vechi de frunze moarte se întrepătrunde cu răsuflarea muşcatelor agonizante.

Bezna îi dă curaj lui Maurice[1].

– Ascultaţi, domnule, n-aş vrea ceva mai mult decât să mă însor cu Edith, dar ea e aceea care mă refuză.

Nici nu mă miră. N-o văd în ruptul capului pe puştoaica asta temperamentoasă, măritată cu un tolomac de o asemenea amploare. În orice caz, nu acum. Nu-i exclus ca mai târziu, după ce s-o sătura de distracţii, să-l îmbrobodească şi să-l ducă la primăria din Saint-Turdoré, ca să-l stoarcă de bani; fiindcă particularitatea unei soţii, stil Edith, e de a-i demonstra omului ei, pe toată durata vieţii, că e prea prost pentru ea şi prea inteligent pentru salariul lui.

– Lucrezi împreună cu bătrânul? îl iau eu abrupt pentru a schimba subiectul conversaţiei.

---

[1] Notă pentru cititorii mei liceeni: nu folosiţi niciodată o asemenea întorsătură de frază dacă nu vreţi să vă alegeţi cu o notă proastă. (n.a.)

– Da.

– Merge transportul lemnelor de pat?

– Binişor, da, face el surprins.

– De ce anume te ocupi tu în cadrul întreprinderii, de camioane sau de hârţogărie?

– Lucrez în sectorul comercial.

Aşa mă gândeam şi eu. Prea delicat pentru a conduce un camion de douăzeci de tone şi a căra dulapuri normande.

Continuăm să mergem. Am ajuns acum în piaţă, dinaintea casei Coursyvite. San-A. al dumneavoastră, rumegă o seamă de întrebări, frumoaselor. Îi sosesc în pachete de douăsprezece, din care cauză clatină ciudat din cap. E frapat de înlănţuirea faptelor, cel mai bun copoi.

În evoluţia situaţiei e o logică a cercului, prepeliţelor. Camionagii-Accident Pinaud. Accident Pinaud-Jandarmeria din Saint-Turdoré[1]. Jandarmeria din Saint-Turdoré-Edith. Edith-Camionagii. Nici nu se poate ceva mai riguros, nu-i aşa? Or, experienţa m-a învăţat că hazardurile care se îmbucă precum o undiţă sfârşesc *automat* prin a extrica o situaţie, potrivit tuturor aparenţelor, inextricabilă.

– Ia te uită, rostesc eu aprinzând o ţigară, cu câtva timp în urmă am zărit unul dintre camioanele voastre la Caducet-sur-Parbrise...

Pe deasupra flăcării chibritului, îl cercetez pe roşcovan.

Poate că mă înşel, dar aerul lui încurcat pare să se sublinieze şi să se înfrumuseţeze.

– Nu-i exclus, face el. Mergem aproape în toate direcţiile...

– Ştii unde se află Caducet?

– În departamentul Cher et Tendre, nu?

– Bravo, eşti tare la geografie, băiete! Bineînţeles, eşti la curent cu această cursă, fiindcă te ocupi de contabilitate?

Trebuie să admitem un lucru: Maurice e complexat, dar nu nătărău pentru a găsi normal că nu-i mai vorbesc despre Edith ci încep să-l descos în legătură cu munca lui. Pare să se întrebe unde vreau să ajung.

---

[1] Multe persoane se întreabă de ce dau sistematic nume bizare personajelor şi locurilor din povestirile mele. Vreau să vă mărturisesc un lucru: şi eu mă întreb. (n.a.)

– Bineînţeles, îmi răspunde.

– Cine conducea camionul?

– Doi dintre oamenii noştri...

Scot din buzunar un carneţel, precum şi un creion.

– Te rog să-mi notezi numele lor şi adresa!

Apucă obiectele, care îi sunt întinse, cu o mână tremurătoare.

– Dar pentru ce? se bâlbâie tolomacul care se înroşeşte, se zăpăceşte şi mâzgăleşte.

– Pentru că cei doi şmecheri au provocat un accident la Saint-Turdoré, amice, agravându-şi cazul prin delictul sustragerii de la locul accidentului.

– Oh! Dumnezeule, se lamentează Maurice Coursyvite.

Îl bat pe umăr.

– Nu te necăji, băiete, n-ai să ajungi tu în închisoarea corecţională. Cât priveşte responsabilitatea civilă a întreprinderii, ea e acoperită cu vreo asigurare, presupun.

În ciuda cuvintelor mele reconfortante, Maurice continuă să se descompună şi să tremure.

– Oh, ce nenorocire! Când o să afle tata aşa ceva...

Am impresia că bătrânul Coursyvite e un tată-zbir dacă a reuşit să le bage frica-n oase copiilor.

– Cu siguranţă, n-o să fie încântat, dar ce te interesează pe tine, hai?

– Eu...

– Notează-mi informaţiile pe care ţi le-am cerut, Maumau, şi mişcă mai repede!

Dă să scrie, dar pe urmă se răzgândeşte.

– N-ar exista o modalitate să... să...

– Să ce, camarade?

– Să aranjăm totul pe cale amiabilă?

– O fractură de craniu, să ştii, că nu se aranjează pe cale amiabilă.

– Fractură de craniu!

– De toată frumuseţea! S-ar părea că atunci când i s-a scos pălăria

celui în cauză, pielea şi părul i-au rămas înăuntru. Acum are uşa deschisă pentru un guturai la creieri!

Împiedicatul are o reacţie neaşteptată: începe să bocească deasupra carneţelului meu.

– Of, Doamne, dacă aş fi ştiut! Dacă aş fi ştiut! hohoteşte el.

Ţi se frânge inima când vezi suferind astfel un bărbat. Teribil ce mare e numărul indivizilor care nu izbutesc să ajungă adulţi.

Îl trag pe prostălăul ăsta spre o bancă.

– Dacă mi-ai spune tot, am câştiga timp şi am reuşi să punem un petec cald pe conştiinţa ta care se dezumflă.

Băiatul clatină din cap.

– Am vrut să-i fac o plăcere doamnei Favier...

Numele ăsta îmi spune ceva. Îi iau carnetul din mână până când nu ajunge ud leoarcă şi-l frunzăresc. Favier, e numele primului medic asasinat.

– Ce-i cu doamna Favier?

Îşi şterge ochii liniştit de iminenţa confesiunii sale.

Descărcare egal uşurare, nu?

CAPITOLUL X

ÎN DOMENIUL STUPOAREI
ESCALADA CONTINUĂ

Aţi văzut prin restaurante domni graşi cu obrajii ca două fese, mâncând chestii care se preling şi lingându-şi fiecare deget, după fiecare îmbucătură, ca să nu se piardă nimic? Spuneţi-mi i-aţi văzut pe drăguţii ăştia de căpcăuni care-şi poartă grăsimea ca pe o cruce şi lăcomia ca pe o maladie incurabilă? Văzându-i cum îşi sug degetul mare, şi pe cel mijlociu, cum îşi pompează inelarul, cum îşi degustă degetul mic şi păstrează agilul arătător ca să pună capac, ai putea crede că au devenit comestibili şi autofagi, bieţii bulimici.

Întotdeauna am avut impresia că în cele din urmă vor ajunge să-şi ronţăie degetele, mâna, antebraţul. Să dispară lent în interiorul gurii lor mari şi vorace. Strădania care o depun, nobila încetineală, în special, te descumpăneşte şi te impresionează.

Eu, în acest moment, în piaţa Trouillomètre, parcă aş fi unul dintre acei avizi de mâncare, pe cale de a-şi face plinul.

Mă ling pe bot, îmi curg balele, îmi salivează papilele gustative. Ce bucată regală, scumpelor! Verigile se înşiruie docil una după alta. În curând am să dispun de un lanţ lung pentru a-l captura pe asasin. Dacă toţi legaţii din lume ar vrea să-şi dea mâna...

Savurez. Nu mă grăbesc. Când extazul e pe aproape, întotdeauna trebuie încetinită mişcarea. Plăcerea nu durează mai mult ca un strănut. Dar adevărata plăcere constă în aşteptarea plăcerii.

Maurice ridică din umeri.

– E o doamnă văduvă, îmi spune el.

– Ştiu.

– Deci o cunoaşteţi? se miră plângociul.

– După nume. E soţia unui medic, nu-i aşa?

– Da. Soţul ei s-ar părea că s-a sinucis.

– O cunoşteai?

– Vag. Familia Favier îşi petrecea vacanţele aici, de unde doamna este originară. A moştenit de la mama ei o casă mică pe malul fluviului. Acolo locuieşte de la moartea soţului.

Tace. Un grup de şnapani trec în zbor pe motociclete decorate ca nişte baraci de bâlci, strigând ca pieile roşii. Dispar în bubuitul maşinăriilor, care scot fum, şi noaptea încetează să-i mai aparţină lui Marlon Brandă, pentru a reveni în braţele lui Musset.

– Zi-i mai departe, Maumau...

– Acum trei zile, doamna Favier a venit la birou să ne întrebe dacă nu putem să mergem la Caducet după mobilierul ei. Mi-a explicat că nu are o situaţie prea strălucită şi mi-a cerut, dacă pot, să-i fac un preţ mai convenabil...

– Ce gen de femeie este această doamnă Favier?

Băiatul cel mare al familiei Coursyvite întoarce capul.

– Oh! face el...

– Şi în afară de asta? insist eu.

– În jur de patruzeci şi cinci de ani. O bruneţică destul de bine...

Îi trag un bobârnac în ureche.

– Ia uită-te la mine, Maurice!...

E un adevărat regal să manevrezi o găgăuţă ca ăsta! Vă jur că un puşti de şapte ani s-ar fi dovedit mai puţin docil.

Genele lui roşcate bat în mare viteză, ca pentru a-l proteja de privirea mea intensă. Dar de ochii unui San-A., sub tensiune, n-ar fi suficient să te ascunzi nici după storuri californiene.

– Vrei să continui eu pentru tine, măi mototolule? Drăgălaşa văduvă te-a dat gata, nu? Ochi plini de lacrimi, vârfurile sânilor care ordonă: „Mâinile sus". Trei degete de farmec, un deget de tristeţe, un deget de promisiuni şi totul îşi dă mâna în mintea unui zuav ca tine! I-ai aranjat o mutare discretă, pe cheltuielile firmei...

– Adică...

Înghite cu dificultate...

– Le-am cerut unor băieţi care erau în concediu dacă n-ar fi vrut să depaneze o prietenă. Drept recompensă, i-ar fi plătit bine pe amândoi...

– Şi camionul?

– Avem mereu câteva în reparaţii. Le-am dat unul care tocmai fusese pus în stare de funcţionare, dar care nu era predat oficial.

Râs sarcastic:

– Ia spune, dacă toţi băieţii Coursyvite sunt la fel de nătăfleţi ca tine, după moartea bătrânului, întreprinderea voastră are să devină o sucursală a Armatei Salvării! Te-ai mai văzut cu hamalii?

– Da.

– Nu ţi-au spus nimic?

– Doar că treaba-i gata.

– Şi doamna Favier?

Tace cu privirea à la Stan Laurel. Ce-i drept, are o latură de Pierrot îndurerat, Maurice.

– Ai mai văzut-o? insist eu.

– Mi-a telefonat ca să-mi mulţumească. M-a invitat să trec pe la ea când se iveşte ocazia să-i zic un bună ziua.

– Şi ai trecut?

Băiatul clatină din cap.

– Nu, eu... păi... n-am îndrăznit. Şi pe urmă sunt îndrăgostit de Edith.

– Cu toate astea, un bună ziua nu te angajează cu nimic... Eşti într-adevăr o piesă rară, în felul tău, fiule. Scufunzi un vapor şi nu încerci să tragi nici un profit. Dă-mi şi adresa ei, şi nu uita de cea a hamalilor.

Mi le notează fără entuziasm.

– Când o să afle tata, o ia el de la capăt.

– E chiar aşa de aspru, bătrânul tău?

Maurice îşi reprimă un frison.

– Ne bate, mărturiseşte el.

Îi trag o palmă prietenească.

– Lasă-ţi în pace glandele lacrimale, băiete. Am să încerc să aranjez toate treburile.

De data asta, ridică spre mine nişte ochi de ogar miţos.

– Credeţi?

– În orice caz, treaba cu Edith o las baltă. Dar nu-ţi mai pierde vremea cu ea, nu-i pe lungimea ta de undă. Acum du-te şi te culcă liniştit, uneori face bine...

Se ridică, dansează de pe un picior pe altul, apoi îmi adresează o plecăciune şi se îndepărtează, cu mâinile în fundul buzunarelor.

Mă uit la ceas. E zece. Mă întreb dacă e cazul s-o termin imediat pe Edith, care trebuie că-i curioasă ce fac atât cu roşcovanul ei în transă sau, în ciuda orei târzii, să-i fac o vizită văduvei Favier.

Mă cunoaşteţi prea bine! Munca înainte de toate. Ridic carneţelul spre lumina posomorâtă a unui felinar şi citesc:

Doamna Favier, cheiul Lenflure, numărul 30.

* *
* *

O văduvă recentă e aproape la fel de atrăgătoare ca o tânără măritată.

E timidă, stângace, cu gesturi nesigure şi mimici confuze.

De fapt, o văduvă e o tânără dezmăritată!

Pare înspăimântată, doamna Favier, în pragul uşii, îmbrăcată în rochie de casă roz bombon. O văduvă într-o rochie de casă, nu-ţi mai dai seama că-i văduvă, fiindcă nu există rochii de interior pentru văduvie.

Casa e mică, veche, înghesuită între două construcţii mai importante. E precedată de o grădiniţă. Un peron de patru trepte conduce spre intrare.

La soneria mea, s-a deschis un vizor. O voce catifelată, vag speriată m-a întrebat „Cine-i acolo?" I-am răspuns că-s eu. Vocea m-a rugat să

aştept o clipă. Iar acum, doamna Favier stă în cadrul uşii curioasă şi surâzătoare. E frumoasă, cu un ceva puţin demodat ca anumite provinciale. Ceva amuzant şi romantic, infinit de fermecător, de îmbătător ca burghezele adultere ale lui Feydeau[1].

– Sunt dezolat că vă deranjez la o asemenea oră, doamnă Favier... Îmi prezint legitimaţia.

Surâsul ei îşi reduce intensitatea, fără a dispărea cu totul.

– Oh! înţeleg, anglicizează ea. E tot în legătură cu soţul meu, nu-i aşa?

Neg printr-o mişcare a capului.

– Nu, doamnă, e vorba despre altceva.

– Intraţi, vă rog.

Uşa se închide în urma mea. Un vestibul dă direct spre o scară din lemn lustruit. La dreapta şi la stânga, uşi scunde din fier forjat delimitează salonul de sufragerie.

O deschide pe cea care dă în salon. Încăperea n-a mai fost tapetată de pe vremea celor *O sută de zile* [2]. Hârtia Empire pare să fi fost energic lipită pe aproape toată suprafaţa.

Credeţi-mă, sau dacă nu duceţi-vă să vă decoloraţi părul de pe burtă cu clor, dar primul lucru peste care dau cu ochii când intru la doamna Favier este faimoasa ladă, obiectul anchetei noastre. Îi recunosc, fără putinţă de tăgadă, motivele gotice şi capacul tapisat cu catifea roşie.

– Luaţi loc, vă rog!

– Poate că eraţi în pat? mă informez eu.

– Nu, făceam unele aranjamente. Tocmai mă instalez în casa familiei mele şi am atâta treabă...

E teribil de seducătoare femeia asta. O senzuală! Privirea ei pudică te îndeamnă s-o apuci de bărbie şi să-i priveşti fundul de ochi ca să vezi dacă nu cumva te afli pe acolo.

---

[1] *Georges Feydeau* (1862-1921) – scriitor francez, autor de vodeviluri bazate pe comicul de situaţii. (n.tr.)

[2] 20 martie 1815-22 iunie 1815 – întoarcerea lui Napoleon la Paris, urmată de cea de a doua abdicare, după bătălia de la Waterloo. (n.tr.)

În ciuda sex-appeal-ului damei, în special lada mă atrage. Aş da trei ani de tratament din viaţa lui Pinaud ca s-o pot umfla în spinare şi să mă fac nevăzut cu ea.

– Înţelegeţi, urmează gazda mea cu un glăscior să-ţi trezească mila, e ciudat să te muţi din nou în casa care te-a văzut născându-te. Am impresia că m-am întors dintr-o călătorie...

Surâde. Ochii ei au o strălucire care ar fi în stare să înnebunească pe oricine (şi cu atât mai mult un fătălău întârziat ca Maurice Coursyvite).

– O călătorie de douăzeci de ani, adaugă ea.

– V-aţi măritat din leagăn? o face pe galantul Casanova de mahala.

– La douăzeci de ani, nu trişează ea deloc, fiindcă simte bine, şmechera, că şi-a păstrat tenul de fată tânără, împreună cu maniera în care se serveşte de el.

– Am părăsit locuinţa asta bucuroasă, la braţul soţului meu pe care îl adoram. Părinţii mei stăteau în prag şi ne făceau semne cu mâna... Şi iată că acum, mă întorc singură.

– N-aveţi copii?

– Un băiat mare care-şi face studiile la Facultatea de Medicină din Paris.

Se aşează în faţa mea într-un fotoliu adânc. Rochia ei de interior se dă la o parte, dezvelindu-mi brusc nişte ciorapi negri (singurul semn de doliu vizibil). Se grăbeşte să-şi adune în jurul ei pliurile veşmântului, spre regretul meu.

În pofida melancoliei, ghicesc în ea o femeie tare. Doamna Favier e o fire combativă care nu depune armele în faţa loviturilor soartei.

– Vă povestesc viaţa mea, când probabil dumneavoastră aveţi lucruri importante de reglat.

Ce vorbeşti, Charles!

Arunc o privire lăzii, monstruos de liniştite. Ocupată cu treburile casei, doamna Favier n-a apucat încă s-o deschidă. Trebuie să recunoaştem că atârnă cel puţin cincizeci de kilograme – mă pricep şi eu puţin la treburile astea. Nu-i genul de mobilă în care o femeie singură să-şi depoziteze fardurile.

– De fapt, spun eu, mă aduce aici o problemă destul de banală.

Imaginaţi-vă că oamenii de la Coursyvite au provocat un accident când vă aduceau mobilele de la Caducet.

– Dumnezeule! Grav? Nu mi-au spus nimic!

Pare sincer înspăimântată.

– Destul de grav. Şi, l-au agravat şi mai mult fugind de la locul comiterii lui.

– Aş putea fi reponsabilă, civil? întreabă îngrijorată, drăgălaşa văduvă.

– Absolut deloc! Am venit doar să elucidez un mic aspect. E adevărat că cei doi oameni s-au ocupat de mutarea dumneavoastră în afara activităţilor lor normale?

Doamna roşeşte.

– Cred că da. Maurice Coursyvite, foarte amabil, mi-a propus transportul mobilierului meu la un preţ foarte convenabil... E un tânăr fermecător, cu care fiul meu juca tenis în vara trecută şi...

– Of, of, of, bombăn eu, o să se aleagă cu o faimoasă admonestare din partea tatălui său.

– Sunt dezolată, face dama. Hotărât lucru, e o greşeală să vrei să faci economii. I-am explicat tânărului că nu era nimic presant şi că doream să mi se aducă mobilele în cele mai convenabile condiţii...

Ridic din umeri.

– Destul, dragă doamnă! Băiatul e la o vârstă când trebuie să-şi asume nişte responsabilităţi.

S-ar cuveni să mă ridic, şi să-mi iau rămas bun. Oficial nu mai aveam nimic a ne spune. Văduva probabil se gândeşte că vizita mea e intempestivă pentru o verificare atât de minoră. Dar nu reuşesc să-mi desprind fundul din fotoliu. Cadavrul în ladă... Doamna asta drăguţă care trebăluieşte fără să aibă habar că găzduieşte un om mort... O privesc ca un mascul în putere ce mă aflu, râvnind o pradă interesantă.

Doamna Favier îşi pleacă ochii. Vocea ei are o uşoară inflexiune când mă întreabă:

– Doriţi să luaţi ceva?

– Foarte amabil din partea dumneavoastră, dar cred că v-am deranjat suficient, rosteşte ipocrit San-A.

– Oh! Să ştiţi că serile mele sunt aşa de pustii acum... Puţină companie mi-ar mai schimba gândurile...

Se ridică şi merge să deschidă uşa unei pendule mari ale cărei limbi s-au oprit la şase şi jumătate.

Interiorul pendulei e garnisit cu rafturi încărcate de sticle, iar discul auriu al oscilatorului a fost agăţat de lucarnă.

– Puţin coniac, sau doriţi un alcool mai puţin tare?

– Un deget de coniac, dacă vreţi.

Cuprins de o idee subită, mă grăbesc să adaug:

– Într-un pahar mare, cu multă apă şi puţină gheaţă.

Ideea mea e smintită. V-o livrez aşa cum e. Îmi spun riguros următoarele: „O să se ducă la bucătărie să caute apă şi gheaţă. Cât o să scoată câteva cuburi din frigider, o să-i ia două minute mici sau cel puţin o sută nouăsprezece secunde mari. Eu am nevoie de patru secunde ca să dau fuga la fereastră şi s-o deschid. Cinci secunde ca să mă întorc la cufăr şi să-l deschid. Patru secunde pentru a lua cadavrul din sarcofagul lui, şase pentru a-l cără până la fereastră. Două ca să-l arunc afară. Cinci pentru a închide fereastra şi a mă întoarce să las jos capacul lăzii. Una pentru a mă aşeza la loc în fotoliu. Fac în total, dacă nu greşesc la adunare, douăzeci şi şapte de secunde. Restul timpului am să-l folosesc pentru a-mi regulariza respiraţia solicată de rapiditatea efortului. Bravo, San-Antonio, ăsta, da, spirit de iniţiativă!

Drăguţa doamnă clatină din cap. Toarnă coniacul într-un pahar mare. Apoi, spre profunda mea deziluzie se apropie de un dulap Ludovic al XV-lea din lemn, care, o dată deschis, se dovedeşte a fi un frigider.

– Câte cuburi de gheaţă?

– Două, bombăn eu.

A căzut. Trebuie să găsesc altceva. Dar ce? Şoldurile amfitrioanei mele îmi furnizează răspunsul. Madam Favier are un tender straşnic. „Hai, San-A., mă mobilizez eu, desfăşoară-ţi panoplia de seducător perfect şi arată ce eşti în stare să faci într-un minimum de timp cu un maximum de îndrăzneală. În vreme ce ea dezghioagă cuburile de gheaţă, eu îmi dezghiog planul de atac. Trebuie procedat eficient, băieţi. Fără să te pierzi în trăncăneli serbede. Soldaţi, drept la ţintă, dar aveţi grijă de

faţă! Bravo, Ney! Nobilă recomandare când urmează să fii împuşcat cu gloanţe oarbe.

Văduvioara se ridică. Din nou poalele rochiei de casă se deschid. O adevărată cortină de teatru. Iar neica e cel care are chef să intre în scenă şi să tragă cele trei lovituri de gong. Ciorapi negri! Pielea e bronzată! Un adorabil chiloţel alb cu danteluţă! Nu-mi închipuiam aşa un slip de văduvă.

Îmi întinde paharul. Îl iau strângându-i degetele. Ridică uşor din sprâncene, dar nu-şi desprinde mâna imediat. Să însemne oare că semaforul a trecut pe verde? Dacă devin mai insistent, nu risc o pereche de palme? Ei şi, ce contează!

A mai primit şi altele San-A., şi a aplicat şi mai multe.

Mă ridic şi-mi las paharul pe cufărul în care doctorul pârţoman îşi doarme somnul cel de pe urmă.

– Scuzaţi-mă, orăcăi eu, cred că ar fi mai bine... să plec.

Joc tare rolul omului de lume luptându-se cu o dorinţă imperioasă şi care refuză să cedeze simţurilor. Îşi dă seama de tulburarea mea şi o crede sinceră.

– Nu vreţi să beţi? mă întreabă pe un ton liniştit.

– Mi se întâmplă ceva lipsit de sens, eu...

Şi trosc! O înhaţ de talie cu braţul în chip de seceră. Dintr-o detentă mi ţi-o lipesc de bufet.

Ea se zvârcoleşte.

– Dar vă rog, rezistă ea. Lăsaţi-mă! Ce maniere-s astea!....

Îi mănânc protestele de la origine şi o frământ frenetic.

– E o nebunie! gâfâie ea protrivindu-şi suprafaţa pe a mea.

– Ştiu, ştiu, dar e ceva mai tare ca mine, îi răspund eu pe acelaşi ton.

Iată ce pecetluieşte asentimentul nostru. Nu-mi rămâne decât să-i administreaz câteva trucuri clasice mai la îndemână: „Eşti prea frumoasă... Te vreau în întregime... Mă înnebuneşti..." etc. (urmarea le etajul superior, de vânzare în toate foiletoanele secolului XIX).

Nici nu vă puteţi închipui ce degeţele agile am în asemenea cazuri. Trebuie că se crede înlănţuită de un Budha, draga de ea. Sunt prezent în

mai multe locuri deodată. Nici nu i-am eliberat bine marele pectoral că-i şi scotocesc aductorul mijlociu. Cu arătătorul stâng îi delimitez omohioidianul în vreme ce mijlociul drept îi pune în evidenţă simfiza pubiană. Sunt un Paganini al anatomiei feminine.

În patruzeci de secunde dama a ajuns la punctul de fuziune. Nu-mi rămâne decât s-o ridic în braţele mele robuste. Îi caut dormitorul. Mă dirijează, cu fruntea culcată pe pieptul meu. Pilotaj fără vizibilitate. „E o nebunie, e o nebunie, dragă! articulează ea. Prima uşă la stânga, în capul scărilor!", mai adaugă.

Aş urca-o în vârful Arcului de Triumf, în frenezia mea. Escaladez treptele câte patru o dată (nu, mă laud: câte trei). Cu o lovitură de cot, deschid uşa indicată. Dormitorul e de un confort delicat. Cu atât mai bine. Un pat mare, capitonat, ca o nacelă. Are chiar şi un baldachin din voal. Covoare care ne înăbuşe zgomotele...

O lampă de opalin împrăştie o lumină roşietică! Ah, ce mult îmi place! Pe noptieră, o fotografie a doctorului Favier (i-am văzut mutra prin ziare) în perioada în care a pierdut războiul din 39-40, în fruntea spitalului de campanie. Ce frumos îi stă ca medic militar! Prestigiul uniformei face ravagii. Trebuie că i-a băgat sub nas poza cuceririi melefulger, pentru a o decide. Dar m-ar mira să o fi dat gata aşa de repede ca mine! În fond, soţii nu sunt decât nişte lăcătuşi care lasă uşa deschisă în urma lor. Nu-ţi rămâne decât să-ţi dai osteneala şi să intri.

Ah! Că bun mai e patul! San-A. va trece prin el! Admiraţi-l pe comisar în recitalul său de muzică de cameră! Îi interpretez în graba mare o bucată din *„Văduva veselă"*, urmată imediat de *„Nu fă mutra asta când ai gura plină"*. Aş vrea să v-o mărturisesc imediat: Doamna Favier nu-i o novice. Nu-s prea multe trucurile pe care nu le ştie în domeniul amorului. Trebuie să bat recordul invenţiilor mele cele mai emerite ca s-o uluiesc. Nu *coardele vocale culisante* sau *spiriduşul temerar* ar fi în stare s-o descumpănească.

O adevărată campioană! O colecţionară de performanţe!

Nu-i făcută pentru o văduvie integrală, Mathilde (o cheamă Mathilde). Regimul de ermite, chiar şi cel de banane, nu are nimic de a face cu ea. Recunoştinţa îi izvorăşte din sistemul glandular. Îmi strigă

cine sunt, cine crede că sunt, cine n-aş avea nici un motiv să nu fiu, ce aş putea deveni cu puţin antrenament şi ce ar gândi lumea despre mine ceva mai târziu! Organizează nişte fornicaţii à la Vauban! Straşnica Mathilde! Execută figurile la orizontală ca o veritabilă profesoară de balet. Ce sarabandistică, talentatelor! Şi eu îmi etalez toată ştiinţa, e normal, cu o cunoscătoare. Îi demonstrez în ce măsură au evoluat tehnicile de la Adam şi Eva încoace, iar Cain cât era de naiv.

Nu-şi vine în fire de progresul realizat în decursul secolelor pentru a sfârşi în furia san-antoniană.

În vreme ce mă strădui, mă cufund şi mă distribui, mă gândesc la drăgălaşa Edith care şi-a dezacordat mandolina aşteptându-mă. Nu-i deloc corect cum am procedat cu ea. O să aibă dreptul la o chermesă de binefaceri, dulcea copilă, în chip de compensaţie.

Niciodată nu mi-am uitat aproapele în clipele de exaltare. Întotdeauna cultiv bunele intenţii.

După final, Mathilde rămâne lată cu braţele în cruce.

– Oh! dragă, ciripeşte ea, cu faţa în pernă.

O mângâi pe ceafă (mereu devin foarte pudic după o şedinţă intensivă).

– A fost minunat, adaugă văduvioara.

Mă aşez pe pat, relaxat şi vesel. Nu sunt ca indivizii ăia pe care performanţele amoroase îi zăpăcesc.

– Dacă-mi permiţi, am să mă duc să-mi iau paharul, îi spun.

Bărbatul a pregătit terenul.

Acum e rândul copoiului să intre în joc.

Cobor scara în goană şi dau năvală în salon. Deschid fereastra. Cheiul e pustiu. Cufundat în beznă şi tăcut. Se aude doar clipocitul apei.

Ca măsură de prudenţă, sting lumina mai înainte de a muta cadavrul. Îmi transfer coniacul de pe cufăr pe şemineu şi deschid capacul.

În ciuda penumbrei, realizez *immediately* care-i situaţia, prieteni.

Cufărul e gol!

CAPITOLUL XI

ÎN CARE ÎMI CONTINUI RONDUL DE NOAPTE

Hamalii se numesc respectiv Valoche şi Le Bossu. În mod fericit, amândoi locuiesc în acelaşi bloc de la marginea oraşului.

Numele lor viguroase se etalează în caractere tremurate pe cutiile de scrisori de la intrare. Fac slalom printre cărucioare de copii îngrămădite, trotinete, şi alte velocipede şi urc două etaje de ciment brut. Cum lumina intermitentă de pe palier nu mai funcţionează, folosesc propria mea electricitate de buzunar ca să evit gunoaiele de care e plină scara. Din când în când fascicolul slab al lanternei mele îmi relevă mâzgălelile juvenile care decorează pereţii. Toţi copiii din bloc şi-au gravat numele în tencuială, iar literaţii şi-au permis chiar câte un „scot-limba la ăla care m-o citi" plin de inventivitate.

Charles Valoche!

Stă scris cu pix albastru, direct pe uşă.

Sun, declanşând unde de nelinişte de partea cealaltă. Percep murmure, papuci târşâiţi, zgomot de scaune răsturnate.

În fine, o voce de femeie, cum nu se poate mai puţin cordială, întreabă:

– Ce doriţi?

– Aş vrea să vorbesc cu domnul Valoche, răspund eu.

– În legătură cu ce?

– Din partea patronului.

Se acţionează cheia. O femeie de patruzeci de ani, dar care arată de trei ori mai mult, îşi face apariţia. E în cămaşă de noapte bleu murdar şi stă cu picioarele goale pe linoleumul din antreu. Sânii au tendinţa de s-o ia la fugă şi să cadă şi mai jos, dacă n-ar fi reţinuţi de o burtă mare. Persoana asta pute a rânced şi a somn. Faţa umflată e încadrată de un păr unsuros care miroase a prăjeală. De altfel tot apartamentul miroase a cartofi prăjiţi reci.

– S-a întâmplat ceva? mă întreabă ea după ce m-a studiat cu un ochi puchinos.

– Nu se ştie niciodată! îi spun. Soţul dumitale e aici?

– Se scoală acum. Tocmai adormisem după terminarea programului la televizor, îmi reproşează ea.

Îmi arată cu bărbia un magistral aparat T.V. din care încă mai iese fum.

De undeva, venind dintr-o cameră învecinată, aud bodogănind un domn care, probabil, şi-a lovit degetul mare de piciorul patului. Ca un ecou un prunc începe să bâzâie.

– Asta-mi mai lipsea, acum s-a trezit şi Géger, continuă zâna casei, săgetându-mă cu fulgere veninoase. E un copil care nu poate dormi noaptea din cauza viermilor. Rareori mai aţipeşte şi el ca lumea.

Şi lansează un strigăt:

– Nu vii odată, Charlot, ce naiba!

– Of, fir-ar al naibii, doar nu arde ce naiba! îi dă replica vioi, interpelatul.

De unde trag concluzia că, la alde Valoche, cuvântul „naiba" ocupă un loc preponderent şi facilitează schimburile culturale dintre soţi.

Apare supranumitul Charlot. La prima vedere, sunt decepţionat, iar la a doua mâhnit. Niciodată Valoche n-a fost şi nu va fi un răufăcător. Are o mutră de muncitor cumsecade, puţin poleită şi colorată de vinul roşu şi de rachiu. Să-i pui în cârcă nişte acţiuni nereglementare ar însemna pentru el, fără îndoială, cel mai negru dintre delicte.

– Salut, domnule Charlot, rostesc eu cu o voce binevoitoare.

Cămaşa lui desfăcută până la buric trece pe deasupra pantalonilor

căzuţi în vine. În spate, bretelele îi atârnă ca o coadă jumulită. Valoche îşi mângâie gâtul zgrunţuros, pufneşte şi articulează cu o anumită nelinişte:

– Ce s-a întâmplat? Chiar veniţi din partea domnului Coursyvite?

Îmi scot legitimaţia profesională. Se trage înapoi ca s-o citească, fiind puţin presbit.

– Ce mai e şi asta? începe el să se bâlbâie. Ce mai e şi asta?

– Putem discuta între patru ochi?

– Dacă vă deranjez, de ce n-o spuneţi? bombăne madam Valoche.

– Nu mi-aş permite, ripostez eu.

Ţipetele baistrucului trezit îi furnizează un argument ca să-şi salveze faţa. Se evacuează dondănind.

Îmi place să-i iau pe oameni prin surprindere, noaptea, când au dat de gustul primului somn. Nici nu vă daţi seama cât pot fi de vulnerabili şi la discreţie. Ideile le sunt încleiate şi gesturile fără vlagă. Omul e făcut pentru lumina zilei. Numai beţivii, refulaţii, anormalii, se simt bine în obscuritate.

– Charlot, aş vrea să-mi povesteşti despre drumul la Caducet în tovărăşia vecinului şi prietenului dumitale, Le Bossu.

Omul clipeşte din ochi.

– Patronul e la curent? întreabă el reprimându-şi o grimasă.

– Nu încă, dar s-ar putea întâmpla destul de repede.

Obosit să mă mai mişc de pe un picior pe altul, mă apropii de masa din living pe care mai şerpuiesc nişte coji de mere şi mă aşez.

Un kil de vin roşu, pe jumătate băut, împrăştie sub becul gol reflexe rubinii.

În dormitor, ţipetele continuă de toată frumuseţea. Sânul matern nu pare să calmeze chinurile nocturne ale ţâncului viermănos.

– Ce-i tot tapajul ăsta, Ninette? behăie o bătrână dintr-o încăpere alăturată. Nu mai poate omul să doarmă, ce naiba!

Apare Ninette, ţinând în braţe un ceva mucos, scrofulos, urlător, plângăcios şi decalcificat, pe care-l saltă pe braţul îndoit.

– Uite că aţi trezit-o acum şi pe mama, îmi spune ea, trecând în celălalt dormitor. O femeie care şi-a fracturat colul de femur!

– Sper să crape, vaca! oftează amabil Charlot.

– Ce vârstă are? mă interesez eu.

– Optzeci şi doi!

– Atunci, treaba-i matematică, îl asigur eu, nici un bătrân fie că-i general sau academician nu a supravieţuit unei fracturi de col femural. Bătrânilor celor mai îndărătnici, din familiile burgheze, li se face de petrecanie cu vreo coajă de banană, sau săpunind bine gresia din sala de baie...

– La noi a fost scara, îmi mărturiseşte Charlot, mereu plină de murdării, cc-aţi vrea. Ziceaţi de drumul nostru la Caducet... Bun, ca să fiu cinstit, tolomacul ăla ne-a cerut să facem treaba în afara orelor noastre.

– Pe Maurice Coursyvite îl numeşti tolomac?

– Nu-i sunt eu naşul. Băiatul ăsta trebuie că-l scoate din sărite pe taică-su: un neisprăvit. Fătălău şi timid.

– Am văzut. Şi pe urmă?

– Ne-a zis că vrea să depaneze o prietenă fără ca bătrânul să fie la curent. Am acceptat, fiindcă oricum, nu?

– Aşa-i, confirm eu.

– Ne-am dus după mobile şi i le-am livrat damei.

– Ea v-a descris puţin locul?

– Ne-a spus doar că erau depozitate într-o magazie... Asta ne-a permis să încărcăm camionul, deşi nu era nimeni acasă. În clipa când să plecăm, ne-a luat puţin la zor o bonă bătrână. Ţinea morţiş să mai aşteptăm. Ce vorbeşti, trebuia să punem la loc camionul de cincisprezece tone înainte de căderea nopţii, şi am şters-o!

– Şi pe urmă?

Cască ochii la mine.

– Pe urmă ce?

– Ce s-a întâmplat?

– Ce aţi fi vrut să se întâmple? Ne-am întros la Angers, am descărcat la doamna Favier şi am dus camionul la garaj.

– Eşti sigur că pe drum nu s-a petrecut nimic deosebit?

Îşi deschide gura, se înroşeşte...

– N-aţi fost urmăriţi?

Charlot îşi închide gura şi îi pier culorile din obraji.

– Deloc.

Pare sincer. Am impresia că Pinuche s-a înşelat în legătură cu filajul. S-a crezut reperat, în vreme ce camionagiii îşi duceau viaţa liniştită fără să le pese de circulaţia ambiantă.

– Ia spune-mi, Charlot, insist eu, nu cumva din întâmplare v-aţi oprit într-un viraj?

Acum se face de-a dreptul stacojiu, Valoche. Conştiinţa i se înnoadă.

– Păi vedeţi... Ca să vă spun tot... E drept că ni s-a oprit motorul la o curbă. A trebuit să frânez brusc pentru a evita o potaie care traversa în fugă. Pentru mine animalele, e lucru'sfânt.

– Dar urmarea, Charlot? Cunoşti urmarea, om bun?

Tăcere. Se uită cu atâta intensitate la kilul de vin roşu că până la urmă îl apucă şi îşi umple un pahar cu buza violacee.

Se aude glasul babei, care nu-i surdă:

– Ninette! Idiotul de Charlot s-a pus pe pilangeală în toiul nopţii!

– Scorpia! bodogăne Valoche dându-şi în grabă paharul peste cap. Drăguţă, viaţa de familie.

Camionagiul inspiră adânc. Îmi face faţă cinstit.

– A fost un accident în spatele nostru, nu? îngână omul. I-am spus eu lui Auguste, dar mi-a răspuns că s-a mototolit doar puţină tablă. Cum ne foloseam de camion în condiţii ilegale, ne-am speriat, mă înţelegeţi, nu, ce naiba!

– Exact aşa, doar puţină tablă mototolită şi în interiorul tablăriei un tip cu craniul fracturat.

– Nu mai spuneţi! răguşeşte brusc Charlot.

– Eu nu mai spun, dar o spune medicul chirurg de la spitalul unde a fost dus rănitul. Sunteţi amândoi nişte cavaleri ai drumurilor pe cinste. Rănire involuntară, delict de fugă, neacordarea asistenţei... Ai să înfunzi puşcăria vreo trei luni, amice! Şi ai putea zice că tribunalul s-a purtat prea frumos.

Omul se abate plângând pe colţul mesei. Teribil ce repede le mai curg lacrimile celor din *Întreprinderea Coursyvite!*

– Ninette! ţipă mama-mare, nu cumva bruta aia a ta s-a pus pe bocit, ce naiba!

Reapiraţia Ninettei, în braţe tot cu ţâncul.

– Drept că plânge! Ce ţi s-a întâmplat, Charlot! Ce ţi-a făcut, dragul meu?

– Are o inimă de aur, îi dau eu cu gura înainte să apuce el să răspundă. Îşi face sânge rău în legătură cu mama dumitale. Îi e frică de femurul ei că n-o să i se mai lipească.

– Ce s-o mai fi amestecând şi prostălăul ăla, fir-ar al nabii! tună rănita din budoarul ei.

Fiică-sa se întoarce la ea şi cele două muieri încep să şuşotească pe fondul urletelor plodului.

Charlot îşi înalţă capul.

– Valoche, intervin eu, ţinând seamă de faptul că pari un om cumsecade, am să încerc să aranjez lucrurile. Şi pe urmă, asigurările celorlalte două maşini n-au decât să facă uz de casco...

Nu-şi poate veni în fire şi porneşte să-mi îndruge vorbe de recunoaştere pe care le jugulez cu mâna şi cu glasul:

– Las-o baltă. Acum, să te gândeşti bine mai înainte de a-mi răspunde la următoarea întrebare: Din clipa în care aţi încărcat mobilele, până le-aţi livrat, camionul vostru a rămas singur?

Răspunsul lui e spontan.

– Nici măcar o singură dată. Ne-am oprit doar la marginea drumului ca să ne uşurăm. Vă spun că trebuia să tragem tare fiindcă dispuneam de foarte puţin timp.

– Pe cuvântul tău?

– Întrebaţi-l şi pe Le Bossu, stă exact deasupra mea!

– N-are rost. Hai, *tchao*, am plecat, poţi să te întorci să-ţi calci nevasta!

Mă conduce până la uşă. Înainte de a ieşi mă apucă de braţ.

– Ce să-i spun Ninettei în legătură cu vizita dumneavoastră? Vă daţi seama că afurisita de maică-sa şi ea, amândouă au să mă tragă de limbă!

Îi pun o mână pe umăr.

– Să nu exagerăm, băiete. Dacă nu ai suficient fosfor ca să le inventezi o poveste frumoasă, suge chibrituri!

Temerar ca întotdeauna, pornesc pe scări în jos.

CAPITOLUL XII

RONDUL CONTINUĂ

Ultimele bistrouri au închis. Oraşul doarme.

Rulez agale prin străzi părăsite, luminate de un ecleraj la fel de palid pe cât de municipal, cum scria o femeie de litere de la Academia Fă-sluş.

Sunt în căutarea unui comisariat, sau a unui trecător susceptibil să mă îndrume. Dar Angers-ul doarme de rupe. Tot apucând pe diferite străzi (pe care le restitui de altfel imediat ce ies din ele) mă gândesc la tenebroasa mea afacere. Ciudată reacţie a mai avut şi povestea asta. Batalionul meu de elită s-a instalat la Caducet pentru a străpunge misterul care înconjura moartea celor trei medici precedenţi, şi, imediat după desfăşurarea efectivelor, am fost antrenaţi într-o prelungire năucitoare a acestei drame: moartea doctorului Longuant.

Cartea mea s-ar fi putut intitula „Cadavrul fantomă!" Păcat că nu se mai pârţâie bietul doctor! Astfel, mi-ar fi permis poate să-l reperez.

Revăd ultimele peripeţii... Îl ţineam pe Béru sub observaţii cu binoclul şi fonic din camera hotelului *Plat d'Etain*... Longuant fulmina de jos în sus auzind ce metode aplică Hippocrate al meu, pentru nunţi şi banchete. Fără să se mai poată stăpâni iese în fugă afară din cameră. Exact în acea clipă, comisarul San-Antonio, în persoană, a comis una

dintre cele mai mari erori din cariera lui: a încetat să mai observe casa. Dacă ar fi continuat să se uite pe fereastră ar fi ştiut de ce în loc să intre prin faţa casei, Longuant a înconjurat proprietatea, de ce a intrat în sala de radiografii şi s-a ascuns în spatele aparatului.

Tamburinez furios în volan insultându-mă într-o manieră atât de grosolană încât mă întreb de ce nu mă atac în justiţie pentru defăimare şi ofensă adusă unui ofiţer de poliţie în exerciţiul funcţiunii!

A doua greşeală a genialului, totuşi, San-A.: îl cuprinde frica de veneratul lui patron şi decide să ascundă cadavrul într-un cufăr gotic. Abia întoarce spatele, că Charlot şi Auguste, de la *Coursyvite Circus* vin să încarce mobilierul. După ce provoacă un accident, cei doi gogomani livrează lemnele freneticei doamne Favier. *Nu au părăsit încărcătura nici un moment.*

Apăs pedala, pentru că tocmai am zărit un cuplu lipit de un copac. Cei doi îndrăgostiţi sunt aşa de strânşi de trunchi încât se confundă cu ramurile lui.

Opresc în dreptul lor şi mă aplec pe fereastră:

– Hei, copii!

Interpelaţii îşi scot într-o sincronizare perfectă limba din gură şi mâna din slipuri.

Masculul întoarce spre mine o figură speriată, în timp ce pudica lui parteneră şi-o ascunde pe a ei în reverul hainei lui.

– Unde-i comisariatul, vă rog!

– De poliţie? se bâlbâie degustătorul de mucoase.

– De preferinţă, opinez eu.

– Luaţi-o pe bulevard, drept înainte. La al doilea semafor cotiţi la dreapta, acolo e.

Le mulţumesc şi demarez după ce i-am sfătuit să meargă la hotelul cel mai apropiat şi să se satisfacă.

Am citit rapoartele poliţiei în legătură cu madam Favier. Apărea din ele albă ca o hermină pe zăpadă.

Dar, ca şi fulgul în vânt, femeia a schimbătoare, nu?

Camionagii au ridicat o ladă conţinând un cadavru. Eu o deschid în salonul proprietăresei; e goală. Concluzia: mortul a fost ridicat fie în

timpul drumului, fie după livrarea mobilierului. Charlot Valoche pretinde că nu au părăsit încărcătura. Dacă e adevărat ce spune el, madam Favier a descoperit cadavrul. Dacă n-a spus nimic, înseamnă că e amestecată în afacere şi că nu-şi mai permite să se asocieze la o nouă crimă...

„Femeia e schimbătoare!"

„La donna e mobile!" cântă în tăcerea nopţii San-A. al dumneavoastră.

Şi încă ce schimbătoare e, văduvioara. Să avem pardon!

Firma comisariatului cu drapelul prăfuit, flasc precum mădularul unui diabetic şi gratiile exterioare constituie oarecum vitrina stabilimentului... Opresc pe dungile albe şi roşii de pe trotuar care interzic staţionarea şi intru în sucursala Curcănăriei celei mari.

Găsesc aici ce mă aşteptam să găsesc, respectiv: miros de picioare, de cafea şi de cărbune în combustie, plus trei cavaleri ai pelerinei, care joacă, sub fotografia în culori a preşedintelui de Gaule, cărţi.

Sosirea mea nu produce panică la bord, trezeşte doar un interes mediu. Domnii poliţişti îşi continuă partida de cărţi.

– De patru ori aşa! anunţă cel mai gras, etalând patru popi jegoşi pe ziarul care le serveşte drept faţă de masă.

Mă aplec pe deasupra contoarului de lemn.

– N-ai baftă cu monarhii, grasule, îi spun, amicul din stânga are un careu de nouari în perfectă stare.

Intenţionam să le solicit interesul, şi trebuie să recunosc, fără fanfaronadă, că am reuşit de minune.

Într-o sincronizare perfectă, cei trei jucători de belotă îşi aruncă jos cărţile şi se ridică. Pentru o străfulgerare, ai jura că sunt gemeni cu trei ramificaţii, atât le sunt privirile de identice, atât de deplin comunică prin glas.

– Cine eşti dumneata! explodează brigadierul, deţinător al acelui iluzoriu careu de popi.

Legitimaţia mea îi mătură ca o rază de apărare antiaeriană.

– Comisar San-Antonio! Scuzaţi deranjul, băieţi, căutam un loc de unde să pot da câteva telefoane.

Se îmblânzesc şi-mi strâng mâna pe care le-o întind.

– Ce vă aduce prin părţile noastre, domnule comisar? se interesează Carcul de popi, punându-şi chipiul pe cap.

– O afacere delicată, complicată şi ultraconfidenţială, amice. Îmi permiteţi să mă servesc de telefonul dumneavoastră?

Fără să-i aştept permisiunea, sar peste tejgheaua de lemn şi ridic receptorul.

– Puteţi să vă continuaţi partida, băieţi, zgomotul cărţilor de joc nu mă împedică să vorbesc!

Încep să râdă şi, docili îşi reiau locurile. Trebuie să spun că au ajuns la sfârşitul belotei şi că miza e importantă, fiind vorba de un trabuc.

Sun îndelung interurbanul mai înainte de a obţine vocea unei telefoniste somnoroase. Îi cer numărul de telefon al doctorului Bérurier din Caducet.

La celălalt capăt sună, răsună, zbârnâie, te scoate din sărite. În fine, cineva ridică. O serie de izbituri şi de onomatopee preludează organul Grasului.

– Aici, doctor Bérurier, vă ascult!

Ţinând cont de somn, vocea lui anunţă totuşi sechelele unei beţii ţepene.

– Pariez că iar te-ai alcoolizat! atac eu.

– Ah! Tu erai! Mi-a fost frică să nu fie vreo urgenţă!

Bombăne ceva la adresa unei persoane aflate foarte – şi chiar prea aproape de el.

„Trage-ţi fundul mai într-o parte, Mariette, că-mi ocupi tot locul!"

Aud un bodogănit. O palmă răsunătoare aplicată pe fese! Un strigăt!

– M-ar da jos din pat dacă m-aş lăsa, iapa asta! Ai zice că are treizeci şi şase de cururi! Oriunde m-aş suci dau peste ea!

– Alo! Arde pe undeva de mă suni la ora asta?

Apoi glasul furios se calmează.

– Cu Pinuche ai tras cheful?

– Şi cu amicul Narcisse! Mi ţi i-am blindat ca pe nişte polonezi. Dacă i-ai auzi, sforăie de parcă am fi la raliul Monaco.

– Cum asta, brigadierul a rămas peste noapte la Caducet?

– Ori aici ori în platanul din colţ, glumeşte Béru.

Şi către amica lui:

– Dă-mi încoace kilul ăla de vin alb, Mariette, când tresar din somn am limba ca un pachet de vată hidrocefală.

– Béru, am nevoie de tine...

– N-aî putea avea nevoie mâine dimineaţă?

– Fă liniştc, grotescule! Într-o jumătate de oră, comisariatul de poliţie din Angers are să te sune. O să fii pus în legătură cu Mathilde Favier, văduva primului doctor ucis. Mă urmăreşti?

– Şi ce să-i fac? Să-i prezint condoleanţele mele?

– Ai s-o întrebi în legătură cu tipul de care mi-ai vorbit şi care i-a făcut o vizită soţului ei cu puţin înaintea crimei.

– Rănitul cu păr cărunt?

– Chiar el. Pune-i toate întrebările pe care un poliţist mediocru, de talia ta, i le-ar putea pune în asemenea caz, ai înţeles?

– E în ordine, dar unde eşti acum?

– La Angers.

– Atunci de ce n-o freci tu singur, în persoană, din moment ce eşti la faţa locului? După câte mi s-a zis e o muieruşcă fâşneaţă care merită să fie dezbrăcată!

– San-A. are motivele lui care nu pot fi spuse oricui. Mulţumeşte-te să asculţi. Şi mai ales ai grijă să nu adormi în aşteptarea celui de al doilea telefon, promiţi?

– Şi soră-ta? mă întreabă nemulţumitul, lăsând receptorul în furcă.

Închid şi eu. Celor trei agenţi nu le-a scăpat nici o fărâmă din cuvintele şi gesturile mele. Se cred în faţa televizorului, la emisiunea „Drame şi melodrame".

– Am nevoie de ajutorul dumneavoastră, domnilor, rostesc cu gravitatea unui general de divizie, sacrificând două sau trei regimente în vreme ce studiază lista de bucate dintr-un restaurant.

– La ordinele dumneavoastră, domnule comisar.

– Luaţi o maşină şi mergeţi pe cheiul Lenflure la numărul 30, treziţi-o pe doamna Favier care locuieşte acolo şi aduceţi-o aici,

spunându-i că a apărut un element nou în cursul anchetei şi că e nevoie urgent de mărturia ei.

– Şi dacă refuză că ne urmeze?

– O să vă urmeze. Purtaţi-vă curtenitor, dar ferm. Când ajunge aici cereţi numărul 69 de la Caducet-sur-Parbrise, departamentul Cher et Tendre, şi puneţi-o în legătură cu domnul Alexandre-Benoît Bérurier, de acord?

*
* *

În seara asta, cheiul Lenflure e privat de lumina lunii, şi e la fel de întuneric ca în rectul unui negru.

Apropo de negru, băieţi, aş vrea, până una alta, să procedez la o mică precizare. Există pe lumea asta nemulţumiţi, bosumflaţi prin toate părţile, creiere degerate, plăpânzi, cu grefa glandelor prost făcută, dintre cei cu gândirea imperceptibilă, hrăniţi la gaze, abia conturaţi, nevolnici, care-ţi trezesc mila, cu dispozitivul electronic de dirijare gol, bătuţi în cap, bonzi-apostoli, parveniţi, târziu-veniţi, de dumnezeulemareiartălelor, din cei care tencuiesc cu rahat, din cei care se zbat pentru un scuipat de om, ciudaţi bărbaţi cu numele şi gura rău mirositoare, abia-prezenţi, orăcăitori, nedospiţi pleşuvi, ticăloşi nefericiţi, pângăritori de reputaţii care îşi imaginează, care gândesc, care afirmă, care pretind că San-A. lucrează în echipă, frumos eufemism pentru a declara că se foloseşte de sclavi. S-au găsit destui scârţa-scârţa pe hârtie militanţi, de nepublicat, rataţi şi răzrataţi care-mi solicită o slujbă în uzina mea de prostioare. Se oferă să pună punctul şi virgula sau să dea cu cremă troacele lui Béru. O slujbuliţă liniştită, asta şi-a dori cu ardoare. La nevoie mi-ar unge I.B.M-ul! Sau ar pagina manuscrisele care-mi sunt aduse, aceşti veştezi ştergători de cururi! Ei ştiu că San-A. merge bine şi atunci vor cu orice preţ să se bage şi ei în afacere.

Pentru spiritul lor străveziu ca o felie de somon afumat, tirajele mari nu li se par deloc a fi catolice. Bănuiesc un trust în spatele meu: POATE GENERALE Motors, Nu? Aspiră să ardă gazul la mine cum

alţii se scarpină la Gaz de Rance sau la Peugeot, cu gamelele lor pline de fasole ieftină pusă la încălzit pe radiatorul din birou! Bandă de avariaţi, valea! N-au decât să-l imite pe San-A., dacă e uşor, dacă primul nechemat ar putea mâzgăli pe o hârtie igienică între două suspine de constipat. Muncă de echipă, ce zici nene! Deci ei n-au citit că eu sunt un tip liber în spatele palavragelii mele, aceşti obscuri. Tocmai pentru că sunt teribil de singur, îmi dau osteneala să le înfierez viaţa abjectă, acestor purulenţi! Ia spuneţi, pârţomanul, după părerea voastră, a avut slugi?

Gata. Îmi stătea pe inimă, acum mă simt mai bine. Ţineam să le spun în acest text că nu reprezint o situaţie solid fondată. Nu ofer avantaje sociale. Trebuie să-i orientez pe aceşti heruvimi inconştienţi spre alte perspective de viitor, să-i feresc să se cufunde prea mult în iluzii deşarte, că pe urmă, sărmanii, o să le treacă dincolo de cap. Şi-ar sufla repede în batistă materia cenuşie dacă n-ar fi opriţi la timp. Nu, dragii mei: n-am nevoie de nimeni. Sunt şi din aceia care curtează mai multe persoane, dar diareea se răspândeşte de la sine, de la cap la izmene. Înainte de a vrea să colaboraţi la scrisul meu, învăţaţi mai întâi să mă citiţi. Şi dacă găsiţi textele mele atât de tâmpite încât să le puteţi imita, vă dau un sfat bun: citiţi altceva! Acum am terminat, cerându-mi adânc iertare pentru această paranteză celor atât de drăguţi pe care nu-i priveşte mica mea furie.

Spuneam...

Cheiul Lenflure era lipsit de lună în seara asta şi că era la fel de luminat ca rectumul unui negru!

Şi pe urmă, de ce s-or fi numind persoanele astea negri? Mereu aceeaşi grijă de defăimare a albului de Spania, a blestematului de lăptar! Domnul puet are uneori vin alb! Am să răspândesc zvonul să văd dacă aşa ceva îl deranjează.

Un preşedinte-poet ar trebui să fie teribil de haios, nu? Vouă v-ar plăcea aşa ceva? Ar promulga legile în versuri (în loc să le promulge împotriva tuturor).

„Un arbore pe T.V.A.
Îşi leagănă frunzele..."

Reiau...

Cheiul Lenflure era lipsit de lună în seara asta, şi era la fel de luminat ca un portmoneu de scoţian.[1]

Îmi las maşina în spatele arborilor care mărginesc promenada Englejilor şi aştept.

Dar nu multă vreme. Abia mi-am stins farurile că o maşină neagră se şi opreşte înaintea numărului 30 şi din ea coboară brigadierul cu careul de bărboşi.

Aproape imediat, lumina se aprinde la primul etaj. Se deschide o fereastră. Recunosc de departe bustul preafericitei Mathilde. Urmează un schimb de cuvinte; apoi, ea se retrage din cadrul ferestrei, ca dama cu umbrela de barometre elveţiene când urmează să plouă. Câteva minute mai târziu, văduva deschide uşa. O nouă discuţie. Această plimbare nocturnă nu pare s-o entuziasmeze pe doamna Favier. Începe să-şi spună că poliţia se simte bine la ea; dar prestigul uniformei obligă. Domnii şi doamna o pornesc la drum.

Bineînţeles, aţi şi priceput că San-Antonio nu aştepta decât această plecare pentru a se înfăţişa prevăzut cu sezamul lui tradiţional.

Cric-crac!

Sau, mai exact fric-frac, şi iată-mă înăuntrul casei.

Ca poliţist conştiincios ce mă aflu, care apriori se îndoieşte de orice, inclusiv de simţurile sale, mă întorc să explorez cufărul. Nici o problemă: e gol. Îl adulmec. Miroase a deodorant. Am impresia că s-a încercat alungarea miasmelor cu spray Belodore. Traversez casa şi ies prin uşa bucătăriei, care dă într-o curticică pavată. Un soi de spălătorie dezafectată serveşte drept debara. O parte a mobilierului adus din Caducet se află încă aici: două mese, un bufet, scaune... Nici urmă de defunct. Longuant s-a escamotat. Sau mai curând a fost escamotat.

Hai, hai, comisarule, gândeşte... Doamna Favier e singură. Procedează la aranjarea lucrurilor... Cineva trebuie că o ajută. Ea n-a putut căra singură în salon cufărul gotic care cântăreşte trei sute de livre (nedevalorizate). Ar fi trebuit să-l întreb pe Charlot dacă i-au dat vreo

---

[1] E cazul să mă opresc de a înfige sulițe ca un torero şi să-mi continuu povestirea. (n.a.)

mână de ajutor clientei... Foarte probabil... Să admitem. Doamna Favier face puţină curăţenie, şterge praful, deschide lada...

O! Scuzaţi, domnule doctor!

O dată depăşită surpriza, se decide să ascundă mortul. Cum? Nu-i vorba de un manechin din răchită, ar zice regretatul meu camarad Anatole. O femeie slabă nu l-ar putea cără. Deci, are nevoie de un complice!

Mă întorc în casă şi explorez pivniţa fără a descoperi nimic suspect.

San-A. rămâne perplex.

Ce concluzie să tragă?

Mă aşez călare pe cufăr, sperând că sufletele strămbunilor, care au locuit aici mai înainte, îmi vor veni în ajutor. Cunosc artişti care lucrează cu instrumentele iluştrilor înaintaşi de parcă un pic din geniul lor le-ar fi astfel transmis. Compozitori compun pe pianul lui Debussy sau Ravel, în vreme ce pictori mâzgălesc pe şevaletul lui Corot sau Delacroix. Eu am încercat să scriu pe un Underwood de Rabelais cu pixul lui Voltaire, dar n-a fost concludent; afurisiţii şi-au luat talentul în buzunarul interior la lintoliului.

După un timp de meditare, mă duc şi închid uşa cu cheia, sting toate luminile şi mă ascund după draperiie duble de la fereastra sufrageriei.

Pentru ce? Pentru că telefonul se află în această încăpere şi, dacă Mathilde are un complice, îl va alerta cu siguranţă la întoarcerea de la comisariat.

Bine gândit, nu?

Vă mulţumesc că mi-aţi spus.

CAPITOLUL XIII

TREBUIE SĂ PLEZNEASCĂ SAU SĂ SPUNĂ DE CE!

Fierb mocnit vreo douăzeci de minute mai înainte de a percepe un uruit de motor urmat de zgomotul frânelor. Cheia doamnei Favier se învârteşte în broască. Aud confuz nişte: „Noapte bună, doamnă! – La revedere, domnilor." Vestibulul se luminează, uşa se închide. Afară, maşina poliţiştilor demarează din nou.

Încremenit în spatele draperiei, fac la fel ca în adevăratele romane poliţiste: îmi ţin respiraţia. În toate romanele poliţiste, la un moment dat, eroul îşi ţine răsuflarea. Sper să nu pretindeţi contrariul! Atunci, lăsaţi-mă şi pe mine să mi-o ţin, şi mai daţi-mi pace!

La pândă pentru vânătoarea mea de nopţi angevine, urmăresc comportamentul şmecheriţei. A intrat în salon. Un clinchet de pahare, un gâlgâit: îşi remontează moralul. Ciudat circ, nu-i aşa, madam Favier? Ah! nu-s roz toate nopţile văduvei unui soţ asasinat!

Aştept, sigur că are să vină să telefoneze unui individ. O simt. Întreaga mea fiinţă o prevesteşte. Pun pariu patru contra unu.

Lumina din vestibul se stinge. Pasul suplu al gazdei mele face treptele să scârţâie. Asta-i bună! Urcă să se culce! Of! Ia spune San-A. iar ai dat-o în bară, băiete? N-o fi sunat clipa să-ţi deschizi un comerţ cu mărunţişuri, de care să te ocupi împreună cu Félicie?

Merită să studiezi problema, băiete. Fiindcă, în sfârşit, ori ţi-ai pierdut minţile ori ai ghinion. Şi într-un caz ca şi în celălalt ar fi mai bine să schimbi meseria.

Sus, chiar deasupra capului meu, Mathilde procedează la a nu ştiu câta dezbrăcare. Se duce în sala de baie pentru a-şi împrospăta faţa şi se şterge.

O bună bucată de vreme o aud zvârcolindu-se în pat. Recunosc muzicuţa somierei pe care, cu o oră mai înainte, am dat un recital şi eu. În fine scârţâiturile se distanţează.

Încetează. Doamna Favier n-a telefonat.

Doamna Favier a adormit...

Ca cineva care are conştiinţa în repaos.

Îmi scot mocăsinii, îi bag pe fiecare în câte un buzunar al hainei şi, silenţios ca o umbră (mereu potrivit limbajului marilor mei confraţi), mă întorc să meşteresc încuietoarea pentru a putea să eliberez locul lăsându-l curat.

*
* *

Un biet San-A. foarte dezamăgit urcă în maşină. Un San-A. care, moralmente, e cu coada între picioare, prieteni. Un San-A. cuprins de îndoieli. Dacă ar exista o mutră capabilă să explodeze o oglindă, aşa cum o piatră pulverizează un geam securit, aceea ar fi a mea. Nu-i momentul să mă aşez pe bideu, după modelul lui Robespierre (în grădina mea). Mintea mi se răceşte mai repede ca soarele. Şi cu toate astea, nimic nu-i mai incandescent (şi indecent) ca un craniu de om. Uneori, la restaurant, mă uit la câte un grup de indivizi care iau masa. Am impresia că un abur uşor pluteşte deasupra lor. Dacă priveşti mai cu atenţie, constaţi că din capetele lor iese fum, ca din bălegarul răspândit peste arătură.

Totul este aşa de precar, aşa de palid că-ţi vine greaţă să te şi gândeşti. De ce să te agăţi? Plutim în derivă, în plină mizerie, biete iceberguri pe cale de a se topi! Creaturi insignifiante! Toţi, mai mult sau mai puţin,

nişte self-rahaţi-men... Din când în când, câte o dragoste frumoasă din perioada rutului, şi pe urmă comedia s-a sfârşit! Aceste consideraţiuni considerabile de idiot siderat, vă dau temperatura moralului meu.

Îmi pun moara în mişcare şi mă pregătesc să bag în viteza întâi, când ceva îmi blochează atenţia. Fac o magnifică oprire din zbor. Sau, pentru a fi mai precis, o magnifică stopare a volanului, pentru că, aruncând o ultimă privire căsuţei de vădană, zăresc o pânză albă agăţată de pervazul ferestrei din dormitor. Nimic deosebit dacă stai şi te gândeşti, *dacă n-ar fi faptul că această piesă de lenjerie nu se afla acolo când au venit poliţiştii după şarmanta damă.*

Concluzia, numai ce a spânzurat-o.

O să-mi spuneţi că tuturor li se întâmplă să pună la uscat ceva pe o bară de sprijin. V-aş răspunde că da, cu condiţia ca temperatura de afară să fie propice. Or, în Angers burniţează de la sosirea mea. Nu-i tocmai o ploaie, ci mai curând o brumă otomnală.

Pânza evocă drapelul alb al unei capitulări. Nu pot să mă împiedic să nu văd aici un semnal. Cu un gest brusc, întrerup contactul. Sforăitul motorului moare şi o linişte reconfortantă îmi învăluie mintea.

Un semnal!

Rufa se decupează pe faţada cenuşie ca dreptunghiul alb al cenzorilor de la televiziune. Cei care n-au, în mod fatal, conştiinţă pentru ei, dar au, în orice caz, pentru noi! Pare să strige „achtung".

San-Antonio, ce fler, nu-i deloc perturbat aşa cum te temeai, aşa ai zice?

O piesă de lenjerie-semnal atârnată de fereastră, reprezintă ceva. În general, înseamnă: „Imposibil azi: încornoratul e acasă." Numai în provincie a pune coarne rămâne un sport. La Paris, coarnele se pun în goana mare. Faci dragoste fason snack. Cam în genul: „Nu-ţi scoate sutienul că suntem în depăşire". Uneori eşti aşa de grăbit că îţi greşeşti partenera în înghesuială. „Oh! scuzaţi-mă doamnă, din cauza hainei de panteră, v-am confundat cu metresa mea! – Nu face nimic, tataie, toată plăcerea a fost de partea mea!"

În vreme ce în provincie, amorul se face pe îndelete. Adulterul încă mai excită. Drăguţa doamnă Cutărescu şi negustorul de mobile!

Garajistul şi lăptăreasa! Floriseasa cu adjunctul primarului! Spiţerul-preşedinte al penis-clubului cu toate aceste dame. E vremea slipului în subprefecturile noastre. Ziua de concediu a doctorului Farbiol face parte din viaţa comunală. Proprietăresele micilor hoteluri, în general situate în afara târgurilor, primesc personaje importante care schimbă după bunul lor plac deciziile executorii ale prefecturilor.

Eu am impresia totuşi, că în cazul de faţă, ştergarul doamnei Favier îmbracă o altă semnificaţie. Pun pariu pe primul tom al operelor mele complete contra unei bucăţi de brânză de Savoia, că văduvioara aştepta o vizită care acum o sperie. N-are alte posibilităţi de a-şi preveni viitorul musafir, fără îndoială, pentru că îşi crede telefonul pus sub observaţii.

Aprind o ţigară ca să mă ţină treaz. Te ajută să gândeşti. Dovada, că la al treilea fum mă duc să deschid portbagajul maşinii în care se află undiţa mea de pescuit. Să nu trageţi concluzia că sunt un pescar împătimit, dar pescuind în general în ape tulburi, am prins dragoste pentru râuleţe. Îmi scot undiţa din teacă, deblochez mulineta şi traversez strada. Două zvâcnituri de mână şi hop! Cârligul cu trei ramuri agaţă prosopelul.

Rulez uşor, după ce am eliberat o crestătură a bobinei ca să nu facă zgomot. Un joc de copii. Pânza alunecă de pe bara de sprijin şi-mi cade în cap. O scot din cârlig, o fac ghem şi mă duc s-o arunc ceva mai departe. După care îmi aranjez la loc undiţa şi reaprind Pall Mall-ul. Nimic mai dificil ca a ţine aprins un Early Morning.

De data asta e numai bun pentru o noapte albă. Îmi amintesc de divanul Edithei unde ar fi fost aşa de plăcut să tragi un pui de somn, strângând-o pe puştoaică în braţe.

*
* *

În ciuda hotărârii mele, am adormit. Trecerea unei motorete Solex mă trezeşte. Zorile palide şi năclăite alungă misterul cheiului Lenflure. Îmi frec ochii clănţănind din dinţi, din pricina frigului perfid al dimineţii. Un muncitor bătrân, purtând un rucsac în spinare, trece pe o bicicletă pârţâitoare agăţată de fund. E ora şase.

Îmi masez picioarele anchilozate. De pe cealaltă parte a fluviului, pe ici pe colo, lumini. Pe stânga la vreo treizeci de metri, locuinţa doamnei Favier e cufundată în tăcere.

Somnul m-a înveselit. În ciuda obrajilor neraşi, a membrelor amorţite, în ciuda dimineţii răcoroase, inexplicabil, sunt în bună dispoziţie. Cred că după un duş şi o cafea, aş fi în măsură să obţin o medalie de aur la Jocurile Olimpice ale optimismului.

Şi cu toate astea, n-am nici un motiv deosebit să fiu bucuros, dimpotrivă. Nu s-a întâmplat nimic. Sau, dacă s-a întâmplat, eu nu mi-am dat seama. De altfel, în realitatea diurnă, îmi spun că prosopul n-o fi avut nici o semnificaţie. Numai că eu, mă cunoaşteţi, în proiectorul meu se află mereu un film. Aşa e San-A.; n-o să-l schimbaţi. Gata să-şi facă tot felul de idei. Tot aşa de generos în invenţii ca şi în amor (unde, de fiecare dată, a fost declarat învingător prin aruncarea buretelui!).

O furgonetă verde apare din faţa mea, încetineşte şi trage pe bordură, unde mă aflu şi eu. Abia am timp să mă arunc într-o parte pe banchetă. Portiera se trânteşte... Văd trecând prin faţa geamului meu silueta unui bărbat în impermeabil bleumarin, pe cap cu o şapcă din acelaşi metal. Număr până la şase înainte de a mă ridica. Bărbatul merge drept spre uşa doamnei Favier. Bate...

Mai puţin tare ca inima mea!

Ah! Ce imn de veselie răsună în pieptul meu valoros. Din nefericire n-am timp să-l ascult. Timpul mă presează... Cobor discret geamul aburit. Ce bine am făcut că m-am ascuns sub copaci! Fereastra de la etajul întâi se întredeschide. Apare frumosul chip somnoros. Din punctul meu de observaţii, constat că gentila văduvă pare foarte speriată.

– Am atârnat prosopul! face ea.

Teribil ce mulţi oameni îşi spun secretele în gura mare. E destul să ciuleşti urechea. Veritabilul spion e cel care încetează de a se asculta gândind, pentru a-i asculta pe alţii vorbind.

– A căzut! adaugă Mathilde arătând spre şervetul de pe trotuar, unde l-am aruncat eu ghem.

Musafirul se uită în jurul lui; presimţindu-i reacţia, m-am ascuns din nou.

– Nu face nimic, deschide! rosteşte el.

Trece un moment. Cheia se roteşte în broască.

– Fii bun şi ridică şervetul!

O femeie practică, această madam Favier. Bănuiesc că-i plac banii; scena ei de seducţie de la firma Coursyvite, pentru a obţine un rabat, e o dovadă.

Uşa se închide din nou.

Piticuţul meu, trezit de-a binelea, mă trage de mânecă.

– Şi acum, dom'le comisar, mă întrebă el, care vă sunt proiectele?

– Ai să vezi, puştiule!

San-A. coboară din maşina lui de satir. Execută câteva flexiuni ca să se dezanchilozeze şi traversează strada[1]. Ajuns la uşă, trage cu urechea.

Mathilde şi matinalul ei musafir au urcat la primul etaj.

Intră iar în joc, sezamule!

Pătrund în locuinţă.

Fără să mă şterg pe picioare.

* * *

Câinii ar fi dotaţi cu un auz fabulos, aşa se zice! Pe lângă San-A. nu-s decât nişte bieţi clienţi ai Sonoton-ului, prieteni.

Am o manieră de a-mi mobiliza toate simţurile în serviciul unuia singur care mi-ar permite să înşel orice radar.

Tipul în impermeabil bleumarin şi Mathilde tropăie în camera vecină celei în care am avut plăcerea să beneficiez de favorurile ei (care nu sunt favoruri ale regimului).

– Mă întreb cum de ai putut face aşa ceva! declară noul sosit.

– Nu mă întreba, răspunde cucerirea mea.

Şi adaugă, explicativă:

– M-am folosit de o funie.

Curiozitatea mea a muşcat momeala, cum zic pescarii de ştiuci.

---

[1] Ori de câte ori aveţi ocazia, vorbiţi de dumneavoastră înşivă la persoana a treia, asta o să vă confere importanţă.

Général des Geôles.

S-a folosit de o funie ca să facă ce?

– Şi zici că, reia vocea masculină, te-au dus la comisariat în toiul nopţii ca să vorbeşti cu Caducet-ul?

– Când i-am văzut pe agenţi mi s-a făcut tare frică. Le-am propus să sune la Caducet de aici, dar mi-au spus că trebuia să-i însoţesc...

– Şi ce te-a întrebat poliţistul?

– Dacă-l cunoşteam pe Berthoux. I s-a descoperit existenţa... Părea să ştie o groază de lucruri.

– Şi ce-ai răspuns?

– Că n-am auzit niciodată vorbindu-se de omul acesta, bineînţeles. Dar poliţistul s-a îndârjit. Mi-a făcut o descriere foarte precisă. După mine, ştie că Berthoux a locuit la noi o vreme.

Se întrerupe ca să-l întrebe:

– Şi cum ai să faci?

– Nu-i treaba ta.

Individul nu pare a fi deloc un ins comod.

– S-a luminat de ziuă! remarcă Mathilde.

– Mersi, am observat.

– Să presupunem că-i supravegheată casa? Sunt sigură că poliţia are unele îndoieli.

– Un motiv în plus să acţionăm cât mai repede!

Decid că o intruziune a mea ar fi oportună; scot pistolul şi-i ridic piedica.

Urc scările, având grijă să-mi pun piciorul pe partea lor îngustă pentru a evita scârţâitul.

Iată-mă ajuns pe palier. Cu mâna stânga apăs pe clanţă şi împing violent uşa de perete.

– N-am venit prea devreme? întreb eu.

Draga Mathilde scoate un ţipăt şi se aşează pe pat.

Pe patul unde zace cadavrul regretatului Longuant.

Deci, mortul se găsea bine mersi în casă! Triplu idiot, San-A., care n-a explorat decât pivniţa şi dependinţele. Puteam eu să-mi imaginez că madam Favier ar putea trage carcasa doctorului în camera de oaspeţi?

Cu ajutorul unei funii, precizase ea.

Îl iau la ochi pe insul în impermeabil albastru. E de talie mijlocie, cu nasul ca un cioc de vultur şi privirea de uliu.

– Mi-era teamă că n-am să ajung la timp pentru funeralii, glumesc eu, după ce mi-am recuperat toată splendoarea.

Se uită la mine cu o privire rece.

– Cine eşti dumneata? mă întreabă el.

– Comisar San-Antonio. Dar dumneata, dacă nu sunt prea indiscret?

Se abţine să-mi dea un răspuns.

– Ai văzut că aveam dreptate, îngână Mathilde. Eram supravegheată.

– Intim, draga mea, îi arunc eu.

Dar ea nu mă ascultă. Se uită undeva în spatele meu. Aud un trosnet. Într-o străfulgerare îmi spun că tovarăşul Ochi-de-Şoim n-a venit singur. Cineva rămăsese în furgonetă. Fii atent la pene, San-A.! Fac un salt într-o parte. Exact în acea clipă simt un şoc violent în spate. O lovitură puternică îmi taie respiraţia, dragele mele. Cu toate astea descriu o întoarcere. Un grăsan a ajuns la jumătatea scării. Doar pieptul îi apare deasupra palierului. Mâinile îi atârnă. Remarc pe fizionomia lui o expresie batjocoritoare.

Stau în faţa lui cu un pistol în mână; iar el pare să-şi râdă de mine. Ca şi cum ar fi sigur că revolverul meu nu-i încărcat.

Ezit să trag în el pentru că atitudinea lui nu-i belicoasă. Mă întreb ce mi-o fi aruncat în spate de sufăr în aşa hal. Mă uit pe jos, aşteptându-mă să dau cu ochii de un obiect teribil de contondent, ca bila de marmură a unei scări, de pildă. Dar pe duşumele nu se vede nimic. Trăiesc un moment de intensă surpriză. Mă uit la Mathilde. Pare îngrozită şi-şi apasă gura cu mâna. Insul în impermeabil continuă să mă măsoare foarte serios.

Îmi spun: „Dar ce se întâmplă? De ce fac mutrele astea toţi trei?" Ceea ce şochează e latura *neverosimilă* a atitudinii lor.

Se comportă de parcă aş fi mort. Nu mai ţin seamă de prezenţa mea! Nu mai constitui un pericol pentru ei. Constatarea mi se pare groaznică.

– Ce-i asta! îngân eu.

Sunetul glasului meu mă surprinde. E firav şi spart. O voce de bătrân răcit.

Revolverul îmi pare că atârnă trei tone. E aşa de greu că braţul îmi coboară progresiv învins de greutatea lui.

– Dumnezeule, eu...

Ceva pârâie în capul meu. O ciudată sfârşeală mă cuprinde. Ca atunci când faci o baie foarte fierbinte după ce ţi-a fost frig tare. E plăcut, dar frigul persistă încă, undeva în tine.

Încerc un pas înainte. În această mişcare, şi pentru un timp scurt, mă zăresc în întregime datorită unui joc de oglinzi. Cea care tronează deasupra şemineului reflectă şifonierul cu oglindă. Şi în această oglindă a şifonierului se vede din spate San-Antonio al dumneavoastră. Mânerul unui pumnal îi iese din haină şi o dâră de sânge începe deja să se prelingă.

Mă străbate un frison îngheţat. „Ticălosul! Ah, trădătorul!"

Într-un reflex absurd, apăs pe trăgaciul revolverului, care se descarcă nebuneşte în pardoseală. Privesc, prostit, apărând o suită de găuri dinaintea picioarelor mele. Imposibil să ridic arma. Îmi spun că ultimele proiectile o să mi le trag în pantofi. Dar puţin îmi pasă. Unul în plus, unul în minus de vreme ce tot sunt terminat! Imposibil să respir. Mă simt complet blocat. Devin spongios, ireal. O panică îndepărtată încearcă să pună stăpânire pe mine.

Dar nu reuşeşte.

Moartea?

Şi pe urmă?

CAPITOLUL XIV

UN CAPĂT DE VOAL... SAU DE GIULGIU?

Extraordinar câte gânduri îţi bântuie mintea când eşti în agonie.

Se aseamănă cu nişte vise. Dar nu sunt vise. Mai curând o recapitulare deformată a vieţii tale.

Trecutul te interesează din ce în ce mai puţin: un spirit pur e străin amintirilor materiei. El nu recunoşte obligaţiile terestre ale acesteia.

Revăd anumite acte ale lui San-Antonio şi mă mir că l-au putut preocupa. Pe atunci trăiam. Acum nu mai sunt decât o scânteie indecisă. Un punct luminos care caută în tenebre secretul unei noi combustii.

Ghicesc că trebuie să fac o ucenicie, să suport o penitenţă mai înainte de a afla. Mi-e capul fierbinte, iar restul trupului rece.

Oare o să mai dureze multă vreme? Prin ce trec eu acum aparţine vieţii sau morţii? Îmi părăsesc măruntele preocupări pentru a visa că trupul meu fragil a fost frânt, că e trecut printr-o imensă sită. Sitei îi este imprimată o mişcare regulată de clătinare; carnea mea se împrăştie în pulbere prin reţeaua ciurului, numai oasele îmi rămân înăuntru.

Mă smulg din acest somn şi, brutal, cu fulguranta cruzime a unui flash, realitatea mă izbeşte în faţă. Sunt întins pe planşeul metalic al unei furgonete în mers. De aici mi se trăgea mişcarea trepidantă care m-a făcut să mă visez într-o sită.

Sunt dus undeva... Şi nu sunt singur!... Legată alături de mine, se află Mathilde Favier... Şi, ceva mai departe, cadavrul lui Longuant. Bietul Longuant, când o să aibă dreptul la odihna veşnică? Merită şi carcasa lui itinerantă un mormânt decent...

Zăresc, strălucind în penumbră, privirea înnebunită a tinerei văduve. Are aceiaşi ochi ca mai înainte când fixa pumnalul înfipt în spatele meu. Atunci încă nu ştiam că fusesem înjunghiat. Crezusem că era vorba de o simplă lovitură. Îmi spuneam: e bila de pe scară care mi-a fost aruncată în spinare. O căutam pe jos... Biet idiot! Şi ceilalţi care nu se mai temeau de mine, deşi aveam un pistol în mână! Trebuie că făcusem o mutră groaznică de m-au considerat inofensiv. Moartea e ca şi încornorarea: persoana în cauză e ultima pusă la curent. Respir cu zgârcenie, de pe o singură parte, cu un capăt de plămân, aşa am impresia. Încerc să-mi schimb poziţia.

– Nu! rosteşte Mathilde cu o voce patetică, nu mişca!

Sunt surprins să constat că-i aud limpede vocea. Sunetele nu mai sunt alterate. Dintr-o dată, descopăr uruitul motorului, scrâşnetul frânelor, zgomotele din cutia de viteze.

– Ai grijă să nu te mişti, reia văduva.

– Cuţitul e tot în spatele meu?

– Da!

Propria mea imagine, întins pe jos cu un cuţit între coaste mă revoltă indicibil. Acel corp străin implântat în carnea mea îmi pare monstruos. Îmi imaginez ce stricăciuni continuă să-mi ocazioneze: fibrele pe care le taie, vasele pe care le rupe, sângele pe care mi-l varsă, infecţia pe care mi-o organizează. Haincle îmi sunt lipite de corp. Mă zdrobeşte un rău mai mult moral decât fizic. Îmi trece prin cap că am să leşin şi această perspectivă mă uşurează cum te uşurează gândul la un somn apropiat atunci când eşti foarte obosit.

– Ce cauţi dumneata aici? bolborosc eu.

De ce pun această întrebare? Ce mă mai interesează de acum înainte toate circumstanţele acestei afaceri, o dată ce eu sunt terminat! Reflex de copoi? Raţa care tot mai fuge în pofida loviturii de satâr care a decapitat-o? Puţin îmi pasă de răspuns. Soarta doamnei Favier mi-e indife-

rentă vertiginos. Mă şi gândesc la altceva. Îmi spun: „Aşa îţi trebuie, San-A. Ai comis o greşeală profesională de neiertat. Mai înainte de a o lua pe urmele tipului în impermeabil, trebuia să te fi asigurat că nimeni nu-l însoţea. Dacă ai fi aruncat o privire, numai una, în direcţia furgonetei, nimic nu s-ar fi întâmplat. Dar a trebuit să sari ca un câine de vânătoare care intră în transă de îndată ce-şi vede stăpânul luându-şi puşca din cui! Recrutule! Cel mai lipsit de experienţă, cel mai mărginit[1] dintre gardieni ar fi avut reflexul să verifice spatele frontului! Viaţa ta a fost o succesiune de zaruri aruncate aiurea. Tu le dai drumul să se rostogolească fără să ştii dacă cele ale adversarului sunt trucate sau nu.

– M-au luat cu forţa, mă lămureşte tovarăşa mea de furgon.

Reuşesc să articulez:

– Cum?

Despre ce vorbeşte femeia asta? Ideile mele îşi fac bagajul. Pentru a le aduna, mi-ar trebui un fărăşel şi o mătură!

– În ultimul moment m-au obligat să iau loc...

– E o nebunie, murmur eu. Dacă îşi închipuie că vor trece neobservaţi... Dispariţia dumitale...

Mă cuprinde o ameţeală teribilă. Încetez să mai fiu coerent şi mă prăbuşesc în abisurile insondabile ale unui vârtej.

*
* *

O pală de aer rece mă trezeşte.

S-a deschis uşa furgonetei. Un miros de muşchi şi de brad, cântece de păsărele, ajung până la mine.

Printr-o ceaţă aurie îl zăresc pe aruncătorul de cuţite şi pe amicul lui în impermeabil pe fundalul unei zile însorite. Amândoi îl trag pe Longuant de picioare, fără menajamente, ca nişte docheri americani manipulând bagaje. Se aude o bufnitură. Tipii dispar pentru moment şi se întorc după Mathilde. Acelaşi tratament. Tânăra femeie scoate un ţipăt puternic.

---

[1] Există. Puţini, dar există! (n.a.)

– Gura! tună o voce.

Un nou strigăt al doamnei Favier, dar acum e vorba de un plânset.

Mă forţez să mă răsucesc pe burtă. Mă vor trage şi pe mine de picioare. Dacă am să cad pe spate, s-a zis cu San-Antonio. Bine fac, deoarece celor doi indivizi puţin le pasă de sănătatea mea. Mă prăbuşesc pe pământul acoperit de frunze moarte. Căzătura îmi răsună în tot pieptul. Domnii mă cramponează de mâini şi de picioare şi traversează cu mine un luminiş, până la o maşină mare americană, albastră, transformată în ambulanţă.

– Ţi-ai putea recupera cuţitul, remarcă Impermeabilul-cu-nas-de-vultur.

– În felul ăsta risc să-l termin, obiectează celălalt.

– Ei şi?

– Poate că Şeful o vrea să-i pună ceva întrebări?

– Ah! da, ai dreptate.

Mă aruncă pe burtă peste o targă şi întind o cuvertură pe spatele meu. Trebuie că-s ca o machetă a circului Amar. De obicei stau altfel ca să împung cuverturile.

Pornim din nou la drum. Mintea mea de copoi, cu toate astea, trage nişte deducţii. Furgoneta era o maşină furată. Ei nu lasă nimic la voia întâmplării... Acum, la volanul acestei cinstite ambulanţe vor coborî ancora în portul de origine.

Ba mai au şi tupeul să branşeze sirena, care urlă din răsputeri „ua, ua, ua!"

Daţi-vă la o parte oameni buni, trece San-Antonio.

Tipii nu vorbesc între ei. Madam Favier se uită mereu la mine neliniştită. Din exterior, lumea ar putea crede că e viitoarea mea văduvă, nu?

*
* *

Nu ştiu cât a durat drumul.

Când maşina se opreşte mă simt mai bătrân cu o sută de ani. N-a mai rămas mare lucru valabil din mine. Poate că s-ar mai putea recupera

câteva bucăţi, pe ici pe colo, pentru a fi grefate unora mai puţin compromişi. Rinichii, ochii, siamezele?

Ca şi anterior, Longuant e tras primul. Caraghios, dar el produce un pârţ puternic când e scos din ambulanţă. Ultimul, probabil! Dă recitalul de adio, bietul doctor! Trimite o bezea mulţimii. Sau îşi exprimă, de acolo de sus, părerea în legătură cu tot balamucul ăsta.

Pe întinderea plată bate un vânt puternic. Pentru că am debarcat pe un platou. Zăresc un câmp imens cu iarbă cosită, în capătul lui cu un catarg alb în vârful căruia flutură o mânecă de aer în dungi albe şi roşii.

Un teren de aviaţie... Mâneca îmi aminteşte de o festivitate, nu mai ştiu care! Şi pe urmă de un cântec din sala de gardă, bineînţeles. Şi pe urmă de Liban. Călătoria va urma acum în avion?

Nu, totuşi... Băieţii, care-mi cară targa, urcă nişte trepte. Pătrundem într-un local în care domneşte un miros de mucegai. Descopăr o încăpere vastă tapetată cu o hârtie verzuie, umflată de umezeală. E mobilată cu un birou vechi din lemn de brad şi cu câteva scaune. Un clasor... Hărţi pe pereţi... Două ferestre mari coboară aproape până la nivelul pardoselei. Unele ochiuri de geam au fost înlocuite cu calendare pentru a opri vântul de pe platou. Totuşi curenţi de aer miaună din când în când.

Oamenii mă lasă pe jos. Zăresc din profil fanioane triunghiulare, imprimate cu iniţiale şi cifre... Individul cu impermeabilul a dispărut. Grasul, cel care mi-a înfipt cuţitul în spinare, îşi aprinde o ţigară fredonând *Granada* printre rotocoalele de fum.

Un zgomot de uşă. Zgomot de paşi. Un alt individ, pe care nu-l pot vedea, se imobilizează în faţa brancardei mele. Nu zăresc din el decât un picior în salopetă. Restul se pierde, în afara câmpului (de aviaţie).

– Duceţi-l în salon! rosteşte el în cele din urmă... Dar mai înainte aşterneţi nişte ziare pe jos, n-am chef să-mi murdărească mocheta!

„Asta-i bună, îmi zic, am început să delirez... Mă aflu într-o magherniţă în ruine, şi eu aud pomenindu-se de salon, de mochetă..."

După un moment, oamenii se întorc după mine. Traversăm o bucătărie sordidă. Continuăm să mergem înainte. Brusc, se schimbă decorul, ca la Folies-Bergère. Pătrundem într-un salon luxos, cu mobile confortabile. Aplecând uşor capul, mai văd încă bucătăria, dar zidul

culisează şi ea dispare, interceptată de un panou tapetat cu mătase purpurie în mijlocul căruia a fost agăţată o reproducere după Vlaminck.

Sunt lăsat jos.

– Permiteţi? întreabă Ochiul-de-Şoim.

Se apropie de o masă rulantă, alege o sticlă şi îşi toarnă un pahar. Un al treilea bărbat pătrunde atunci în câmpul meu vizual şi se lasă picior peste picior, într-un fotoliu ultramodern, sub formă de ou.

E un tânăr înalt, de vreo treizeci de ani, blond şi nonşalant. Are ochii atât de albaştri că par aproape albi. Obrajii îi sunt cam greoi. Deşi poartă o salopetă de mecanic, din toată persoana lui se degajă ceva rafinat, elegant, autoritar şi infinit de periculos în acelaşi timp.

– S-ar părea că aveam de a face cu comisarul San-Antonio, rosteşte în cele din urmă.

Vorbeşte cu dinţii. Are un uşor accent, dificil de identificat, care s-ar putea să fie doar un defect de pronunţie?

Nu răspund. Nu fiindcă mi-ar lipsi puterile, dar mi se pare superfluu să-i fac conversaţie tipului.

– Mă poţi auzi? insistă el.

Doamne iartă-mă, am ajuns chiar aşa de rău încât se îndoieşte de luciditatea mea?

Mucles, San-A. Simt acum fierul în rană. Durerea s-a localizat şi nu mă pot gândi decât la lama pătrunsă în mine. Ia uite, ce-or fi făcut cu Longuant şi cu madam Favier?

Tânărul blond nu se mai uită la mine, pentru a-şi muşca o bucăţică de piele moartă de pe degetul mijlociu.

– O să fie dificil să-l facem vorbăreţ, se adresează el celor care-l însoţesc.

– E terminat, ce mai, declară Ochiul-de-Şoim.

– Ce-i de făcut? întreabă altul.

– Metoda homeopatică, suspină blondul, ridicându-se. Durerea l-a făcut inconştient, durerea îl va scoate din inconştienţă. Să-i mişcăm puţin fierul în rană.

Îngenunchează. Mâna lui se întinde spre spatele meu. Un ascuţiş de foc îmi traversează corpul dintr-o parte în cealaltă.

Leşin.

CAPITOLUL XV

ŞI ACUM, TOŢI ÎN COR: „BUNĂ-SEARA, DOMNILOR ŞI DOAMNELOR, BUNĂ-SEARA!"

E sânge sau ulei?

Decid că e ulei. Din cauza mirosului...

Îmi deschid ochii cei frumoşi. Decorul s-a transformat din nou, radical. Zac aruncat fără menajamente într-un hangar vraişte (ia te uită, s-ar zice că-mi merge mai bine) între două rânduri de rafturi pline de bidoane.

Zăresc în centrul hangarului două avioane dispuse unul lângă altul. Un Proutprout 204 bimotor alb şi un mic Conardin 508 cu elice şi orgă.

Dincolo de ele cuţitarul şi Ochiul-de-Şoim sapă un tranşeu în pământul bătătorit. Trag concluzia că amicul Longuant va coborî în curând la punctul terminus al ciudatei lui călătorii post-mortem. Groparii se mai văd doar de la jumătate în sus şi icnesc ca nişte măcelari.

– Cum te simţi?

Mişc uşor capul. Dau cu ochii de un umăr al Mathildei.

– Ceva mai bine, am impresia.

– Ţi-am scos pumnalul cu dinţii şi nu mai sângerezi...

Îngân un vag mulţumesc. Parcă mi-am recâştigat forţele, ştiindu-mă eliberat de acel locatar de oţel. Din moment ce nu am dat ortul popii, poate că mai am o şansă cât de mică, nu? Lăsaţi-mă să sper, în orice caz.

– Ia spune-mi, Mathilde...

– Da?

Lopeţile şi cazmalele scot scântei acolo jos...

Dumnezeule, ce adânc vor să-l îngroape pe săracul doctor!

– Cine sunt oamenii ăştia? o întreb.

– Nu ştiu nimic.

Încerc să fac rost de suficient oxigen pentru a-mi exprima indignarea.

– Îţi baţi joc de mine?

– Pot să jur...

– Cum se explică faptul că ai de a face cu ei?

– Nu am de a face, ei sunt cei care...

Tace.

– Care ce? insist eu.

Vă spun că mă simt cu mult mai bine, băieţi! Dovada iată-mă curios ca treizeci şi şase de coţofane chioare. E viguroasă carnea. Se cramponează! Organismul se mobilizează frenetic.

Mathilde nu răspunde, oftez:

– Ce-ar fi dacă mi-ai spune tot adevărul? În situaţia în care am ajuns acum...

– Oare ce au de gând să ne facă? mă întreabă ea speriată.

– Cu siguranţă n-au să ne acorde o pensie de invaliditate... Hai, dă-i drumul!

– E o poveste întreagă.

– Contrariul m-ar fi surprins. Am de pe acum elementele necesare unei cărţi de o grosime convenabilă.

– Când mă gândesc, am impresia că totul nu-i decât un coşmar oribil. Totul a început la Caducet, într-o seară...

– Berthoux? o întrerup eu.

– Eşti la curent?

– Puţin, dar povesteşte...

– Era un prieten din copilărie al soţului meu. Nedespărţiţi... Până la război, practic au fost mereu împreună. Au intrat amândoi în Rezistenţă şi au luptat umăr la umăr pe tot timpul Ocupaţiei. O dată cu eliberarea, drumurile lor s-au despărţit. Soţul meu şi-a reluat studiile, iar Berthoux a plecat în Germania cu armata.

„De atunci, soţul meu n-a mai avut veşti de la el şi l-a crezut mort. Ca într-o seară, Berthoux să vină la noi acasă, rănit şi epuizat..."

Se opreşte un timp şi adaugă:

– Hăituit!

– De cine?

– Acum ştiu că de aceşti oameni. I-a explicat soţului meu că aparţinea unei reţele de spionaj şi că în urma unei misiuni delicate fusese demascat, vânat şi rănit. Nu ştia unde să se mai ducă. În asemenea cazuri cauţi o ascunzătoare care să te salveze. S-a gândit la Charles şi a venit la noi...

– Ce-a spus soţul dumitale?

– Acest ciudat personaj, bineînţeles, l-a îngrijorat, dar prietenia pentru el era ceva sfânt. Prin urmare, l-a adăpostit pe Berthoux clandestin şi l-a îngrijit.

– Multă vreme?

– Cam vreo zece zile..

– Cu toate astea maşina lui staţionase în dreptul casei doar trei zile?

Recunoaşteţi, băieţi, că dovedesc multă forţă morală, nu? Să suferi de o perforaţie intercostală şi să chestionezi un martor cu minuţiozitate, e un semn al calităţilor mele poliţieneşti. V-o semnalez în trecere, în cazul în care nu aţi remarcat. În viaţă, să nu uiţi niciodată să-ţi pui în valoare calităţile. Îmi aduc aminte, pe când eram copil, mama avea o bucătăreasă care ne aducea mereu un bucheţel de flori când trecea pe la noi. De fiecare dată, Léonie făcea în aşa fel ca să ne spună cât o costaseră florile. O lua pe departe, plângându-se: costul vieţii creştea, era greu să mai înnozi câte ceva. Nu mai era cu putinţă să-ţi permiţi nimic deosebit. „Dacă v-aş spune că buchetul meu, care nu-i cine ştie ce, m-a costat totuşi şase franci!" Imediat, mama se grăbea să exclame că n-o mai mira această cifră astronomică, pentru că rareori i-a fost dat să vadă nişte flori aşa de frumoase. Să nu confundăm: sunt violete şi violete, cele ale Léoniei nu erau pentru un ceai medicinal, ci frumoase, de seră, delicate, proaspete şi aşa de parfumate că nu le-ai fi putut suporta într-o cameră: ţi-ar fi respirat tot oxigenul!

Léonie se umfla în pene de nu mai putea. Se lăuda pentru şase

franci de nu-ţi venea a crede. Şi Félicie a mea se simţea din ce în ce mai datoare, beneficiara unor servicii exemplare. Ceea ce vă doveşte că un individ isteţ întotdeauna trebuie să-şi scoată în evidenţă calităţile, cadourile, bunurile şi distincţiile.

– Soţul meu a mutat-o din loc, a treia noapte, răspunde Mathilde. L-am urmat în maşina noastră. A abandonat-o pe cea a lui Berthoux pe o stradă din Vierzon. După care l-am adus acasă.

– Continuă...

– Restul e foarte urât.. suspină ea.

– Vorbeşte totuşi, crimele frumoase nu se comit cu sentimente frumoase...

Nu-i rău deloc ca definiţie, nu? Dacă măcar n-aş suferi de setea asta de nestins (pe care tare aş mai fi vrut s-o sting) nu mi-aş pierde speranţa. Dar, vedeţi dumneavoastră, San-A. nu-şi face niciodată iluzii. Îşi dă bine seama că nişte indivizi, care înjunghie în cunoştinţă de cauză un comisar de reputaţia mea, îl torturează, îl sechestrează şi sapă o groapă sub ochii lui, sunt plini de proiecte funeste în ceea ce-l priveşte.

– Berthoux locuia în cămăruţa din pod şi eu eram aceea care... mă ocupam de el.

Văzut, înţeles, citit, şi dat acordul. Femeia asta incendiară l-a devorat crud pe locatarul clandestin! Mi-am dat seama eu cu cine am de a face. Ştiu cât se aprinde de repede madam. Un bărbat lipsit de ocupaţie, într-un pat, aureolat de un mister echivoc, n-a mai putut rezista...

– Ai devenit metresa lui?

– Da.

– Vorbeşte-mi puţin de acest James Bond al dumitale, cultul prieteniei nu i se ridica oare doar până la centură?

– Am fost ca nişte nebuni!

– Asta era. Numărul nebunilor e imposibil de socotit.

Nu mai spune nimic. Loviturile de cazma şi zgomotul lopeţilor se răresc. Par cam prăfuiţi, groparii.

Un zgomot de paşi... E tipul blond în salopetă bej. Se apropie de oamenii lui şi cercetează groapa.

– O să meargă aşa? întreabă Ochi-de-Şoim.

– Încă cincizeci de centimetri cel puţin, decretează tânărul şef. N-ai mai văzut cum arată un cavou de trei locuri?

– Au de gând să ne omoare! se boceşte văduva.

– Pare să se încadreze în planul lor, aşa-i, îmi dau eu cu părerea.

Uite-o că începe să plângă în hohote, mai să se fărâme.

– Termină! îi spun eu pe un ton atât de răuvoitor că se opreşte din gemete. Din moment ce nu putem face nimic, la ce bun să ne bocim! Măcar dacă mi-ar da un pahar de apă înainte de a-mi pune capăt zilelor, e tot ce aş mai vrea...

Ciulesc urechea. Blondul îi lămureşte pe complici că *DUPĂ AIA*, o să toarne ciment pe deasupra şi o să fixeze un banc de lucru peste această platformă. Am impresia că mauzoleul nostru nu o să fie ca la toată lumea. Prefer să am un banc de lucru deasupra mormântului decât una din prostiile alea din marmură, aşa cum vezi prin cimitire. Bocitoarele, porumbeii, cupele, urnele, jardinierele pentru legume serioase, fotografiile montate, ofrandele constând în şosete, aduceri aminte în bronz, frunze de palmier aurite, coroane de mărgeluţe ale căror inscripţii abia de se mai ţin din start, toate aceste fleacuri denumite artă funerară, mă dezgustă. Întotdeauna, care mai de care îşi dă strădania pentru ăi bătrâni! Te bag într-un mauzoleu, soţul meu de neuitat! Te învelesc în marmură! Te acoper cu bronz! Te regret cu compasul îngheţat. Mai puţin îngheţat ca tine, băiete, fiindcă degeţelul gravorului îl încălzeşte. Bea bine, amice! Şi n-o fă pe nebunul că altminteri ai să duci lipsă de crizanteme la viitorii Moşi!

Prefer un banc de lucru, simbol al muncii. Când bara menghinei o să stea de-a curmezişul, va forma o cruce care le-ar bate pe celelalte.

Blondul îşi aprinde o ţigară şi se apropie de un avion pe care-l examinează cu interes. După care iese...

– Deci, ai devenit metresa acelui Berthoux? reînnod eu discuţia.

Văduva nu-mi răspunde. Cam prostrată, dama. Setea mea creşte şi se înfrumuseţează. Trebuie să suport acest adulter fără a forţa nota.

– Hei! Răspunde frumoaso! Să mai pălăvrăgim cât ne mai dă mâna, vorba e apanajul celor vii!

– E groaznic!

– Groaznic în raport cu ce? Îmi povesteşti tot felul de porcării şi soarta de acum ţi se pare urâtă! Dar, frumoasa mea, ceea ce este groaznic

e viaţa noastră, nu moartea! Vreau să aflu urmarea. Mă dau în vânt după faptul divers.

– Cred că soţul meu a avut nişte bănuieli, reia văduva. În ultima noapte...

– Vorbeşti de ultima lui moarte?

– Da. M-a trezit. Era gata îmbrăcat. „Am fost chemat pentru un accident, mi-a spus". Şi a plecat... De fapt, s-a făcut că pleacă. În realitate doar a trântit uşa şi s-a ascuns undeva în casă...

– Iar dumneata ai şi dat fuga în patul amicului Berthoux?

– Da. Charles ne-a surprins în flagrant delict. A fost o scenă înspăimântătoare.

– Nu-i greu de înţeles.

– Cred că era mai supărat pe prietenul lui decât pe mine.

– Nici asta nu-i greu de înţeles.

Trebuie că ştia la ce să se aştepte de la nevastă-sa în privinţa virtuţii ei. În vreme ce camaradul de arme... aşa ceva te doare! Dar asta-i situaţia... Un bărbat însurat strânge o groază de mâini abia ieşite din chilotul nevestei.

– În furia lui, Charles a declarat că va anunţa poliţia şi-l va preda pe Berthoux. Refuza să fie complicele unui trădător care le pângărea prietenia şi legile ospitalităţii...

– Reacţia lui mi se pare normală.

– A coborât în cabinet.

– Berthoux s-a luat după el şi l-a lichidat, rostesc eu sarcastic, în pofida inconfortului situaţiei mele.

– Într-adevăr, se bâlbâie Mathilde.

– Nu-i deloc frumos ce-mi spui, madam Favier.

– Am plătit scump, răspunde ea.

„Şi încă nu s-a terminat", mă gândesc.

– După crimă, ce-a făcut Berthoux?

– Mi-a spus că trebuie să ştergem urmele şederii lui în casă şi că el e nevoit să plece. A fugit în toiul nopţii, mai înainte ca eu să dau alarma.

– Şi de atunci, mai ştii ceva despre el?

– Absolut nimic. N-am vorbit din cauza fiului meu. Nu voiam ca el să afle adevărul. M-ar fi acuzat de complicitate şi...

Îmi spun că aspectul n-a împiedicat-o să facă dragoste ca o nebună ieri seară cu un anume San-Antonio, supranumit Apollo al poliţiei!

– Bun, să abordăm capitolul celorlalţi.

– A doua zi după funeraliile soţului meu, cei doi inşi care ne-au adus aici au sosit la mine acasă. Păreau să fie la curent cu totul.

– În legătură cu şederea lui?

– Da, ca şi cu crima comisă de el. Mi-au povestit că Berthoux le-a jucat o festă urâtă şi că probabil ascunsese ceva în casă. Ceva pe care eu trebuia să-i ajut să recupereze, altminteri aş avea neplăceri şi eu şi fiul meu. Habar n-aveam despre ce vorbeau...

– Berthoux nu ţi-a pomenit niciodată de acel ceva?

– Niciodată! Am crezut că oamenii ăştia o să mă tortureze, dar buna mea credinţă probabil că li s-a părut evidentă, fiindcă s-au mulţumit să cotrobăiască prin toată casa, de sus până jos. N-au găsit ceea ce căutau. Mi-au pus în vedere că, dacă se produce vreun element nou, va trebui să-i avertizez imediat. În acest scop mi-au lăsat un număr de telefon...

– La Paris?

– Da: Port-Royal, şi nu mai ştiu cât, n-am memoria cifrelor.

– De cine trebuia să întrebi?

– Trebuia doar să spun că doamna Favier avea un mesaj urgent pentru domnul Haben.

– Când i-ai prevenit?

– Când am descoperit cadavrul în cufăr, ieri dimineaţă. Eram îngrozită...

• Îngrozită, şi totuşi l-a târât la primul etaj, legându-l cu o funie, frumoasă treabă!

– După destule ezitări, i-am sunat pe oamenii ăştia în speranţa că mă vor debarasa de mort.

– Cum s-a derulat convorbirea telefonică?

– Aşa cum fusese stabilit, am spus că aveam un mesaj urgent pentru domnul Haben.

– Şi pe urmă?

– Mi s-a ordonat să rămân pe fir. Apoi o voce m-a întrebat ce s-a întâmplat. Am dat toate explicaţiile vorbind pe ocolite...

Mă întreb cum poţi explica pe ocolite că ai descoperit un cadavru într-un cufăr de salon, dar să trecem peste.

– Interlocutorul meu mi-a răspuns că va trimite pe cineva în timpul nopţii sau în zori. A adăugat că în caz de pericol, va trebui să atârn o pânză albă la fereastra primului etaj. Eu nu ştiu cum...

– Eu am luat-o de acolo, îi mărturisesc.

Văduvioara trebuie că-şi spune că ceea ce am făcut eu n-a fost cea mai bună treabă din viaţa mea.

– De ce vor să ne omoare? suspină ea, de parcă şi-ar fi vorbit sie însăşi.

– Fiindcă socotesc că ştim prea multe lucruri, şi că sunt nişte oameni prudenţi.

De data asta am ajuns la capătul puterilor. Fiinţa mea se leagănă în ceruri.

Curiozitatea profesională se toceşte, se estompează. Nu rămâne în mine decât setea. Îmi chinuie tot trupul. Setea îmi bate în tâmple. Setea îmi aprinde spinarea şi-mi torturează creierii. Setea îmi înfige cuie încinse în podul palmelor. O Félicie, unde eşti? Apropie-te de mine cu clondirul plin cu suc rece de portocale... Mă cred în vilişoara noastră din Saint-Cloud. Acolo, citesc trecutul fiecărui obiect cu inima deschisă. Când ne bem cafeaua, eu şi mami, în cele două ceşti şi cele două farfuriuţe descopăr urmele a patru familii. Uite că am luat-o razna, fraţilor. E învălmăşeală mare sub scufa mea. Rostesc fraze fără şir. Monumentele din Paris sunt locuri comune! De ce femeia de la closetele bistrourilor se simte obligată să lipească o hârtie de o sută de franci pe fundul farfurioarei? Necinstea, regina lumii! Frâiele imoralităţii respingătoare! Roboţii şi rebelii! Soldatul german e cel mai bun soldat, iar soldatul francez cel mai bun civil! Ah! Ce mult le urăsc pe florăresele din restaurante care te obligă la un gest la care nu te-ai gândit. Frank Pourcel e un compromis între acordeonistul amabil şi Filarmonica din Berlin! Mi-e sete! Mi-e sete! Sete! *Setea* de Henry Bernstein! Vreau să beau, să beau, să beau. Băutura ne strică, o, o, o, o!

Aşa se agonizează, băieţi! Pe muzică!

CAPITOLUL XVI

UN MUSAFIR PE ÎNSERAT

E în zori sau în apus?

Lumina e cenuşie şi tristă. Compactă. O lumină comatoasă.

De fapt: sunt cumva în comă?

Plânsetul firav al doamnei Favier îmi confirmă recăpătarea cunoştinţei. Când leşin când îmi revin. Când o iau razna, când mă întorc la realitate. În curând n-o să mă mai regăsesc.

– Plângi? articulez eu.

– Mi-e frig, mi-e foame, mi-e sete, mi-e frică şi aş vrea să merg la toaletă, se boceşte ea.

Prea multe aspiraţii deodată. Una mai legitimă decât alta, cert, dar dificil de satisfăcut.

Mă mişc uşor. Ai zice că torsul meu e petrificat. Un bloc de ciment.

Groparii au plecat. O movilă enormă de pământ mă lasă să ghicesc adâncimea mormântului.

Nu mă pot împiedica să nu gândesc ce aş fi fost în stare să fac dacă rana nu m-ar fi ţintuit locului, aproape muribund! Temerar până-n pânzele albe! Aş fi găsit cu siguranţă o modalitate de scăpare din această nenorocire.

Uruitul unui motor se amplifică şi se stinge în apropierea hangarului.

Răsună mai multe claxoane, ca atunci când te opreşti într-o staţie de benzină şi pompistul întârzie să se arate.

Glasul Ochiului-de-Şoim răspunde acestei zarve:

– Ce doriţi?

O scurtă tăcere. Apoi o altă voce, puţin tremurată. Infinit de plăcută. Cea a lui Pinaud, a Inefabilului, a Gentilului, a Tandrei relicve, răspunde:

– O simplă informaţie, domnule...

Ramolitul! Visez? Minune? Delir? E cu putinţă?

Un gâtlej care se drege îmi ratifică certitudinea. Numai Pinuche e capabil să producă acest zgomot caracteristic.

– Aş vrea să aflu dacă nu cumva aţi văzut vreo ambulanţă prin preajmă, dragă domnule? declară el.

– Pinaud! încep să strig.

Cel puţin mi se pare că strig. Dar nu fac mai mult zgomot ca o şopârlă pe sub frunze.

– Nu, n-am văzut nici o ambulanţă, răspunde răpitorul meu, dar staţi aşa, am să-i întreb pe prietenii mei...

– Foarte amabil!

– Madam Favier, mă bâlbâi eu. Strigă din toate puterile: „Ajutor, domnule Pinaud! San-Antonio e aici!"

Tipa se conformează imediat. Vocea ei ascuţită reverberează prin ecourile aţipite ale vastului hangar, devine urgent pătrunzătoare!

– Ajutor, domnule Pinaud! San-Antonio e aici! Ajutor!

– Ce-mi aud urechile! îndrugă Ruina... Asta-i culmea...

Apoi, către interlocutorii lui care trebuie că dau fuga:

– Ia spuneţi, domnilor, ce înseamnă asta! atacă el mereu foarte politicos.

– Mâinile sus, repede!

– Dar!

– Fără nici un dar sau eşti un om mort!

Asta-i tot! Tăcerea se încheagă din nou.

– Dumnezeule, l-au neutralizat şi pe el? murmură Mathilde.

– Din păcate...

Conştiinţa mea profesională, păcătoasa asta pe care n-o pot vindeca

de rele, iar mă ia la zor. Îmi face reproşuri de genul: „Prea te-ai grăbit, băiete. Pinouche a încurcat-o din cauza ta. Era pe calea cea bună pentru că ajunsese să caute o ambulanţă. În ciuda basmelor pe care i le-ar fi servit ceilalţi, moşulică nu s-ar fi lăsat dus de nas. Acum totul e pierdut.

Cumplită zi!

Partea cea mai impresionantă e părăsirea în care putrezim. Tăcerea! Unde îl vor fi dus pe Pinuche? În salonul clandestin, ca să-l determine să vorbească?

– Cine era? mă întreabă Mathilde.

– Unul dintre adjuncţii mei!

– Şi a dat de urma noastră!

– Dovada!

– Atunci, vor sosi întăriri? Vom fi eliberaţi...

– Probabil, mint eu, fiindcă veritabila eleganţă constă în a întreţine cât de cât speranţa în inimile oamenilor (şi mai ales în ale femeilor, chiar dacă au fost ele implicate în asasinarea soţului iubit).

În sinea mea, ştiu prea bine că nu vor veni nici un fel de întăriri aşa cum nu-i pic de umor într-o somaţie fără menajamente. Pinuche scormoneşte singur. S-a branşat, nu ştiu cum, pe povestea asta cu ambulanţa, şi a urmărit firul conducător fără a preveni intendenţa.

Timpul trece şi trece. Mă simt mai slăbit ca o păpuşă tăiată în două. Trebuie să spun că n-am mai gustat, ca aliment, decât o lamă de oţel lungă de cincisprezece centimetri, în decursul ultimelor douăzeci şi patru de ore!

Întunericul a pus stăpânire pe hangar. Cele două avioane acum abia dacă se mai zăresc.

Pe când mă simţeam disperat că nu-i puteam spune adio dragului meu Pinuche, pe undeva se trânteşte o uşă de fier şi o lumină mişcătoare se apropie, călăuzind o mică procesiune.

Nu-i disting pe cei care vin, dar după intensitatea călcăturilor, deduc că cei trei torsionari sunt aici. O mică tuse, demnă de milă, îmi dă de ştire că moşulică face parte din cortegiu.

– Vrem doar să-ţi probăm că nu ne ţinem de glume! se aude vocea obscură a blondului.

Grupul de opreşte lângă noi!

– San-Antonio! behăie Pinauderche.

– În carne şi oase, dar la capătul puterilor, îi răspund eu.

– Ia uite, remarcă blondul, şi-a recăpătat cunoştinţa. cu atât mai bine, vom putea sta de vorbă. Ridică puţin lampa spre femeie, Sergio! Vreau să le demonstrez domnilor de la poliţie ce înseamnă un om hotărât.

Fascicolul alb al unei lanterne mari o orbeşte pe Mathilde. Clipeşte din ochi, întorcând capul, atât cât îi permit legăturile.

– Ce aveţi de gând să faceţi? întreabă ea pe un ton înspăimântat. (Văd apărând în raza de lumină a lămpii mâna fină a blondului, înarmată cu un revolver. Arma tresare în mâna lui în vreme ce un zgomot teribil face să vibreze tăblăria hangarului. O gaură mustindă sapă chipul Mathildei. Pe urmă încă una! Şi încă una. În fascicolul de lumină e halucinant să vezi faţa asta frumoasă de femeie zburând în toate părţile, săpându-se, picrind).

Trebuie că a tras patru gloanţe, de foarte aproape. Urmează o tăcere abia tulburată de gâlgâitul sângelui şi de respiraţiile noastre gâfâite. Există un extaz al ororii. Ne regăsim în el toţi cinci, pentru un scurt moment uniţi prin această nelegiuire.

– Aruncaţi-o în groapă, o să-i ţină companie celuilalt! ordonă blondul.

Cei doi se supun. Un amănunt cumplit (ca să nu vă scutesc de nimic), Ochiul-de-Şoim înfăşoară un sac în jurul capului terciuit al Mathildei mai înainte de a o cără pe nefericita femeie[1] până la groapă.

Un buf! Asta îmi aminteşte...

Totul îmi aminteşte câte ceva. Priveam cum se descarcă nişte saci cu făină în faţa unei mori şi ei făceau „buf, bof, puf, sau floc". Nici un sac nu producea acelaşi zgomot ca precedentul. În minte, suprimam intervalele de tăcere pentru a lega toate aceste izbituri şi a compune astfel un bizar solo de contrabas. Nici nu-ţi poţi da seama cât de muzicală e lumea. Puţini compozitori i-au subliniat armonia sonoră. Să fim drepţi:

---

[1] Întotdeauna o femeie moartă e numită „nefericită", deşi ea ar avea mai curând tendinţa să fie „preafericită". (n.a.)

Schubert cu *Păstrăvul* ne-a restituit şoapta râurilor; Ravel a reconstituit zgomotul boleroului electronic care piruetează vijelios; şi regretatului Rouget de l'Isle îi datorăm acel maiestuos document privind recoltarea merelor. Dar exemplele sunt rare, astfel încât mi-aş permite, în trecere, să-i îndemn pe colegii mei compozitori să pună pe muzică zgomotele lumii, fără a se crampona prosteşte numai de izvorul care murmură sau de pompa de rahat, cum fac de obicei.

– Duceţi-i pe ăştia doi în salon! ordonă blondul.

În vreme ce groparii mei, buni la de toate, mă transbordează, îl întreb:

– Dumneata eşti Haben?

Tipul tresare.

– Da, de ce?

– Din spirit practic, îi răspund; ca să te pot identifica. Până acum te numeam „blondul" şi mă tem să nu-mi surmenez cititorii care nu sunt toţi la un nivel intelectual prea elevat.

Individul ridică din umeri.

– Îmi pari cam vorbăreţ, dragul meu, şi mă bucur.

O serie de culoare din scânduri, de pereţii cărora atârnă salopete, apoi, delicatul salon. Aici e lumină şi cald.

Constat atunci că Pinuche e gol până la mijloc. Torsul lui scheletic ale cărui coaste seamănă cu un resort uşor întins, e acoperit cu arsuri rotunde. Parcă ar fi un leopard mâncat de molii. Ticăloşii ăştia i-au administrat o şedinţă de scrumieră destul de memorabilă. Numai cu trabucul l-au torturat pe moşulică al meu. Parcă am fi pe Quai d'Orsay, recunosc mirosul!

– Eşti rănit? murmură Pinuche, cuprins de milă.

– Un pumnal în spate, îl lămuresc. Iar tu ai avut parte de un aperitiv à la Jeanne d'Arc?

Haben nu mai e în salopetă. Acum poartă un costum elegant din tweed în tonurile frunzelor moarte. Se duce să ia un trabuc dintr-o cutie de argint şi îl aprinde potrivit ritualului fumătorilor de havane.

– Domnilor, ne spune el, după ce s-a împrăştiat primul fum, se impune să vedem cum se prezintă situaţia.

Strănutul lui Pinuche, pe care l-a luat frigul în hangar. Punctează destul de bine declaraţia uşor emfatică a blondului Haben.

– Sunt decis să obţin satisfacţie, reia el.

O nouă gură de fum pe care o împrăştie cu mâna ca să se uite la noi mai bine.

– A obţine satisfacţie, articulez eu, înseamnă să descoperi ce a ascuns cetăţeanul Berthoux?

Haben zâmbeşte îmbietor.

– Mulţumesc pentru conciziune, comisar San-Antonio. Datorită dumitale intrăm direct în inima subiectului. Pentru început, aş vrea ca amândoi să-mi faceţi un rezumat complet al anchetei voastre.

– Credeţi că acest raport ar face să vă avanseze cercetările?

Mâna lui urcă şi coboară ca un carusel.

– Nu vă preocupaţi de ce cred eu. Vorbiţi!

Omul ăsta, vă rog să aveţi încredere în mica mea experienţă, e mai rece ca un patinoar. Rămâne indiferent în faţa oricăror suferinţe omeneşti. Omoară aşa cum vorbeşte, vorbeşte cum gândeşte şi gândeşte cum acţionează: potrivit unor date precise, cu o rigoare aritmetică.

– Dumnezeule, dragă domnule Haben, nu-s obişnuit să dau seamă de misiunile mele altora, decât superiorilor mei...

– Nu faceţi bine.

– Asta-i culmea! De ce mijloc de presiune ai putea dispune dumneata în ceea ce mă priveşte? Mă zbat într-o semicomă, şi ai văzut că-mi pierd cunoştinţa la primele maltratări.

– Pot să vă omor!

– Nici argumentul ăsta nu-i valabil: pentru că şi aşa aveţi de gând să ne omorâţi!

– Aş putea să vă cruţ viaţa.

– Chiar dacă ai repeta o sută doisprezece ani şi tot n-aş crede.

Îşi păstrează cel mai bun argument pentru sfârşit. Eram convins că avea să mi-l servească, cald, pe tavă.

– Aş putea să-l decupez pe inspectorul Pinaud în bucăţele sub ochii dumitale.

– San-A.! mă strigă încetişor Pinaud. Ţinând cont de toată politeţea, spune-i tipului să se ducă la naiba! Nu suport genul ăsta de presiuni!

Ai putea crede că Haben are să se înfurie. Dimpotrivă, el se distrează. Îşi scoate trabucul din gură pentru a râde fără riscul de a-şi arde mocheta (a citit fabula Corbul şi Vulpea).

Acest abominabil personaj se îndreaptă spre o mobilă de acaju şi ia un soi de trusă mică, neagră dintr-un sertar de jos.

– Legaţi-o pe paiaţa asta bătrână de scaun!

Docili ca nişte celule fotoelectrice, cei doi zbiri îi dau ascultare. Haben scoate o seringă din trusa neagră şi ferăstruieşte meticulos o fiolă.

– Vă ceream să vorbiţi numai pentru a vă pregăti, domnilor. E bine când creierul se află branşat pe traiectul dorit înaintea micului meu tratament. Am avut de nenumărate ori ocazia să constat în ce măsură aceste preliminarii sunt utile.

Acum, răţoilor, deschid o paranteză pentru a vă semnala un detaliu care va avea importanţa lui în paginile următoare: Brancarda pe care zac eu e prevăzută cu rotiţe, ca majoritatea tărgilor de ambulanţă. Aţi înregistrat? Bun! Altă precizare: Ochiul-de-Şoim s-a înghemuit pentru a-i lega picioarele lui Pinuche de scaun. Poartă revolverul într-o teacă fixată la curea. Carburaţi bine în continuare, da? Nu-i nevoie să vă masez bulbul sau prostata? Pentru a-mi completa informaţiile, daţi-mi voie să vă spun că mă aflu la un metru de acest fermecător băiat.

Mă cunoaşteţi, nu-i aşa? Muribund, fie, dar până la un punct! Furia care mă animă ar resuscita până şi un academician. Mă servesc de amândouă mâinile pentru a trage la rame prin părul mochetei. Targa mea se deplasează lent; în liniştе, fiindcă roţile ei cauciucate se rostogolesc pe un gazon de lână.

Am ajuns la cincizeci de centimetri de Ochi-de-Şoim. Numai de n-ar termina legatul mai înainte ca...

Haben are ochii fixaţi pe seringă. Cât despre Sergio, grăsanul, amicul lui e interpus între mine şi el. Ce efort reprezintă semireptaţia mea! Clănţăn din dinţi. Valuri fierbinţi se succed pe faţa mea...

Crosa e aici... Frumoasă! Neagră! Strălucitoare, gravată! Întind

mâna. Acum aş avea nevoie de un supliment de energie. Va trebui să smulg dintr-o dată pistolul... Şi mai ales, da, mai ales, va trebui să mă servesc de el. Şi să mă servesc foarte repede.

Un gând puternic spre Félicie a mea!

„Nu ai decât o singură şansă să-l mai revezi pe fiul tău, mami." Şi şansa asta e aici... Pun mâna pe ea, mami. Hârrr! O smulg din teacă. Straşnic, în graba mea, l-am răsturnat pe spate pe cel ghemuit. Cu atât mai rău pentru el. Îmi ţin şansa bine în mână, mami. Sergio, mirat, îşi duce mâna la pantalon. Nu-ţi fă sânge rău, mami, e al meu ticălosul! Lui îi datorez primul glonţ. Bum! Îl capătă exact între ochi, îţi jur! Şi cu toate astea, degetul îmi tremură. Ce-i! Ochi-de-Şoim se aruncă asupra brancardei mele! Aşteaptă că mi ţi-o aranjez eu imediat, pielea asta de hering. Ah! Săpaţi gropi comune, heruvimilor! Eu am să vă fac concesiuni. Poc! Poc! Fir-ar să fie, cred că m-am rănit la coapsă. Nu striga, mami, te asigur că-i doar o zgârietură. Ia-l la ochi puţin pe imbecilul ăla, ce mort frumos o să fie în felul lui.

Félicie e aici şi îmi zâmbeşte de pe scaunul ei! Eu râd. Îmi strigă ceva ce n-aud... Ce spui, mami? Al treilea? Care al treilea? Oh, da, blondul! Unde zici că este? Fuge spre ieşire? A, da, îl văd. Păcat că ceaţa e aşa deasă! Aşteaptă, am să încerc totuşi să trag în el la întâmplare.

Buum! Baum! Baum! Baum!

...iartă-mă, mami, nu mai pot.. Sunt golit. Şi magazia lu' tata e şi ea goală, nu? Crezi că l-am atins pe Haben?

Amin pentru Haben?

CAPITOLUL XVII

TOŢI MORŢII ÎN PICIOARE!

– Antoine!

– Da, m-ai strigat, mami?

– Nu sunt maică-ta, sunt Pinaud! Spune, mă auzi?

Urechile mele vuiesc de sunete bizare, dar percep glasul speriat al Moşului. Inima îmi bubuie nebună.

– Sunt eu, Pinaud! Revino-ţi, fă un efort San-A.! mă îndeamnă dragul de el.

Un efort? Ce înseamnă să faci un efort? Abia gâfâi ca un crap pe tejgheaua unui vânzător de peşte.

– San-A.!

Strigătul lui vine să mă caute în ceaţa subconştientului meu. Deschid ochii... O zăresc pe brava relicvă legată tot de scaun. Imaginea lui tremură de parcă ar fi fost proiectată pe ecranul unui televizor prost reglat.

– Uită-te! L-ai atins doar la picioare. Se târăşte spre mitraliera sprijinită de fotoliu, acolo... Repede! Fă ceva!

Are nişte idei şi Pinaud ăsta suave, delicioase, pitoreşti!

Agonizând pe o brancardă. Ar mai vrea s-o fac pe Du Guesclin![1] Sunt mai curând Dugay-Ciuruitul decât Dugay-Trouin![2]

---

[1] *Bertrand du Guesclin* (1320-1380) – conetabil de Franţa duce numeroase lupte şi eficiente. (n.tr.)

[2] *René Dugay-Trouin* (1673-1736) – corsar francez. (n.tr.)

Arunc o privire printre picioarele scaunului său.

Haben, însângerat, se târâie într-adevăr spre un fotoliu de trestie aflat la trei metri de el. Blondul gâfâie, se schimonoseşte, face spume. Trebuie că a încasat un proiectil în burtă fiindcă gâlgâie pe sub el din belşug. Ai zice că-i o şedinţă de dresură: o cursă de foci.

Încerc să vâslesc ca mai înainte, dar forţele m-au părăsit definitiv. Pinaud e legat zdravăn, iar Haben se târâie spre armă. Mamma mia, când are să pună mâna pe stropitoarea asta! O să se lase cu porţelanuri sparte, vă previn! Cele cărora le este frică de împuşcături să-şi bage degetele în urechi!

– Ce vrei să fac, César?

– Dezlegă-mă!

– Nu mai dispun de atâţia kilowaţi, tipule!

– Încearcă!

Dau să ridic braţul. Dar îmi cade. Mult prea greu pentru un pumn aşa debil!

– Nu pot!

Niciodată nu l-am văzut pe Pinuche atât de frenetic. Grozav, ai zice că se străduie pentru premiul Diana, tăticu'! Un Pinaud pe arcuri, dragii mei! Sare cu scaunul lui. Acesta se mişcă puţin. Oh, nu prea mult: se deplasează cu un centimetru sau doi şi nu în direcţia care trebuie... În ceea ce-l priveşte pe Haben el e mai agil. A şi parcurs un metru ca un om mare.

Se opreşte din când în când să se odihnească şi întoarce spre noi o figură convulsionată, din care parcă au rămas numai ochii.

– N-o să mă împiedicaţi voi să iau mitraliera! ne spune.

Şi, ce-i drept, geometria e în favoarea lui. Doi metri îl mai despart de armă şi are mâinile libere; în timp ce Pinaud e la distanţă de trei metri şi e legat fedeleş.

Haben porneşte iar spre cucerirea pistolului automat.

Am impresia că se mişcă ceva mai repede ca înainte.

Perspectiva de a ne deghiza în cartele perforate îi transmite ultima energie necesară.

În acest timp, bietul ţap, draga ruină continuă să ţopăie. Încă de la vârsta de patru ani făceam şi eu la fel. Mami îmi cânta: „Hai călare pe căluţ"... Şi eu mă consideram un cavaler impetuos. Regele jocheilor! E şi imaginaţia asta ceva, nu? Un scaun şchiop pe care stai călare şi te crezi un cazac superb, un cow-boy galopând prin pampasurile pline de indieni perfizi.

E limpede că n-o să ajungă în vecii vecilor la vreme pentru a-l împiedica pe Haben să pună mâna pe mitralieră.

Dacă măcar ar fi rămas gloanţe în revolverul Ochiului de prost. Da de unde. Am golit magazia fără să-mi dau seama. Revolverul e cu repetiţie. Şi atunci, fatal, dacă nu ridici degetul de pe trăgaci, pleacă toată marfa. Mă cuprinde un val de energie. Un bufeu! O zguduitură seismică. Apuc pistolul de ţeavă, ridic braţul mai greu decât dacă ar fi fost vorba de o halteră de o sută douăzeci de livre. O halteră, haltere. O halteră alterată. Doamne, ce sete îmi e!

– Hei! Haben, articulez. eu. Ai văzut aşa ceva?

Întoarce capul spre mine.

N-am să aflu niciodată cum am procedat. Tot ce vă pot spune e că nu mai am pistolul în mână şi că nasul blondinului a explodat ca o tomată coaptă căzută la piciorul aracului. Hehei, ai văzut-o pe asta? ar spune unul de prin părţile Auvergne-ului.

Haben cade cu capul înainte pe frumoasa lui mochetă pe care se temea atât – ce ironie – să n-o murdărească.

Am impresia că-i K.O. serios de tot. Poate chiar definitiv?

– Bravo, jubilează Veştejitul. Eşti cu adevărat un tip fantastic, San-A.!

Complimentul lui nu mă atinge. Mă clatin pe dinăuntru. Cel mai mic efort mă face să leşin. Şi cu toate astea nu pot să leşin chiar aşa, una două, fiindcă eu sunt cel care vă povesteşte întâmplarea! Dacă naratorul e *out* aţi avea o frumoasă colecţie de pagini albe! Din cauza voastră, dragii mei, îmi mobilizez energia. Trebuie să mă agăţ de viaţă cum îl sfătuia Agrippina pe Agrippa d'Aubigné[1].

---

[1] Calvinist cu calviţie şi scriitor convingător (fusese prietenul lui Henric al IV-lea) a cărui cea mai cunoscută operă a fost Madame de Maintenon, nepoata lui. (n.a.)

– Pinuche, orăcăi eu, ca să te eliberezi nu văd decât o singură modalitate: rupe scaunul, băiete!

– Dar cum! dârdâie Incompetentul.

– Trântindu-te pe jos din toate puterile. Scaunele astea moderne sunt nişte mărfuri proaste. N-aştepta ca războinicul nostru boy-scout să-şi revină.

Moşul se dovedeşte o natură de elită, când se iveşte ocazia. Un adevărat kamikaze în felul lui, omul cu mucul de ţigară carbonizat. Trepidează ca să-şi facă vânt şi se aruncă înainte. În excesul lui de zel, a socotit prost distanţa şi s-a lovit cu capul de marginea mesei. Şocul îl buimăceşte şi cade pe spate. Scaunul începe să cânte *Puşcăria fără gratii*. Bătrânul Împiedicat abia se mişcă printre legături şi ruine, în timp ce un castravete memorabil îi creşte pe frunte; ca un balon de cauciuc în care ar fi suflat Vulcan.

– Te doare buba, golan bătrân?

– Puţin, se lamentează el. Cred că am să mă aleg cu o vânătaie în frunte.

– Iar eu pot să-ţi promit că are să fie în relief! Ai reuşit să te desfaci din legături, da?

– Stai aşa, simt că s-au mai slăbit.

Se rostogoleşte pe covor bombănind tot felul de invocaţii. Apoi, brusc, o ce minune, mâna lui stângă se ridică drept în sus, precum gloriosul drapel francez în vârful unei fortăreţe apărate cu pierderi grele.

– Gata! răbufneşte, prietenul meu.

Noţiunea de triumf te marchează.

Când Vetustul se ridică în picioare, învingător absolut al situaţiei încercăm, atât el cât şi eu, o dureroasă exaltare. Lacrimile îi picură de pe genele făinoase.

Cu un gest instinctiv, dă să-şi mângâie mustaţa absentă. Ca cei şchiopi carę au dureri reumatismale în piciorul lor de lemn!

– I-am învins! declară el cu un glas foarte 1914-1918.

– Da, dragă Pinaud! I-am învins!

– Trebuie să telefonez repede la spital pentru tine.

– Apropo, unde ne aflăm, aici?

– Cum, nu ştii?

– N-am de unde să ştiu, pentru că n-am aflat! obiectez eu.

– Evident, admite el gânditor. Ne găsim într-un aeroclub privat, la cincizeci de kilometri în sudul Parisului, nu departe de Chartres.

Descoperă telefonul, îl ridică şi învârteşte discul. O funcţionară P.T.T. îi apare în timpanul drept, încunoştiinţându-l că ascultă.

– Daţi-mi jandarmeria! rosteşte Pinuche.

– Fii atent! îl sfătuiesc eu, domnu' Haben a început să mişte.

Pinaud râde uşurel. Se întoarce într-o dungă ca să-mi dea posibilitatea să descopăr mitraliera atârnând de umărul lui.

– Drept cine mă iei, San-Antonio?

*
* *

– Vor fi aici într-o jumătate de oră, mă anunţă triumfător valorosul meu coleg.

Şi închide receptorul.

– N-ai bea puţin ceva? mă întreabă trăgând cu ochiul la pivniţa cu spirtoase.

– Apă! îl implor eu. O căldare plină cu apă, Pinuche.

Din pricina surprizei, îi scapă mitraliera.

– Apă, tu!!!

Apoi, scuturându-şi capul marcat de ani.

– Adevărat, ai febră. Eu, dacă nu te deranjează, te-aş acompania cu un coniac.

Beau ca la cinema, într-un film cu naufragiaţi ai deşertului, când bieţii actori, rumeniţi la soare îşi sting în oaza miraculoasă o sete în gevacolor. Apa îmi curge pe bărbie, pe gât, pe piept... Ce bună e, ce salvatoare e, ce udă e!

Relicva îmi smulge cana din mâini.

– Destul deocamdată, am citit undeva că...

– Dă-le încolo de lecturi medicale bune pentru portărese, nucă viermănoasă, şi lasă-mă să beau pe săturate!

– Nici pomeneală! N-am chef să ne faci complicaţii intestinale!

– Ce tot vorbeşti, probabil că am să crăp din cauza jungherului şi atunci ce mai contează complicaţiile...

Clatină din capul lui de menajeră.

– Mă faci să râd: fără mustaţă nu-mi stă bine. Să mori, tu! De o biată lovitură de cuţit în spate! Ştiu, ai să-mi spui: Henric al IV-lea. Dar el a primit-o în piept. Dacă rana ţi-ar fi atins inima nu ne-am mai afla aici, să stăm de vorbă. Dacă ţi-ar fi atins măduva spinării ai fi fost paralizat. Concluzia e, nu-i decât o rană be-nig-nă!

– Mersi pentru consultaţie, bombăn eu, dar am impresia că doi medici printre coechipierii mei e cam prea mult. M-am săturat până-n gât de afacerea asta cu doctori...

Preocupările mele poliţieneşti îşi revin încetul cu încetul.

– Cum se face că ai ajuns până aici?

– Ah! în sfârşit, suspină Pinaud, bucuros. Lipsa ta de curiozitate mă intriga.

Lui César îi place să povestească. E un narator înnăscut. E un raportor organizat. Fraza lui e bogată, curgătoare, variată. Epitetele numeroase. Verbele căutate cu grijă. Substantivele precise. Zugrăveşte decorul, restituie atmosfera, menajează efectul. Încetineala relatării sporeşte interesul. Dar judecaţi-l singuri.

– Nu ştii poate că Narcisse m-a condus până la Caducet cu o atitudine îndatoritoare care într-adevăr...

– Ba mai ştiu că v-aţi îmbătat ca nişte porci, pe urmă?

Ridică din sprâncene, dar, ca un pelerin extenuat, trece peste.

– Azi dimineaţă, foarte devreme...

– Aşteaptă; ai să-mi povesteşti toate astea ceva mai târziu!

Moş Pinaud e consternat. Mă priveşte cu ochiul lui galben de cal muncit în mină şi scos la suprafaţă înainte de orbirea completă.

– Ce?

– Seringa pregătită de Haben mai e pe masă?

– Da.

– Plină?

– Da.

– Fă-i injecţia.

– Ce să-i fac? se simte obligat să repete.

– Şi mişcă repede. Noi doi mai avem timp să ne lămurim, în vreme ce acest gentleman nu va întârzia să ne spună adio...

– E rezonabil ce-mi ceri? se neliniştește Dezolatul.

– Dar bunică-ta e rezonabilă? Fă ce-ţi spun...

– O elementară chestiune de umanitate...

– Lasă că ai să ne scrii... Fă-i injecţia, mii de tunete!

Învins, dar nu convins, Pinuche se execută. Văzându-l ca să apropie, Haben începe să se zbată.

– Nu, vă rog, horcăie el.

– Înfige-i-o, fir-ar să fie! urlu, văzând că amicul meu mai şovăie încă. Dacă el ar fi ţinut mitraliera, s-ar fi distrat scriindu-şi iniţialele pe pielea burţii tale. Mai adineaori, aminteşte-ţi: avea de gând să te taie bucăţele ca pe un cârnăcior de capră!

– Mă pui să fac tot felul de chestii, bombăne Pinche înfigând acul în fundul rănitului.

Haben are atunci o reacţie sublimă. Începe să se dea cu capul de perete. Nu vrea să vorbească. Preferă să sfârşească mai înainte ca drogul să-i învingă voinţa.

– Pune-i o pernă sub cap, o să se omoare, animalul ăsta!

Capul lui Haben se imobilizează într-o pernă de catifea.

– L-am terminat? mă întreabă Pinaud.

– Da de unde. Drogul lui, dimpotrivă, o să-l facă euforic, fiindcă invită la confidenţe. Merge, Haben, viaţa e frumoasă?

Îmi răspunde un mormăit.

– Te simţi bine, Haben?

– Da.

Vocea lui e slabă. Un murmur!

– Mă auzi bine, ia spune, băiete?

– Da.

– Nu-mi mai aduc aminte numărul de telefon al postului nostru de comandă din Paris... Tu îl mai ştii?

– Port Royal 57-49.

Îi fac un semn lui Pinuche să ia note: tipul e pe bune, am dovada că nu ne toarnă baliverne.

– Pentru ce reţea lucrăm?

– Fraţii Negri...

Aş fi pariat![1]

– Sectorul european?

– Da.

– Toată întâmplarea asta încurcată cu Berthoux, cum se explică?

– *Tupolevul...*

– Povesteşte, nu-mi mai aduc aminte...

– L-am făcut să explodeze în zbor...

Straşnic, „accidentul" a avut loc abia acum două luni, îmi amintesc. Aparatul a căzut în Germania occidentală.

– Deasupra Germaniei, nu, Haben?

– Da.

– Bomba a fost telecomandată?

– Da.

– De tine?

– Da.

– Aţi pus totul bine la punct, nu?

– Da, totul!

– Şi pentru ce, accidentul ăsta?

– Din cauza valizei sigilate...

– Berthoux primise misiunea s-o recupereze din epava aparatului?

– Exact.

– Şi ce conţinea ea?

– Megatzornium termosifil!

– Măi să fie! nu mă pot împiedica să nu murmur.[2]

---

[1] Şi voi la fel... pariez? (n.a.)

[2] Sunt convins că aţi fi scos aceeaşi excrementţiune aflând aşa ceva. (n.a.)

– Ce-i asta, despre care vorbeşte el? îmi şopteşte Pinuche.

– Un nou minereu recent descoperit în America centrală care va permite fabricarea unor bombe atomice de o sută douăzeci şi trei de mii de ori mai puternice decât cele mai puternice realizate până în prezent, îi explic eu, ca unul care citeşte *Planéte* cu toată conştiinciozitatea.

Dă să mă întrebe mai multe, dar îi fac semn să-şi ţină gura.

– Haben, amice, mai eşti pe fază?

– Da.

– Valiza asta, Berthoux a încercat să şi-o însuşească?

– Da.

Evident averea lui ar fi fost asigurată. Indiferent ce mare putere i-ar fi cumpărat-o pe o sumă fabuloasă.

– L-aţi pus sub urmărire... Şi l-aţi găsit?

„Da"-urile rănitului sunt din ce în ce mai imperceptibile. Am impresia că se deghizează pe încetul în muribund...

– Prima dată, a reuşit să vă scape, deşi era rănit?

– Da...

Da-ul lui? O picătură de apă care cade într-o băltoacă. Se stinge. Glasul meu probabil că-i pare de pe acum celest. Cunosc starea: am avut parte de ea.

– V-au trebuit mai multe zile ca să daţi de urma lui... Unde era?

– Paris...

Mă cuprinde panica. Vreau să ştiu. Trebuie să-l determin să dea la iveală esenţialul, să-mi concentrez întrebările.

– Dumneata l-ai ucis?

– Da.

– Unde?

– Aici.

– Mai înainte a vorbit?

– Da.

– V-a spus că şi-a ascuns valiza la defunctul doctor Favier?

– Îhî.

– N-a precizat unde?

– N-a putut... Mort!

– Haben! Aşteaptă, băiete, nu pleca! V-aţi dus să scotociţi la Favier? Aţi luat-o la întrebări pe văduvă. Fără rezultat...

Nu-mi mai răspunde... Totuşi încă mai respiră.

– Să-i administrez o picătură de coniac? propune Pinuski.

– Ai face mai bine să-i administrezi ultima împărtăşanie, în starea în care se află.

Mototolitul ridică din umerii lui sub formă de sticlă alsaciană şi introduce gâtul celei cu coniac între buzele lipsite de sânge ale lui Haben.

– Eu nu-s popă, îmi spune; fiecare administrează ce poate!

Un fugar colorit roz murdar marmorează obrajii muribundului.

– Haben! îl strig.

Individul gâlgâie un:

– Hmmmmm...

– Echipa voastră i-a ucis pe ceilalţi doi medici?

– E... e...

Oare o mai avea tonus să-mi dea cuvântul de Cambronne?

– E... e... eu, răspunde laborios.

– Tu i-ai ucis?

– Al doilea... numai!

– De ce?

– Hmmm...

– Fă un efort, băiete. De ce l-ai ucis pe al doilea doctor?

– Oooo... om...

– Om? repet eu ca pentru a-l ajuta.

Şi pe urmă brusc, mintea mea începe să funcţioneze pe kerosen. Gândirea lui gata să dea în primire se conectează pe a mea. O transmisie de pe promontoriu, amândoi.

– Al doilea doctor era un om de-al vostru?

– Da.

– Cum o percheziţie rapidă nu v-a permis să puneţi mâna pe valiză şi poliţia supraveghea casa, aţi preferat să cumpăraţi cabinetul pentru a explora peste tot în deplină siguranţă?

– Da.

– Omul vostru a descoperit valiza-fantomă?

Nu poţi numi un „da" biata bulă care i se umflă pe buze, cu toate astea ştiu că ea constituie o afirmaţie.

Dar puţin îmi pasă mie de acordul lui. Devin lucid, extralucid! Globul de cristal mi-a luat foc? Am zaţ de cafea care radioactivizează.

– Acultă, Haben, ascultă bine, omule, pe urmă te las să dormi. Când tânărul doctor a descoperit ascunzătoarea, te-a anunţat. Şi atunci, o idee diabolică a germinat în meningele tale afurisite de bandit: să faci ca Berthoux, să opreşti doar pentru tine comoara. În noaptea următoare, te-ai dus să-i faci de petrecanie doctorului. N-ai luat cu tine valiza pentru că îţi trebuia prea mult ca s-o recuperezi şi erai grăbit foc. Aşa-i ori ba?

– Îhî, îhî...

– Ai aşteptat ca noua anchetă să se liniştească pentru a încerca să repatriezi megatzornium-ul, casa aceea devenea prea nesigură. Un al treilea doctor se instalează; te-a descoperit atunci când încercai să iei valiza şi l-ai strâns de gât.

– Nu...

A zis nu. În fine cel puţin aşa cred că el a pronunţat cuvântul.

– Cumva tu ai spus nu, Pinaud?

– Nu, răspunde precis Pinaud.

Concluzia, dacă nu-i el, e celălalt.

– Bine, să zicem că nu l-ai ucis tu pe al treilea medic, în orice caz, ai recuperat afirisita aia de valiză?

– Nu...

– Nu încă?

O băşică de spumă! Credeţi că înseamnă da sau nu? Ar fi trebuit să stabilesc un cod între mine şi Haben: o băşicuţă albă pentru da, una roşie pentru nu!

– Hei, spune, n-ai recuperat-o?

– N-am... putut...

N-a putut.

– Şi unde e acum, pentru numele lui Dumnezeu?

– Eu...

– N-ai să reuşeşti niciodată să vorbeşti, aşteaptă să-ţi pun câteva întrebări!

– A rămas în casă?

– ...

– În grădină?

– ...

– În magazie?

– ...

Secretos. Îşi ţine gura închisă. Individul ăsta mă scoate din sărite. Şi când te gândeşti că el ne-a torturat pentru a-şi ascunde perfect intenţiile faţă de complicii lui, odiosul! Domnul care dă cu praf în ochi!

– E chiar aşa de greu să recuperezi valiza, ia spune?

Pinaud pocneşte din degete.

– San-Antonio, mi se adresează el, iartă-mă că intervin, dar de două minute interoghezi un mort.

CAPITOLUL XVIII

BRAVO, PINAUD

Pinaud caută o ţigară prin salon. Nu găseşte şi aprinde trabucul rupt al răposatului Haben. De fapt, are nevoie doar de un muc, nu-i aşa?

– Mă gândesc că locuitorii din Caducet-sur-Parbrise au avut parte de o serie cam ciudată de doctori, articulează patriarhul, aprinzându-şi bucata de havană.

În gura lui ca un cur bătrân de corb jumulit, planturosul trabuc e la fel de la locul lui ca o tiară pontificală pe capul unui acordeonist de prin balurile populare.

– Am desţelenit serios terenul, reflectez eu. Ştim acum că Berthoux l-a asasinat pe primul medic pentru a-l împiedica să cheme poliţia şi că Haben l-a ucis pe al doilea pentru a-şi însuşi valiza cu megatzornium. Rămâne doar să soluţionăm moartea celui de-al treilea...

O voce pinuchiană, înecată într-un nor aromat de fum albăstrui, îmi murmură:

– Te rog să mă ierţi, San-A., dar mai adineaori am avut un lapsus.

– Ce lapsus?

– Când m-ai întrebat dacă eu eram cel care spusese nu, ţi-am răspuns nu, dar eu voiam să spun da.

– Ah, da?

– Da, voiam să-ţi răspund: da, şi am spus nu, mă umăreşti, da?

– Nu!

Răbdător ca mareele, zdreanţa asta fumegândă reia:

– Îl întrebai pe Haben dacă el îl strânsese de gât pe al treilea doctor. N-a fost el cel care a răspuns „nu", ci eu! Poate că şi el o fi vrut să spună „nu", cine ştie? Atunci m-ai întrebat: „Tu ai spus nu?" Gândeam „Da, eu am zis nu, dar distrat cum sunt am răspuns nu în loc de da, asta-i!"

Ochii noştri se întâlnesc, apoi se pierd într-o nouă emisiune de fum cubanez.

– Păi atunci, dacă ai răspuns nu când eu îl întreban pe Haben dacă el l-a ucis pe al treilea medic, pacoste ce eşti, înseamnă că tu ştii cine l-a ucis!

– Natural! mi-o întoarce calm.

În faţa hangarului se succed zgomote de maşini.

– Cred că au sosit jandarmii şi infirmierii, mă asigură Pinuche perspicace.

*
* *

Vă rogă să mă credeţi, ambulanţa veritabilă e cu mult mai puţin confortabilă ca cea falsă. Oferă totuşi avantajul de a fi condusă de un băiat vesel care cunoaşte în întregime repertoriul domnului Salvatore Adamo, concerto Coca-Trist şi de a nu mă conduce spre un loc de ecarisaj.

Trabucul lui Pinaud s-a stins. Mucul lui a şi devenit tipic pinuchian. Dacă Dumnezeu ne lasă în viaţă, o să-l vedem vreo două trei luni trăgând din el. Să fie vreun efect al unei febre puternice? Dar mi se pare că a şi început să-i crească mustaţa. Integrul se reintegrează.

– Te ascult, Veştejitule. Şi dacă nu termini mai înainte să ajung la spital, mă las pradă morţii...

– Nu vorbi aşa, dragul meu, mi se adresează patern Imponderabilul. Caută o bucată de lemn să bată în el. Din păcate, ambulanţa e în

întregime metalică până la pipa pe care o fumează şoferul în timp ce cântă.

Renunţând să sacrifice exigenţelor cea mai elementară superstiţie, Ramolitul îşi începe raportul înregistrat înaintea transmisiei.

– În dimineaţa asta, eu şi Narcisse ne-am sculat foarte devreme. I-am explicat că trebuia să anchetez, potrivit directivelor tale, şi mi-a propus să mă însoţească, fiindcă tot n-avea mare lucru de făcut. Mai înainte de a porni la vânătoare, a telefonat la jandarmeria lui ca să anunţe unde era, şi ai să vezi că mulţumită acestei precauţii mai eşti acum în viaţă...

O pauză. Procedează la o mică vidanjare-gresare a gâtlejului şi reia.

– Am reperat perfect toate staţiile de autobuz din lungul şoselei. Într-adevăr, la zece kilometri şi jumătate de Caducet, se află una care deserveşte mica localitate Bellechagate-sur-Bidet. Într-un timp foarte scurt, ajunserăm... (mă lasă să-i apreciez magnificul lui perfect simplu sub pretextul unei tuse pe care şi-o reprimă în palma îndoită).

– Ajunseraţi? îl contrez eu.

– Ajunserăm să aflăm identitatea tinerei tale cu cicatricea sub formă de stea, termină Pinaud. I-am interogat pe indigenii din partea locului.

Un nou timp mort pentru a lăsa să strălucească folosirea termenului indigen.

Nu-i atrag atenţia că a comis un flagrant delict de pleonasm, indigen fiind bineînţeles„din partea locului", dar îl incit să vorbească, şfichiuindu-l cu un vocabular mai rar.

– I-ai luat la întrebări pe autohtoni?...

Oftează învins.

– Le-am făcut o descriere atât de precisă că toţi au strigat: dar e doamna Blaisin.

– Doamna Blaisin? Numele ăsta îmi spune ceva...

Mâna lui veştedă se întinde deasupra mea pentru a-mi impune să-mi revin (fiindcă nu-mi pot reveni).

– Şi mie numele ăsta îmi spunea ceva, San-A. I-am chestionat înainte de toate pe băştinaşi...

– Şi ce-ai aflat de la localnicii din Bellechagate-sur-Bidet, César?

– Că doamna Blaisin era văduva celui de-al treilea doctor, dragul meu.

Şi, trosc, dă-mi buretele! Profit de împrejurare pentru a vă adresa cele mai bune urări, prieteni, fiindcă am nişte văduve de vânzare!

– Ai văzut! ciripeşte un San-Antonio făcut praf.

– Aşa cum îţi zic, se umflă în pene Pinaud. Doctorul Blaisin îşi exercita profesiunea la Bellechagate-sur-Bidet mai înainte de a se instala la Caducet. În rest (cum zicea Oreste) n-a mai avut timp să se aranjeze acolo, fiindcă, aşa cum ştii, a murit chiar în ziua sosirii lui. Văduva lui continuă să locuiască în Bellechagate...

– Ai văzut-o?

– Păi, cum să nu... Narcissse a impresionat-o enorm... Magia uniformei, monşer. Ceea ce noi, civilii din poliţie, câştigăm prin discreţie, pierdem prin lipsa de autoritate.

„Îmi cunoşti perspicacitatea? De îndată ce i-am perceput tulburarea, am ştiut că această fermecătoare persoană, fiindcă e fermecătoare, avea un secret. I-am împărtăşit impresia mea lui Narcisse şi am procedat imediat la intimidare. O oră de interogatoriu, şi treaba era gata, micuţule!"

Şoferul de pe ambulanţă tocmai ne-a terminat *Vous permettez, Monsieur.* Până să-şi mai reînnoiască saliva, atacă *La Nuit.* Rulăm acum pe o naţională. Densitatea circulaţiei şi frecvenţa caselor mă fac să presimt iminenţa sosirii noastre. În câteva minute voi avea parte de spital, de masa de operaţi, de droguri, bisturiuri, călugăriţe tinerele, de fasole ca să fac pipi...

– Grăbeşte-te, grăbeşte-te, Pinaud!

– Oh, fir-ar să fie! strigă el imprudent.

Îşi cască ochii de culoarea scoicilor stricate.

– Am uitat maşina la aeroclub, şi e a lui Narcisse!

– Ai să iei un taxi ca să te întorci şi s-o recuperezi, termină!

Reflectează, scuipă o bucată de trabuc molfăit pe fereastră şi continuă:

– Doctorul Blaisin, potrivit concetăţenilor lui, era un om posomorât, şi potrivit propriei soţii, hipergelos. Imaginează-ţi că în timpul mutării,

Blaisin a descoperit un pachet de scrisori pe care nevastă-sa le ascunsese într-un sertar secret al secreterului lor. Scrisori care dovedeau neşansa lui conjugală...

– Asta-i culmea, toţi doctorii noştri se însuraseră cu nişte fluşturatice.

– S-ar părea că Blaisin n-a spus nimic. A coborât în cabinet. I-a scris nevesti-sii scrisoarea de adio. A spart rama care le încadra fotografia de nuntă, după care s-a spânzurat, ţinând în mână pachetul cu scrisori compromiţătoare.

O sinucidere! Una adevărată, pierdută în seria aceasta de crime...

– De ce nevastă-sa nu a spus nimic?

– Pretinde că voia să evite scandalul. Ca să fiu cinstit, cred mai curând că voia să pună mâna pe asigurarea de viaţă a încornoratului ei. O clauză a acesteia prevedea că achitarea primei nu va avea loc în caz de suicid. După ce şi-a depăşit stupoarea, doamna Blaisin a pus mâna pe scrisori ca şi pe bileţelul de adio.

– De unde ştii că nu minte?

– Nu-i proastă cucoana: a păstrat toate aceste documente pentru a se putea disculpa la nevoie. Le am asupra mea. Din cauza crimelor precedente colegii noştri din poliţie nu s-au gândit nici o clipă la teza sinuciderii, de altfel, nici noi... ce-ţi spuneam: cu o dimineaţă în urmă, se ducea să-l întâlnească pe amantul ei. Ştii cine era? Farmacistul din Caducet. Ar fi putut să găsească unul mai acătării!

Rulăm prin oraş. Şoferul ambulanţei şi-a închis muzicuţa. Recunosc casele.. Chartres, catedrala lui ridicată în mijlocul lanurilor de grâu... Péguy...

– Bravo-Pinaud, îl complimentez eu. Vorbeşte-mi repede cum de ai dat de mine mai înainte să mi se administreze total penthotale.

– Când ne-am întors de la Bellchagate, l-am găsit pe Béru foarte agitat. Fiica lui Narcisse îi telefonase, după ce îl sunase pe taică-su, pentru a anunţa că ţi s-a întâmplat un accident. Am gonit imediat la Angers, îţi dai seama... Şi Edith mi-a povestit tot...

– Tot, adică ce?

– Te dezaprob că ai înşelat încrederea unui tată. Narcisse e un om bun şi generos...

– Povesteşte-i toate astea lăptăresei tale, o să plângă cu siguranţă în borcanele de iaurt; şi pe urmă?

Plăpândul îşi scoate mucul bogat pentru a-şi culege de pe limbă bucăţelele de tabac.

– Mi-a spus că te-a aşteptat toată noaptea. În zori, nebună de îngrijorare s-a dus să-l vadă pe Coursyvite fiul în compania căruia ai plecat de la ea.

„El i-a povestit că te interesaseşi de văduva Favier. Edith s-a dus la aceasta din urmă. Când s-a apropiat de casă, a văzut doi bărbaţi care te susţineau de câte un braţ şi te-au încărcat într-un furgonet. Fata a luat numărul maşinii şi i-a notat caracteristicile. Edith asta mi se pare foarte destrăbălată, dar trebuie să recunosc că are multă iniţiativă. Nu mi-a rămas decât să urmez pista...

Eram gata s-o pierd când s-a făcut schimbul de vehicule. Un cantonier m-a lămurit. Văzuse furgonetul intrând în pădure şi ieşind o ambulanţă. Cinstit vorbind, am avut noroc!"

– Şi eu, oftez din rărunchi!

Şoferul cu voce ca a lui Adamo, îşi opreşte roaba cu carne caldă.

– Terminus! strigă el, oprire pentru bufet, toată lumea coboară! Un om vesel, v-am spus eu!

AL NOUĂSPREZECELEA ŞI ULTIMUL CAPITOL

BRAVO, DOCTORE BÉRU!

Prefer ca o rană să te doară. E un semn că merge bine, pe calea vindecării. Dacă ar fi să judec după cât sufăr, a mea se comportă bine, mulţumesc!

Deocamdată, sunt în repaos complet, şi nu-i deloc neplăcut după câte am tras din partea medicului şef al spitalului.

Pe burtă, întins pe saltea, privesc prin uşa cu geamuri mate umbrele confuze care se agită ca pe un ecran de... maşină de spălat.

O voce puternică de călugăriţă strigă:

– V-am spus doar că vizitele sunt interzise pentru moment!

– Uite curu, soră! obiectează un organ familiar. Eu sunt doctorul curant al comisarului!

– Ai putea fi politicos, doctore! se indignează călugăriţa.

– *Yes*, soră, aş putea, se înfurie Bérurier. Şi dumneata ai putea fi dansatoare la Cazionul din Paris!

O tornadă (care nu-i albă) pătrunde în încăpere. E Béru. Un Alexandre-Benoît sigur de el, mândru, încărcat de pachete.

– Hai, Salazar! Ridică-te şi umblă! exclamă el.

– Salut, nătărăule, bucuros să te văd! Drăguţ din partea ta că ai venit...

– O nimica toată, deşi nu-mi mai văd capul cu toţi bolnavii mei.

Suntem în plină gripă a sciatică, amice! Noroc că eu am pus la punct un remediu tare: îi tratez pe toţi cu vin alb şi cu lămâie.

Simt că leşin.

– Cum! Tu eşti tot la Caducet!

– Ce-ai vrea, nu mă lasă lumea să plec. Acum vin la mine autobuze întregi de prin comunele învecinate. Doctorul miracol, aşa m-au botezat!

– Dar, Béru...

– Alo, te ascult?

– Nu mai poţi continua... Ne îndreptăm spre catastrofă!

– Nu mă fă să râd. De ce au nevoie oamenii: să fie vindecaţi, nu? Şi dacă-i vindec, de ce ar protesta? Spiţerul voia s-o facă pe afuristul, dar i-am închis gura cu legătura dintre el şi văduvioară şi a lăsat-o baltă, ticălosul naibii... Până şi cu contesa m-am împăcat. Închipuie-ţi că într-o dimineaţă a venit să mă consulte pentru reumatismele ei, chipurile reputaţia mea a urcat până în donjon. I-am prescris reţeta obişnuită: urzici fierte amestecate cu balegă de cal. I s-a părut că nu-i demn de rangul ei! „Asta-i bună, dragul meu, îmi obiectează ea, cum ar putea fiertura asta respingătoare să-mi vindece mâinile: nu mai îmi simt degetele." Iar eu, respectuos, nu insist, dar în momentul în care ea se ridică, îi plasez un vicleşug de care mă servesc adesea cu Berthe a mea, în zilele noastre bune. Ajutând-o să-şi îmbrace mantoul, bag capătul unei mâneci goale în prohab. Îşi introduce mâna, tatonează şi urlă: „Personaj dezgustător ce eşti!" Eu o opresc fără drept de apel. Ei bine, Contesă, îi zic, iată o dovadă că vă simţiţi degetele". Dragă prietene, nu ştiu ce schimbare s-a operat în ea, dar a început să râdă şi să râdă, încât Mariette a trebuit să vină cu cârpa de şters pe jos.

În ce mă priveşte, mă zgudui cu tot patul.

– Opreşte-te, îl implor, dacă mă faci să râd în halul ăsta mi se deschide rana!

Maiestatea sa se calmează.

– Bun, altceva, spune el. Închipuie-ţi că am descoperit o valiză ciudată în sala de radografie!

Bérurier depune pe un scaun liber un gemăntănaş care bate în negru.

– E din plumb, face el, şi nu reuşesc să-l deschid...

– Nici nu mai încerca, nefericitule! Să îl duci imediat Bătrânului.... El ştie despre ce-i vorba, i-am vorbit când a venit să mă vadă.

– Ce e înăuntru?

– O porcărie capabilă să reducă în praf şi pulbere o bună parte a planetei. Cum ai descoperit-o?

– Din pură întâmplare. Într-o zi, am conectat prost aparatul, a făcut scurtciruit şi a început să ardă. Imediat am limitat dezastrul, dar trebuia reparat aparatul. Tehnicienii l-a deşurubat de pe soclu şi dedesubt a găsit textual asta.

– Formidabil!

Îi întind cu greu mâna.

– Bravo, doctore Béru!

– Ah, face el modest, n-am cine ştie ce merit.

Apoi foarte poliţist:

– M-am gândit la valiza asta, nu crezi că din cauza ei amicul Longuant a fost înjunghiat?

– În aceeaşi clipă m-am gândit şi eu, Alexandre-Benoît. M-am prins acum care au fost motivele şi circumstanţele asasinatului.

Cu faţa pe jumătate înfundată în pernă, îi recit:

– Haben era ascuns în magazie, supraveghind venirile şi plecările cu nelinişte. Trebuie că se întreba când şi cum ar putea intra în posesia valijoarei. Brusc, vede un bărbat care se apropie pe lângă ziduri, şi ajungând în sala de consultaţii prin grădină: Longuant care voia să se ascundă pentru a te prinde în flagrant delict de incompetenţă medicală. Haben a crezut că Longuant aparţinea unei reţele adverse, poate chiar că-i servise de complice lui Berthoux... Pe scurt, el a fost convins că grasul pârţoman cunoştea ascunzătoarea.

„Atunci a dat totul pe una şi a intrat în sala de radiografii. Longuant se ascunsese în aparat, nimic mai uşor ca să-l înjunghie. După care, Haben a ridicat ancora. Doar întâmplarea a vrut ca uşuratica madam Blaisin să treacă prin drumeagul desfundat aproape în acelaşi timp..."

Grasu mă ascultă.

– Nu cunosc toate femeiuştile de care vorbeşti, dar pari sigur de tine.

– Dacă ţi-aş spune că acest ultim mister mă împiedica să dorm...

– Nici nu mă mir, numai la slujbă îţi stă mintea, San-A. Să nu uit, îţi transmit salutări din partea brigadierului Narcisse. A venit într-una din zilele trecute să mă consulte pentru plăgile lui varicoase. Varicele e frecvente la jandarmi. Dacă l-ai fi văzut, radia ca Ludovic al IX-lea. Fiică-sa îi dă multe satisfacţii. S-ar părea că e pe tabloul de onoare şi că a obţinut premiul întâi la lucrările practice.

– E o domnişoară extrem de dotată, îl aprob eu. De cum am să mă pun pe picioare, am să mă duc să-i mulţumesc, fiindcă datorită ei mai sunt în viaţă...

– Ah! a propo de pusul tău pe picioare, mi-o retează Grasul dând la o parte ceaşaful.

– Ce-ai de gând să faci! încep eu să strig.

– Să-ţi îngrijesc rana. Bătrâna mea m-a învăţat un leac pentru tăieturi, că dacă te-ai duce la Lourdes nu te-ai vindeca mai repede. E vorba de usturoi zdrobit cu gălbenuş de ouă şi găinaţ de pasăre. Am să-ţi aplic pe rană. Parol, în două zile n-o să se mai vadă nici cicatricea.

Scoate din buzunar un borcănaş, îl deschide şi-l adulmecă cu voluptate.

– Ia vezi şi tu cum miroase, ai zice că-s melci à la parisienne!

Cum începe să-mi smulgă pansamentul, mă înfurii la el:

– Lasă-mă în pace cu mizeriile astea ale tale. N-am chef să dau ortul popii de septicemie!

Maiestatea sa încremeneşte, obrajii bucălaţi îi cad flasci. Ochii mari, bovini, i se umplu de lacrimi.

– Deci n-ai încredere în mine? bombăne el. În mine, bătrânul tău Béru?

Învins, oftez:

– Ziceam şi eu aşa, Grasule, ca să glumesc. Dă-i drumul, unge-mi spinarea cu antibioticele tale din curtea de păsări!

– În viteză! nu mai poate de bucurie Umflatul. Dar să nu le spui niciodată doctorilor adevăraţi, auzi? Suntem obligaţi să ne apărăm noi înşine, fiindcă afurisiţii ăştia, dacă i-am lăsa, ne-ar omorî!

SFÂRŞIT